

20
14

STATENS ÄGARSTYRNING

ÅRSBERÄTTELSE

4041 0002

Trycksak

INNEHÅLL

Överdirektörens översikt	2
Ministerns inledande ord	5
Kort om 2014	6

STATENS ÄGARSTYRNING

Ägarstyrningens verksamhet och mål	10
------------------------------------	----

TEMAN

12	BELÖNINGSSYSTEM Allt viktigare att belöna prestationer Tarja Tyni, direktör, Mandatum Life Leena Tyynilä, delägare, Alexander Incentives Oy
17	STYRELSEVAL I styrelserna behövs allt bredare kompetens Leena Mörttinen, verkställande direktör, Familjeföretagens förbund
21	SAMHÄLLELIG EFFEKT De statsägda bolagens roll på arbetsmarknaden Ilkka Oksala, direktör, Finlands Näringsliv EK Matti Tukiainen, arbets- och näringslivsdirektör, Finlands Fackförbunds Centralorganisation
26	FÖRETAGSANSVAR Statliga majoritetsägda bolags rapportering av skatter land för land

STATENS AKTIEPORTFÖLJ

Grunduppgifter om portföljbolagen	32
Utveckling av portföljens marknadsvärde	34

BOLAGSÖVERSIKTER

Statens direkta börsinnehav	38
Onoterade bolag som bedriver verksamhet på marknadsvillkor	47
Bolag med specialuppgifter	67
Statens ägarandelar och riksdagsfullmakter	74

Staten försvarade

SIN PLATS SOM MÖJLIGGÖRARE

Som ansvarsfull ägare gjorde staten det år 2014 möjligt att genomföra flera sådana projekt som inte hade varit genomförbara utan statens medverkan. Projekten är bra för Finland. I framtiden kommer det sannolikt att dyka upp flera liknande behov. Detta leder till nya slags utmaningar för statens förvaltning av bolagsinnehaven. Nödvändiga förutsättningar för en effektiv verksamhet är att organiseringen och resursallokeringen överensstämmer med behoven. Med andra ord visade det gångna året prov på den statliga ägarens såväl möjligheter som utmaningar.

Sjökabeln som ska byggas mellan Finland och Tyskland visar att ägandet verkligen har betydelse. Staten investerade 20 miljoner euro i projektet, som också initierats av staten. Utan det, hade det inte varit möjligt att få en lika stor summa av privata investerare. En högklassig, cybersäker och snabb förbindelse med de europeiska och globala näten via en fiberoptisk kabel som dras under havsytan kommer att vara klar 2016. Den återger Finland platsen bland de ledande inom industriellt internet. Samtidigt har tillväxten av den finländska digitala ekonomin betydande direkta och indirekta samhällsekonomiska verkningar.

Såväl i företagen som bland medborgarna diskuteras energitillgång och energipriser dagligen. För att ytterligare stärka försörjningsberedskapen och en konkurrenskraftig energitillgång köpte staten Fortums och E.ON:s ägarandelar i naturgas- och biogasbolaget Gasum. Genom arrangemanget vill staten försäkra sig om att

Gasum på bästa möjliga sätt ska kunna utveckla funktionerna och infrastrukturen på Finlands gasmarknad med tanke på såväl natur- och biogas som flytande naturgas (LNG). Staten äger nu tillsammans med Försörjningsberedskapscentralen 75 procent av bolaget.

Som ett perifert land inom den internationella ekonomin behöver vi internationella partners, utrikeshandel och export av kunnande. Tack vare ett förordande av finanspolitiska ministerutskottet kan Arctia Shippings kombiisbrytare skickas till de polara regionerna för att göra just det som de är bäst på i världen, nämligen stödja ekonomisk verksamhet i enlighet med principerna för en hållbar utveckling. Förutom isbrytningen i Östersjön är detta precis vad Finland behöver, dvs. export av ansvarsfull affärsverksamhet och inhemskt spetskunnande.

Bland annat dessa tre exempel visar att det med statlig ägarstyrning som genomförs på rätt sätt är möjligt att få till stånd en bred tillväxt av

Ägande

är en färdighet som inte kan läggas ut.

ägarvärdet, något som vårt land behöver. Med andra ord är ägande inte ett värde i sig. Därför sålde staten hela aktiestocken i Destia Ab, ett serviceföretag inom infra- och byggsektorn, till Ahlström Capital. Innehavet i Destia hade ingen strategisk betydelse för staten och transaktionen förtydligade konkurrensläget inom infra- och byggsektorn. Staten agerade åter som möjliggörare.

Av statens innehav i företag, mark och fastigheter utgör företagstillgångarna cirka 30 miljarder euro som fördelar sig på drygt 60 företag. År 2014 inkomstförde staten totalt 1,7 miljarder euro från dessa företag. Av beloppet är cirka en miljard utdelningar och cirka hälften Solidiums vinstutdelning.

Staten är den överlägsets största börsinvestören i Finland. I slutet av året uppgick det sammanlagda värdet av statens innehav i Finnair, Fortum och Neste Oil, vilka ägs direkt av staten, till cirka 11 miljarder euro. Det sammanlagda värdet av Solidium Oy:s minoritetsinnehav i 12 börsbolag är cirka 7,5 miljarder euro. Börsvärdena för de största pensionsbolagens Finlandsportföljer är i klassen 4–5 miljarder euro.

Förvaltningen av bolagsinnehaven behöver utvecklas

Alla de faktorer som nämns ovan understryker det statliga ägandets betydelse. De medel som står den statliga ägaren till buds såväl möjliggör en

tillväxt av ägarvärdet vid bolagsinnehav som stöder hela Finlands tillväxt och utveckling. Det väsentliga är dock att man inser att ägande är en färdighet som inte kan läggas ut. Ägande är inte möjligt utan rätt slags förvaltning och resurser som kan tillgodose behoven. När dessa är i skick är det möjligt att uppnå ett mervärde som överträffar tillväxten av det traditionella ägarvärdet och är ett stöd för hela landet med just de medel som aktiebolagsägaren i bästa fall kan erbjuda.

Till detta hänvisas i statsrådets principbeslut om statens ägarpolitik i ett konstaterande enligt vilken det främsta målet för statens ägarpolitik och ägarstyrning är att utveckla bolagen och stödja den långsiktiga tillväxten i ägarvärdet. För ett effektivare stöd för denna nationellt sett viktiga aspekt krävs det nu att staten ingående funderar över hur förvaltningen av hela företags-

Styrelsen

ska bilda en sammanhållen helhet som agerar i såväl ägarens som bolagets intresse.

innehavet är uppbyggd, hur tillväxtmöjligheterna kan stödjas och hur resurserna kan användas på ett effektivare sätt.

Den nuvarande modellen har redan tillämpats ett bra tag. År 2007 koncentrerades skötseln av statens kommersiella bolagstillgångar till statsrådets kansli. Specialuppgiftsbolagens bolagstillgångar sköts i första hand av andra ministerier. Efter dessa år är det därför motiverat att föreslå att det kanske skulle vara bättre med tanke på skötseln av statens resurser samt styrningen av bolagen och deras balansräkningar och kapital att ytterligare i högre grad koncentrera statens ägarstyrning.

I praktiken är utvecklingsbehoven framprungna ur en form av splittring i dagsläget. Förutom att olika ministerier svarar för ägarstyrningen av de kommersiella bolagen och bolagen med specialuppgifter, finns det självständiga organisationer som lyder under dem (Solidium Oy, Governia Oy, Finlands Industriinvestering Ab, Finnvera, Tekes). Dessa styr de statliga innehaven eller stöder företagverksamheten med olika skuldinstrument och enligt villkoren för eget kapital. De förenas av en gemensam uppgift och ett gemensamt mål: att sköta statens företagstillgångar, utveckla bolagen och stödja en långsiktig tillväxt av ägarvärdet. Jag är starkt övertygad om att det ur allas synvinkel skulle vara motiverat att inleda en analytisk diskussion om hur man genom ytterligare koncentrationer kan utveckla företagstillgångarna och stödja tillväxten på ett strukturellt effektivt sätt.

De statliga innehaven har stor betydelse också för statens balansräkning samt för de statliga inkomsterna. Dessutom kan staten genom aktivt ägande allokera kapital till statsägda före-

tag som skapar tillväxt. Genom aktivt ägande kan staten också allokera medel för ny företagsverksamhet och för olika stadier av företagsverksamhet under utveckling. Med hänvisning till det som sagts ovan är det motiverat att undersöka möjligheterna att skapa ett kompetenskluster som stöder förvaltningen av statens företagstillgångar genom en koncentration av olika aktörer.

Hårda krav på bolagens styrelser

När grunden för ägandet och infrastrukturen är i skick kan man genom den praktiska ägarstyrningen skapa det bästa möjliga mervärdet. I det sammanhanget har den statliga ägaren redan länge framhållit styrelsernas betydelse. Vid bolagsstämmorna våren 2015 bytte vi ut en fjärdedel av de styrelseledamöter som staten har rätt att utnämna, vilket är exceptionellt mycket. Styrelsen ska bilda en sammanhållen helhet som agerar i såväl ägarens som bolagets intresse. Framför allt ordförandena är särskilt viktiga för ägaren. Dessutom ska varje enskild ledamot genom sitt kunskande skapa ett sådant mervärde för bolaget som också leder till en ökning av ägarvärdet. Vid besvärliga omställningar, vilket för närvarande är fallet i många statsägda bolag, är det av kritisk betydelse för den statliga ägaren att styrelseledamöterna och särskilt ordförandena engagerar sig i sin uppgift. En styrelseplats i ett statsägt bolag är ett professionellt uppdrag som kräver resurser och tid. Den som inte är beredd att satsa, är inte lämplig för styrelsen i ett statsägt bolag.

Den statliga ägaren måste fortsätta vara en möjliggörare. För att hålla sig kvar på den vägen krävs det att ägaren har rätt slags ramar, redskap och resurser. Detta ger de bästa möjligheterna till påverkan. I fjol lyckades vi bra i vår uppgift, men kraven ökar. Därför vill jag tacka alla centrala intressenter för att vi i fjol lyckades nå vårt mål. Jag är övertygad om att vi i framtiden kan prestera ännu bättre.

EERO HELIÖVAARA
ÖVERDIREKTÖR

Gränssnittet mellan företagsverksamhet och politiskt

BESLUTSFATTANDE KAN VARA UTMANANDE

Statens ägarstyrning verkar i det utmanande gränssnittet mellan det privata näringslivet och politisk maktutövning. Detta gränssnitt kan vara svårt för en politiker.

Också under min korta period har jag flera gånger stött på en situation där jag har blivit tvungen att fundera över hur man kombinerar rollen som politiker och verksamhetsprinciperna för statens ägarstyrning. Kan en minister ingripa i ett statligt bolags kollektivavtalsförhandlingar för att en strejk som åsamkar omfattande skador på exportindustrin ska kunna undvikas? Hur mycket kan en minister ta hänsyn till ett bredare samhällsperspektiv när det talas om att höja styrelsearvodena i bolaget?

Statliga bolag och ägarstyrningen fungerar enligt logiken för den privata marknaden, eftersom det har visat sig vara det effektivaste sättet för bolagen. Även om en politisk detaljstyrning av bolagens verksamhet ibland ter sig som ett lockande alternativ skulle den på längre sikt leda till ett sämre resultat. Därför hör beslutsfattandet om bolagens angelägenheter till bolagens ledning.

Däremot kan en politisk makthavare som styr en stor egendomsmassa som hör till medborgarna och skattebetalarna inte vara passiv eller överksam. Politikerna svarar i sista hand inför

sina väljare för de statliga bolagens verksamhet oavsett om de ingripit i den eller inte. Så ska det också vara, eftersom det i sista hand alltid är de politiska makthavarna som beslutar hur statens ägarstyrning ska genomföras.

När det gäller de stora linjerna ska staten alltså ha en klar vision för hur den styr sina bolag. Ägaren har rätt och skyldighet att klart stipulera för bolagen vad som förväntas av dem. Staten och i sista hand varje medborgare har i egenskap av ägare i statliga bolag också rätt att ha stora förväntningar på bolagen. Utöver den ekonomiska lönsamheten ska de statliga bolagen agera på ett ansvarsfullt och föredömligt sätt, så att bolagens verksamhet på bred bas främjar finska statens och medborgarnas intressen.

■ SIRPA PAATERO
UTVECKLINGSMINISTER
MED ANSVAR FÖR
STATENS ÄGARSTYRNING

Aktiva åtgärder

FÖR ATT STÖDJA TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Sjökabel mellan Finland och Tyskland

Staten har inlett ett projekt som gäller en sjökabel mellan Finland och Tyskland och investerat 20 miljoner euro i det. För genomförandet ansvarar Cinia Group Ab som staten är majoritetsägare i. En högklassig, cybersäker och snabb förbindelse med de europeiska och globala näten säkerställer

internationella telekommunikationsförbindelser mellan öst och väst. Kabeln, som ska vara klar 2016, innebär ett starkt stöd för tillväxten av den finländska digitala ekonomin och det industriella internet.

Staten majoritetsägare i Gasum

Den statliga ägaren har stärkt Finlands försörjningsberedskap och en konkurrenskraftig energitillgång genom att köpa Fortums ägarandel på 31 procent och E.ON:s ägarandel på 20 procent i naturgas- och biogasbolaget Gasum Oy. Statens ägarandel steg till 75 procent av vilken Försörj-

ningsberedskaps-
centralen äger

26,5 procent.

Genom arrangemanget ville

staten försäkra sig

om att Gasum på

bästa möjliga sätt

ska kunna utveckla funktionerna och infrastrukturen på gasmarknaden i Finland med tanke på

såväl natur- och biogas som flytande naturgas

(LNG).

Statens ägarandel

75 %

Ny minoritetsägare i Patria

Staten söker en ny industriell partner för Patria Abp efter att minoritetsägaren Airbus Group meddelat att den avstår från sin ägarandel. Patria blev temporärt helt underställd statens kontroll. Letandet efter en ny industriell minoritetsägare inleds under första hälften av 2015.

Verksamheten i säkerhetsnät koncentreras till koncernen Suomen Erillisverkot

I december godkände riksdagen regeringens proposition om ny säkerhetslagstiftning. Till följd av det kommer ledningscentralen vid Finlands försvarsmakt att överföra verksamheten i nätverk till Suomen Erillisverkot Oy:s dotterbolag Suomen Turvallisuusverkko Oy. Statsrådets kansli svarar för ägarstyrningen.

Arctia Shippings isbrytare till polarområdena

I november förordade finanspolitiska ministerutskottet ägarstöd för Arctia Shippings affärsstrategi som har som mål att såväl sköta isbrytningen i Östersjön som förnya den åldrande flottan genom höjd nyttjandegrad. Genom att höja nyttjandegraden, bland annat genom verksamhet i de polara regionerna, kan man förbättra isbrytningens kostnadseffektivitet och bolagets förmåga att finansiera investeringarna i fartygsflottan utanför statsbudgeten. Genom att höja nyttjandegraden kan man dämpa trycket på de prisförhöjningar för isbrytningen som en investering på en miljard euro annars skulle medföra och som därför har stor inverkan på de finländska företagens logistikkostnader och därigenom på industrins konkurrenskraft. Arctia Shippings polara verksamhet inverkar också på hur Finlands sjökluster utvecklas och hur den finländska unika kompetensen beträffande svåra isförhållanden utnyttjas internationellt.

Finrail har separerats från VR

Staten separerade Finrail Oy från den övriga VR-koncernen. Finrail tillhandahåller trafikkontroll, passagerarinformation och planeringstjänster för tågtrafik. Bolaget fortsatte sin verksamhet som ett oberoende, helt statligt ägt kommersiellt företag den 1 januari 2015. Avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli svarar för ägarstyrningen av Finrail. Separationen genomfördes eftersom trafikledningstjänsterna måste kunna erbjudas alla kunder jämlikt när konkurrensen inom järnvägstrafiken ytterligare frigörs under de kommande åren. Statens strategiska intresse i Finrail är att jämlikt säkerställa ledningstjänster för järnvägstrafiken.

Staten sålde Destia till Ahlström Capital

Finska staten sålde hela aktiestocken i Destia Ab, som verkar infrastruktur- och byggbranschen, till Destia Capital. Köpesumman för bolagets aktier uppgick till 148 miljoner euro, vilket innefattade 42 miljoner euro i återbäring av kapital till staten. Statens innehav i Destia saknade strategisk betydelse för staten, och affären skapade klarhet i konkurrensläget inom infrastruktur- och byggbranschen.

Statens

ÄGARSTYRNING

Statens verksamhet som ägare baserar sig på den lag om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, dvs. ägarstyrningslagen, som trädde i kraft vid ingången av 2008.

De viktigaste målen och principerna för **ägarpolitiken** för varje regeringsperiod fastställs i regeringsprogrammet.

Principerna och förfarandena för **ägarstyrningens** dagliga verksamhet fastställs i principbeslutet om statens ägarpolitik.

Primära mål
för statens ägarpolitik och ägarstyrning

Utvecklande av bolag

Främjande av företagsansvar

Stöd till långsiktig ökning av
ägarvärdet

Viktiga instrument för ägarstyrningen

- Bolagsstämman
- Styrelseval
- Ägarens satsningar på bolagens ledningsresurser och förankring av ledningen
 - Utvecklande av god förvaltningspraxis
 - Oberoende bolagsanalys och ägarstrategi
 - Främjande av företagsansvar

Ägarstyrningens struktur

Minister med ansvar för statens ägarstyrning

Bolagsspecifik analys, ägarstrategi och stödfunktioner

19 personer

Holdingbolag som ägs i sin helhet av finska staten

I portföljen 12 börsbolags aktier vid utgången av 2014

Egen styrelse och verkställande direktör

Kommersiella bolag

AVDELNINGEN FÖR ÄGARSTYRNING,

Statsrådets kansli

Ägarstyrningsansvar

27 bolag
vid utgången av 2014

|||||

Solidium Oy

RIKSDAGEN

Fastställer ägandets gränser

Godkänner bolagiseringar

Beviljar budgetmedel

Statsrådets
ALLMÄNNA
SAMMANTRÄDE

Beslutar om förvärv och avyttringar

Godkänner de allmänna principerna

Finanspolitiska
MINISTERUTSKOTTET

Fastställer det ägarpolitiska principbeslutet och belöningsställningstagandet samt behandlar de ärenden som föredras för det

Bolag med specialuppgifter

ÖVRIGA
MINISTERIER

7 ministerier

Ägarstyrningsansvar

22 bolag
vid utgången av 2014

|||||

Ägar- styrningen

VERKSAMHET OCH MÅL

Årsberättelsen för statens ägarstyrning 2014 tar upp ägarstyrningen i de bolag i vilka avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli svarat för ägarstyrningen under året i fråga.

Till följd av de arrangemang som genomfördes under 2014 fördelade sig statens bolagsinnehav på 63 bolag av vilka 23 är bolag med specialuppgifter och 40 kommersiella bolag. I en del av bolagen riktas ministeriernas strategiska intresse till exempel på försörjningsberedskapen. Av de kommersiellt verksamma bolagen står 24 under statsrådets kanslis ägarstyrning och vid fyra av bolagen svarar finansministeriet för ägarstyrningen. Holdingbolaget Solidium, som i sin helhet ägs av staten, svarar för ägarstyrningen av innehavet i 12 minoritetsägda börsbolag. Alla kommersiella bolag bedriver verksamhet i en konkurrensutsatt miljö och på samma villkor som konkurrenterna.

För ägarstyrningen av specialuppgiftsbolagen svarar det ministerium och den minister på vars ansvar specialuppgiftsbolaget ligger. I dessa bolag har staten som ägare ställt upp samhällseliga mål. Målet för bolagen är att de ska sköta specialuppgiften på ett framgångsrikt sätt. Den ekonomiska verksamheten styrs dock på ekonomiska grunder.

Verksamhetsram för ägarstyrningen

Regeringsprogrammet är grunden för statens ägarstyrning och ägarpolitik. I programmet drar man upp riktlinjerna för de viktigaste målen och principerna för regeringsperioden. I principbeslutet för statens ägarpolitik anges åter principerna och förfarandena när det gäller ägarstyrningens dagliga verksamhet.

Statens verksamhet som ägare är baserad på lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning som trädde i kraft i början av 2008 (L 1368/2007, nedan ägarstyrningslagen). Ägarstyrningslagen gäller statens verksamhet som ägare i alla bolag. Lagen innehåller inga undantag från aktiebolagslagen eller från annan bolagslagstiftning.

Statens ägarpolitik samt de normer och beslut som ansluter sig till den gäller i princip både börsbolag och onoterade bolag. Orsaken till de avsevärda skillnaderna mellan börsnoterade och onoterade bolag när det gäller den praktiska ägarstyrningen är värdepappersmarknadslagstiftningen som gäller börsbolag. En annan betydande

skillnad finns mellan kommersiellt verksamma bolag och specialuppgiftsbolag. De sistnämnda bolagen sköter specialuppgifter för statsförvaltningen, vilket innebär att de inte nödvändigtvis strävar efter en maximering av sitt ekonomiska resultat utan efter att sköta sina uppgifter så bra och effektivt sätt som möjligt.

Ägarstyrningen måste skötas på ett sätt som möjliggör kommunikation mellan företagen och centrala ägare. Insiderreglerna ska iakttas utan undantag, företagens planer och affärshemligheter måste behandlas absolut konfidentiellt och statens affärshemligheter som anknyter till skötseln av ägarpolitiken ska hemlighållas. När det gäller ägarstyrningen råder det i praktiken en väsentlig skillnad mellan börsbolag och onoterade bolag, eftersom börsbolagens ledning har strikt begränsade möjligheter att informera bara en ägare.

I principbeslutet betonas betydelsen av företagsansvar mycket starkare än tidigare. Den statliga ägaren framhåller vikten av öppenhet i all verksamhet i företagen, respekt för personalens ställning och ansvarsfullt agerande med tanke på miljön. Jämställhetsmålen ska beaktas när styrelse och ledning tillsätts, så att representanter för bägge könen har samma möjligheter att avancera i sina karriärer. När det gäller premieringen av ledningen ska utgångspunkterna vara tryggheten av företagens konkurrenskraft, kriterierna för ett långsiktigt resultat och ett positivt totalresultat samt skälighetsprinciper. Den statliga ägaren förutsätter att de bolag som i sin helhet ägs av staten och onoterade bolag med statlig majoritet ska rapportera om företagsansvaret i en separat rapport eller i samband med årsberättelsen som en tydligt urskiljbar del och förväntar sig att också övriga statsägda bolag ska göra det.

Finanspolitiska ministerutskottet har tagit ställning bland annat till frågan om premiering i statsägda bolag. Ministerutskottets ställningstagande ska följas i bolag där staten har bestämmande inflytande och om möjligt tillämpas också i intressebolag. Bolagsstyrelsen ansvarar för att anvisningarna tillämpas och gentemot den statliga ägaren även för att de följs.

Ägarstyrningsavdelningens främsta kommunikationskanal är webbplatsen <http://vnk.fi/sv/> statens-ägarstyrning. På webbplatsen tar man upp bland annat aktuella frågor om ägarstyrning, bestämmelser och riktlinjer som gäller ägarpolitiken samt bolagsrelaterade frågor.

Mål för ägarstyrningen

I skötseln av sin egendom eftersträvar den statliga ägaren ett så gott totalresultat som möjligt i ekonomiskt och samhälleligt hänseende. Det ekonomiska resultatet består av bolagens vinstutdelning och av en eventuell breddning av ägarbasen. Det samhälleliga resultatet utgörs av den statliga ägarens agerande som aktör i samhället där ständig hänsyn måste tas till de föränderliga samhällsbehoven.

Statens bolagsinnehav ska skötas så att det kan kontrolleras och har det allmännas förtroende. Utgångspunkten för detta är att staten är konsekvent och förutsägbar som ägare och främjar en långsiktig utveckling av bolagen och en ökning av ägarvärdet. De viktigaste instrumenten för ägarstyrningen är styrelseval, ägarens satsningar på bolagens ledningsresurser och ledningens engagemang, utveckling av god förvaltnings- sed samt oberoende bolagsanalyser och beredning av en ägarstrategi som också beaktar företagsansvaret.

Den statliga ägarens verksamhet ska vara så öppen och ansvarsfull som möjligt. Man ska kunna lita på att ägarens verksamhetsprinciper på värdepappersmarknaden är sådana att staten som betydande ägare inte sänker värderingsnivån för de börsbolag som ingår i portföljen. Affärspartners och konkurrenter till de kommersiellt verksamma bolagen ska i sin tur kunna lita på att bolagen inte står i någon som helst särställning på grund av det statliga ägandet. De statsägda bolagen ska agera konkurrensneutralt på marknaden.

■ DEN STATLIGA ÄGAREN PÅ WEBBEN

Ägarstyrning: www.valtionomistus.fi

Statsrådets kansli: www.vnk.fi/sv

Belöningsystemen

GRUNDAR SIG PÅ UPPNÅENDET AV KRÄVANDE AFFÄRS-

verksamhetsmål

Statsägda bolag delas in i börsbolag, kommersiella bolag och bolag med specialuppgifter.

Till börsbolagen räknas alla börsnoterade statsägda bolag (inkl. Solidium-bolag), till kommersiella bolag räknas onoterade bolag med kommersiell verksamhet och till bolag med specialuppgifter övriga statsägda bolag (inkl. VTT-bolag). Uppgifterna gäller bolagens verkställande direktö-

rer och alla rapporterade siffror är medianer.

Jämförelsesiffrorna för börsbolagen har samlats in från bolag noterade på NASDAQ OMX Helsinki Oy. Jämförelsesiffrorna för onoterade bolag har delats in i stora (omsättning över 500 miljoner euro) och medelstora (omsättningen under 500 miljoner euro) företag.

STATSBOLAG	Antal	Jämförelsuppgifter	
Börsbolag	15	Noterade, statsägda bolag	Bolag noterade på NASDAQ OMX Helsinki Oy
Kommersiella bolag	22	Onoterade, kommersiellt verkamma statsägda bolag	Onoterade stora bolag (omsättning över 500 mn €)
Specialbolag	27	Onoterade, statsägda bolag med specialuppgifter	Onoterade medelstora bolag (omsättning under 500 mn €)

Med fast grundlön avses den beskattningsbara månadslönen, som förutom grundlönen inbegriper alla naturaförmåner omvandlade till pengar. De fasta månadslönerna har avrundats till närmaste tusental euro. Med resultatpremier avses arvoden som betalas på basis av årsresultat eller årsprestation. Till långsiktiga incitament räknas aktiebundna system, långsiktiga penningbonusar eller liknande belöningsystem med en bindnings-

eller intjäningsperiod på över ett år. Tilläggs pensionen är en pension som kompletterar det lagstadgade pensionssystemet. I ett förmånsbestämt system är stoleken på pensionsförmånen bestämd på förhand och som grund för den används ofta lönehistoriken eller en del av den. I ett avgiftsbestämt system är pensionsavgiften bestämd på förhand och pensionsförmånen fastställs utifrån inbetalda avgifter och avkastningen på dem.

ELEMENT I PREMIERING

Fast grundlön	Den beskattningsbara månads inkomsten med förmåner
Resultatpremie	Premie som betalas på basis av årsresultat eller års prestation
Maximal resultatpremie	Maximal premie som tjänas in på basis av resultatpremien
Målsatt resultatpremie	Premienivå som betalas för uppnådda mål; vanligen ungefär hälften av den maximala nivån
Långsiktigt incitament	Penning- och aktiebaserade system med en intjänings- och/eller bindingsperiod på över ett år
Tilläggs pension	Ett förmans- eller avgifts bestämt tilläggs pensionssystem som kompletterar det lagstadagnade pension systemet

Grundlönernas utveckling

År 2014 låg de verkställande direktörernas fasta grundlöner i statsägda bolag generellt på marknadsnivå. I börsbolag var medianen för fasta månadslöner 52 000 (2013: 52 000) euro, som jämfört med marknadsnivå är i samma storleksklass som i bolag noterade på NASDAQ OMX Helsinki Oy. I kommersiella bolag var medianen för verkställande direktörers månadslöner 18 000 (2013: 18 000) euro och i specialuppgiftsbolag 13 000 (2013: 14 000) euro. År 2014 var marknadsmedianen för månadslönen i stora bolag 31 000 euro och i medelstora bolag 20 000 euro. Grundlönerna i ledningsgrupperna i statsägda bolag steg inte jämfört med 2013. Även för företagen i jämförelsegruppen var grundlönens utveckling 0 procent.

Utbetalda resultatpremier

I enlighet med finanspolitiska ministerutskottets ställningstagande om belöning i statsägda börsbolag hade bolagens styrelser ställt 60 procent av den fasta årslönen som maximibelopp för resultatbelöning. Detta motsvarar marknadspraxis för de noterade bolagen i jämförelsegruppen. I kommersiella bolag var den maximala resultatpremien 40 procent och i specialuppgiftsbolag 24 procent av den fasta årslönen. Den maximala resultatpremien för de stora bolagen i jämförelsegruppen var 50 procent och för de medelstora 36 procent av den fasta årslönen. De maximala nivåerna i resultatbelöningsystemen i statsägda bolag

2014 var i huvudsak på samma nivå som 2013. Vid en jämförelse av utbetalda resultatpremier med den fasta årslönen, maximal resultatpremie eller målsatt resultatpremie, var lönerna för de ledande i statsägda bolag antingen på marknadsmedianen eller under den.

I statsägda börsbolag uppgick de resultatpremier som intjänats på basis av verksamheten 2013 och betalats ut 2014 i förhållande till den fasta årslönen i statsägda börsbolag till 11 (2013: 24) procent av den fasta årslönen, i kommersiella bolag till 16 (2013: 8) och i specialuppgiftsbolag till 11 (2013: 11) procent av den fasta årslönen. År 2014 var marknadsmedianen för noterade jämförelsebolag 18 procent, för onoterade stora bolag 31 procent och för medelstora bolag 22 procent av den fasta årslönen.

Vid en jämförelse med de maximala resultatpremierna uppgick de utbetalda resultatpremierna i statsägda bolag 2014 till 18 procent (2013: 41), i kommersiella bolag till 42 procent (2013: 20) och i specialuppgiftsbolag till 46 (2013: 52) procent av den maximala resultatpremien. Marknadsmedianen i jämförelsegruppen 2014 var i noterade bolag 37 procent, i stora bolag 65 och i medelstora bolag 64 procent av den maximala resultatpremien.

När man åter jämför med den målsatta resultatpremien, vilket är hälften av den maximala resultatpremien, var de utbetalda resultatpremierna i statsägda börsbolag 59 procent. Motsvarande i kommersiella bolag var 72 procent och

i specialuppgiftsbolag 91 procent av den målsatta resultatpremien. Marknadsmedianen i jämförelsegruppen 2014 var i noterade bolag 58 procent, i stora bolag 125 procent och i medelstora bolag 142 procent av den målsatta resultatpremien.

Incitament på lång sikt

I statsägda börsbolag har 100 procent och i kommersiella bolag över 30 procent av de verkställande direktörerna ett långsiktigt incitament. För verkställande direktörer i specialuppgiftsbolag finns däremot inget långsiktigt incitamentssystem. Intjäningsperioderna i incitamentssystemen är långa och arvoden betalas inte ut varje år, vilket innebär att de arvoden som betalas ut på basis av dem varierar kraftigt på årsnivå. Därför är de arvoden som betalas ut inte jämförbara med varandra på årsnivå.

I statsägda bolag som använder långsiktiga incitament utgjorde medianen för den målsatta nivån för incitamentssystemet 43 procent av den

fasta årslönen. I den rapport om premiering av ledningen som statens ägarstyrning publicerar varje höst rapporteras i detalj de långsiktiga incitamenten i statsägda bolag.

Tilläggs pensioner och andra förmåner

I statsägda börsbolag har cirka 70 procent, i kommersiella bolag över 30 procent och i specialuppgiftsbolag cirka 25 procent av de verkställande direktörerna ett tilläggs pensionssystem. Större delen av dessa tilläggs pensionssystem är avgiftsbestämda och bara några enstaka förmånsbestämda system är numera i användning. Årsavgifterna för de verkställande direktörernas tilläggs pensioner var cirka 20 procent av den fasta årslönen, vilket motsvarar marknadsnivån för jämförelsebolagen. I noterade jämförelsebolag omfattades över 60 procent, i stora bolag 80 procent och i medelstora bolag cirka hälften av de verkställande direktörerna av ett tilläggs pensionssystem.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRER	STATSÄGDA		
	Börsbolag	Kommersiella bolag	Specialbolag
Fast månadslön, €	52 000	18 000	13 000
Maximal resultatpremie, % av grundlönen	60	40	24
Utbetald resultatpremie, % av grundlönen	11	16	11
Utbetald resultatpremie, % av maximal premie	18	42	46
Utbetald resultatpremie, % av målet	59	72	91

Allt viktigare att belöna prestationer

I nästan alla marknadsekonomier bygger en allt större andel av totalbelöningen för både personalen och ledningen på uppnådda resultat. På grund av sina stela skattemodeller och strukturerna på arbetsmarknaden ligger Finland efter internationell praxis, men även hos oss är vi klart på väg mot ett belöningssystem enligt principen pay for performance.

Tarja Tyni
Direktör
Mandatum Life

Leena Tyynilä
Delägare
Alexander Incentives Oy

Belöningsrelaterade lösningar är mycket landsspecifika på grund av skillnader som hänför sig till levnadsstandard, social trygghet, beskattning, arbetslagstiftning samt kulturer och värderingar. Vissa gemensamma utvecklingstrender kan dock observeras.

"Rörliga lönedelar som bestäms enligt arbetsprestationen, såsom resultatlön och olika försäkringar och tilläggspensioner, har av tradition klart större vikt i belöningssystemen i de övriga västländerna än hos oss i Finland. Det finns ofta brickor med förmåner för olika personalgrupper, där var och en kan välja de lämpligaste åt sig. Den åtstramning för företagen som orsakats av den ekonomiska recessionen under de senaste åren har i

ännu högre grad framhävt betydelsen av rörliga lönedelar.

I Finland försvårar beskattningen och stela arbetsmarknadsstrukturer användningen av lösningar av den här typen. Modeller som i tiden gjorts upp för att skydda arbetstagarna motverkar nu ofta sitt ursprungliga syfte: om anställningsvillkoren inte är flexibla, stannar man i problemsituationer ofta för uppsägningar. För samhället som helhet skulle det vara viktigt att vi också på vår arbetsmarknad skulle få flexibilitet på rätta ställen. Vi är utan tvekan på väg mot flexibla belöningar enligt kravnivån i arbetet, personens kompetens, uppnådda resultat och marknadsläget", beskriver Tarja Tyni vid Mandatum Life utvecklingstrenden för belöning av personalen.

Trenden är likadan i fråga om belöningen av ledningen. "Både internationellt och här i Finland har de fasta lönerna för ledningen till följd av finanskrisen utvecklats mycket måttfullt under de senaste åren. Även om vi i Finland haft nästan en nollinje, är de fasta grundlönerna hos oss i huvudsak på internationell nivå. Jämförelser kan dock inte göras endast på grundval av dem, för andelen lönedelar som växlar enligt framgång är klart större på annat håll i världen än i Finland. Vi har också rört oss mot internationell praxis, och styrelsernas vision är att belöningarna ska bli allt flexibla och ges enligt prestation och bolagets framgång", säger Leena Tyynilä vid Alexander Incentives Oy.

Ett företag är framgångsrikt när de anställda mår bra

Under de senaste åren har förståelsen för hurdan belöningspolicy som leder till de bästa resultaten med tanke på företagets framgång ökat väldigt mycket globalt sett. Förutom praktiska erfarenheter börjar det också finnas studier som tyder på att vinnare och förlorare i fortsättningen skiljer sig ur mängden enligt hur väl de tar hand om sin personal.

Enligt Tarja Tyni kan man säga att materiell belöning i dagens läge är en grundläggande hygienfaktor som måste vara på en tillräcklig nivå. "Motivationen och engagemanget påverkas dock framför allt av immateriella faktorer, såsom avancemangsmöjligheter, trivseln i arbetet, kvaliteten på chefsarbetet och företagets kultur och värderingar. Utöver dessa omständigheter värdesätter i synnerhet den unga generationen möjligheter till flexibilitet i de dagliga arbetstiderna och arbetsrytmen. Eftersom tiden i arbetslivet blir längre, ökar behovet av andhämtningspauser också hos de äldre arbetstagarna. Det är klart att arbetssätten kommer att genomgå stora förändringar under de närmaste åren och årtiondena."

Belöningar som är knutna till de långsiktiga strategiska målen blir vanligare

Finanskrisen visade överallt i världen att man måste vara förberedd på risker. I ledningens belöningsystem har detta märkts så att andelen ersättningar som slagits ut på flera år har ökat. "Alla aktiebaserade belöningsystem byggs nu upp så att alla de aktier som intjänats för uppnådda mål inte kan förvärfas på en gång, utan stegvis under några års tid. Dessutom är mätarna i långsiktiga system både internationellt och här i Finland allt oftare knutna till att företagets strategiska kärnmål uppnås i stället för enbart vid en aktiekurs", säger Tyynilä.

De aktiesparprogram för hela personalen som snabbt blivit vanliga på annat håll i världen håller småningom på att vinna insteg även hos oss. I dessa program ges personalen möjlighet att använda en del av sin lön till aktier i arbetsgivarbolaget, och bolaget belönar ett överenskommet antal år av aktieinnehav med tilläggsaktier. Deltagarprocenten i aktiesparprogrammen ligger vanligen runt cirka 15–20 procent och man får med just sådana personer som binder sig vid företaget och upplever att de har möjligheter att påverka genomförandet av företagets strategi. I Finland är deltagarprocenten ofta

klart högre än så och arbetstagare från väldigt olika typer av positioner ansluter sig till systemet. Samma ändamål har drivits också genom de personalfonder som på nytt blivit populära och genom vilka i synnerhet finländsk personal lätt fås med i framgången för bolagets aktier."

Mer insyn i premieringen

En stor internationell trend är enligt Tyynilä även en ännu öppnare presentation av grunderna för belöningen av ledningen och av belöningsbeloppen vid bolagsstämman. "Trenden bygger på Europeiska kommissionens förslag 2014 till direktiv om aktieägares rättigheter, enligt vilket börsbolag ska göra upp en ersättningspolicy, lägga fram den för godkännande av bolagsstämman vart tredje år och årligen utarbeta en ersättningsrapport och lägga fram den för bolagsstämman. Målet är att redan på förhand presentera och motivera utgångspunkterna och målen i premieringen för aktieägarna. Även om direktivet inte ännu är i kraft, har kraven i direktivet integrerats med den nationella lagstiftningen i många länder, såsom Storbritannien, Belgien och Sverige. Denna say on pay-praxis kommer även till Finland inom några år."

Från förmånsbaserade till avgiftsbaserade pensioner

Eftersom antalet pensionsår på grund av den ökade livslängden har ökat överallt i världen, har trenden redan länge varit att övergå från förmånsbaserade pensioner som bestäms enligt slutlönen till avgiftsbaserade pensioner. "I ett avgiftsbaserat system bestäms storleken på pensionsförmånen med stöd av det sammanlagda beloppet av avgifter som betalats in i systemet och placeringsavkastningen på dem. Detta har varit en verkligt stor förändring ute i världen, och även här i Finland blir det vanligare att arbetsgivarna erbjuder ett avgiftsbaserat tilläggspensionsskydd", säger Tarja Tyni.

Tarja Tyni svarar för enheten Företag vid Mandatum Life och är styrelseordförande i dotterbolaget Innova Ab, som är specialiserat på premieringsrådgivning.

Leena Tyynilä svarar för löne- och ersättningsrapporter vid Alexander Incentives Oy.

Valet av styrelseledamöter

EN CENTRAL UPPGIFT FÖR ÄGARSTYRNINGEN

Enligt aktiebolagslagen svarar styrelsen för bolagets förvaltning och för att bolagets verksamhet är ändamålsenligt organiserad. Styrelsen svarar också för att tillsynen över bolagets bokföring och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt. I lagen nämns också att styrelsen utser och vid behov entledigar verkställande direktören.

Styrelsens roll för bolagets framgång är emellertid mycket större än de skyldigheter och uppgifter som ges styrelsen i lag. Styrelsen beslutar om bolagets strategi. Strategin ska vara aktuell och måste kunna reagera på utvecklingen i omvärlden. Verksamheten ska vara ansvarsfull och därför ska styrelsen se de samhälleliga förändringar som påverkar till exempel intressenternas förväntningar. Riskhanteringen måste vara proaktiv och styrelsen ska identifiera de mest relevanta riskerna för affärsverksamheten. Risktagningen ska stå i rätt förhållande till bolagets riskhantlingsförmåga. Om en risk uppstår ska bolaget reagera snabbt och målmedvetet för att minimera skadorna. Styrelsens uppgifter innefattar förutom tillsyn alltså ett mångsidigt och långfristigt arbete med sikte på framtiden.

I allmänhet är målet för styrelsearbetet att aktiebolagets ekonomiska värde ska höjas på lång sikt. I denna strävan måste styrelsen ta hänsyn till samtliga aktieägares intressen. Även i det fallet

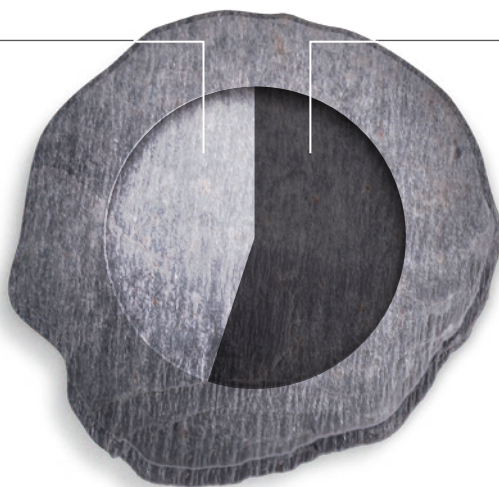
att en av ägarna innehar en klar majoritet av bolagets aktier, får bolagets styrelse inte driva enbart denna ägares intressen.

Styrelseledamöternas kompetens och erfarenhet samt styrelsens förmåga att agera dynamiskt är avgörande för det mervärde styrelsen ger. Ägarens viktigaste uppgift är att se till att styrelsen har tillräckligt med mångsidig kompetens och sakkunskap för att den på bästa möjliga sätt ska kunna stödja den operativa ledningen i affärsverksamheten. Styrelsens sakkunskap ska vara omfattande och får inte vara begränsad enbart till det aktuella bolagets eget verksamhetsområde. I internationellt verksamma bolag måste även styrelsen ha internationell erfarenhet.

En bra styrelse är mångsidig i fråga om såväl sin kompetens som sin struktur. Styrelsen består jämnt av företrädare för båda könen och ledamöter i olika åldrar. Statens mål är att det ska finnas minst 40 procent av bägge könen bland de styrelseledamöter som staten utnämnt i alla bolag. Om

Styrelseledamöter som staten har rätt att utnämna

Kvinnor 44%

56% Män

detta mål inte uppnås ligger förklaringen till avvikelserna oftast i antalet styrelseledamöter eller till exempel det antal styrelseledamöter som omfattas av statens utnämningssätt i enlighet med överenskommelsen i aktieägaravtalet, inom ramen för vilken målet inte kan uppnås.

Staten agerar som ägare på samma sätt som privata aktörer. Förväntningarna på bolagsstyrelserna och styrelsearbetet är likadana inom staten som hos privata ägare, och inga restriktioner eller krav som avviker från det normala ställs för styrelsernas verksamhet. Styrelserna fattar självständigt beslut även i sådana bolag där staten är ägare. I sin ägarstyrning iakttar staten den uppgifts- och ansvarsfördelning mellan bolagsorganen och ägaren som anges i aktiebolagslagen.

Till ägarstyrningsavdelningens uppgifter hör att bereda bolagsstämmorna i bolag som står

under statsrådets kansliägarstyrning. En bolagsstämma där staten företräds antingen av den ministern som är ansvarig för ägarstyrningen eller en person som ministern utser väljer styrelseledamöterna och i allmänhet även styrelsens ordförande.

I de bolag som ägs i sin helhet av staten utser ägarstyrningsavdelningen ledamöterna direkt för bolagsstämman. Många bolag där staten inte är den enda ägaren har ett nomineringsutskott som består av företrädare för de största ägarna, bereder ärenden som gäller styrelsens sammansättning och belöning samt utser kandidater till styrelsen för bolagsstämman. Holdingbolaget Solidium Oy, som i sin helhet ägs av staten, strävar efter att agera aktivt i nomineringsutskotten i sina bolag.

Staten har vid kartläggningen av styrelseledamöter tillgång till en resursbank som byggs upp och administreras av en utomstående expert. Experten kon-

Kvinnor 21%

79% Män

Styrelseordförande

Siffrorna efter bolagsstämmorna våren 2015.

kurrensutsätts vart fjärde år. Ägarstyrningsavdelningen ger enligt sina behov experten information om vilken kompetens som önskas av de personer som förs in i resursbanken. Till resursbanken kan man också anmäla sig på eget initiativ. Innan styrelsekandidaterna nomineras, intervjuar ägarstyrningsavdelningen utförligt de personer som rekommenderas av experten och passar in i de önskade profilerna.

År 2014 föreslog ägarstyrningen styrelsekandidater för de ordinarie bolagsstämmorna eller nomineringsutskotten i 26 bolag. Antalet ledamö-

ter i de tillsatta styrelserna var totalt 164, av vilka 138 hade nominerats av staten. Vid de extra bolagsstämmor som hållits under året valdes en ny styrelseordförande till ett bolag och i ett annat bolag en ny styrelseledamot i stället för en som avgått. Kvinnornas andel av alla de ledamöter som staten hade rätt att utnämna 2014 var 44,2 procent. Av styrelseordförandena i alla bolag var fyra, dvs. 15 procent, kvinnor. År 2014 utgjorde kvinnornas andel av styrelseledamöterna i börsbolagen i Finland enligt Centralhandelskammarens utredning 23 procent.

I styrelserna behövs allt bredare kompetens

Den teknologiska utvecklingen och globaliseringen har under de senaste decennierna fört med sig enorma förändringar i såväl företagens affärsmodeller som i deras omvärld och konkurrensmiljöer. De snabba förändringarna på finansmarknaden har dessutom skapat behov av helt nya slags finansiella lösningar. Förändringstakten visar inga tecken på att avta och därför växer kraven på styrelsernas kompetens och förmåga att förutse riktningen på förändringarna kontinuerligt.

Leena Mörttinen
Verkställande direktör
Familjeföretagens förbund

Tekniska innovationer revolutionerar företagens sätt att producera och erbjuda produkter och tjänster, kommunicera med intressenter och konkurrera med varandra. Man kan inte längre förlita sig på gamla, välkända metoder och system, utan framgång förutsätter ett visionärt synsätt och nya, innovativa lösningar. Mitt i förändringarna behöver företagsledningen medhjälpare

med en bred förståelse för såväl de nya möjligheter som öppnas på marknaden och de risker som den allt mer komplicerade omvärlden och finansmarknaden för med sig. Styrelsernas betydelse som företagens strategiska vägvisare och stöd för riskhanteringen har enligt min mening blivit klart viktigare.

Endast kompetensen avgör

Till styrelserna har av tradition valts representanter för olika kompetensområden, men i fortsättningen behövs en ännu mer heltäckande bransch-, marknads- och finansiell kompetens samt förståelse för det ömsesidiga beroendet mellan dessa områden. Då allt fler finska företag breddar sin verksamhet till nya marknadsområ-

År 2015 har ägarstyrningen föreslagit eller kommer att föreslå styrelsekandidater för bolagsstämmorna eller nomineringsutskotten i 28 bolag. Antalet ledamöter i dessa styrelser är sammanlagt 172, av vilka staten har rätt att nominera 146. Vid de bolagsstämmor som hållits under våren överfördes ordförandes uppgifter till en ny person i sju bolag och ungefär en fjärdedel av de styrelseledamöter som staten föreslagit byttes ut. I denna fjärdedel ingår inte de ändringar som gäller styrel-

sernas tjänstemannaledamöter. Ungefär 20 av de utnämnda ledamöterna inleder sin första period i styrelsen i ett statsägt bolag. Ungefär 44 procent av de ledamöter som staten utnämnt är kvinnor. Antalet kvinnliga ordförande stiger jämfört med året innan, eftersom styrelsen i sex bolag leds av en kvinna efter de bolagsstämmor som redan hållits. Av dessa är fyra för första gången styrelseordförande för ett statsägt bolag.

den överallt i världen, behövs också ett större internationellt kunnande i styrelserna. Detta innebär att man måste kunna locka experter till dem även från andra länder.

På styrelsernas dagordningar står nu verkligt stora frågor som rör affärsverksamhetens strukturer, innehåll, geografiska omfattning och riskrelaterade frågor och därför är behovet av mångsidig kompetens och färdigheter för hur den ska tillämpas i nya situationer verkligen stort. Ett särskilt tema i styrelsearbetet under de senaste åren har varit den allt mer framträdande globala ekonomiska krishantering. Den kaka som vi ska dela på växer inte i samma takt i västländerna som före krisen och konkurrensen är således ännu hårdare.

I denna krävande omvärld är det ofta svårt att hitta tillräcklig kompetens till styrelserna. En annan utmaning för oss i Finland är att våra experter inom olika sektorer är så fast förankrade i sina egna områden. Till exempel från den akademiska världen har det inte i någon större utsträckning kommit experter till företagsstyrelserna. I fortsättningen kommer vi att behöva en allt bredare kompetens och därför måste dessa skiljemurar rivas ned. Även om vi fortfarande inte har ett tillräckligt utbud på kompetenta styrelseledamöter, tror jag situationen småningom blir bättre när styrelseproffsens organisationer aktivt söker och lyfter fram nya förmågor.

I många länder, även hos oss här i Finland, har man under de senaste åren satsat mycket på att få med fler kvinnor i styrelserna. Jag tycker att det är ett utmärkt mål när det gäller att locka bästa möjliga krafter till

styrelserna. Kompetensen ska dock även här vara det enda kriteriet, inte könet.

En bra styrelse är värd sin lön

Nivån på styrelsearvodena har väckt mycket diskussion i synnerhet när det gäller statsbolag, men också mera allmänt. Jag anser att diskussionen har förts lite på ett sidospår, eftersom det väsentliga inte är hur stora styrelsearvodena är utan hur framgångsrik styrelsen är i sin uppgift. Om styrelsen genom sitt strategiska synsätt bidrar till att höja företagets produktivitet till en högre nivå än konkurrenterna, är dess arvoden mycket små jämfört med den uppnådda vinstpotentialen. Det är klart att ju kompetentare experter det finns i styrelsen desto klokare beslut fattas och desto bättre kan det gå för företaget.

Min uppfattning är att styrelsearvodena i finska företag inte är för höga i förhållande till nivån på styrelsernas kompetens. Styrelsearbete kräver naturligtvis tid, men framför allt bär styrelseledamöterna ett mycket stort ansvar. Arvodesnivån är också viktig för vår internationella konkurrenskraft. Om vi ska få med en välbehövlig internationell expertis i våra styrelser kan våra arvoden inte vara mycket lägre än i andra länder. Av dessa skäl kan statsbolagen i framtiden stå inför utmaningar, om de politiska beslutsfattarna ställer hinder i vägen för en höjning av styrelsearvodena eller rekrytering av utländska ledamöter.

Styrelsearvodena är ersättning för kunskapsutbyte, och det är definitivt värt att betala för. En bra styrelse är värd sina arvoden, även om de är något högre.

Målet är

ETT FÖRETAGSEKONOMISKT OCH SAMHÄLLELIGT

hållbart resultat

Den statliga ägarens påverkan på samhället är betydande om man mäter effekten med nyckeltalen för de bolag som sin helhet eller delvis ägs av staten.

År 2014 hade de statsägda bolagen en omsättning på cirka 82 miljarder euro. Bolagen sysselsatte 88 000 personer i Finland och 120 000 utomlands. Som ägare är staten med i de största bolagen på Helsingforsbörsen. Staten är antingen direkt eller via Solidium ägare i fem av de tio största bolagen mätt med marknadsvärdet på börsen.

De statsägda bolagen har också stor betydelse för de statliga finanserna. Bolagen delar ut totalt 4,9 miljarder euro av resultatet för 2014. Utdelningen till staten är cirka 1,1 miljarder euro. De skatter för 2014 som bolagen ska betala och redovisa uppgick till sammanlagt cirka 6,5 miljarder euro. Dessutom får bolagen inkomster när de minskar hela eller delar av sitt innehav i bolag. Sedan 2007 har statens inkomster av aktieförsäljning uppgått till cirka 3,5 miljarder euro och 2014 var de cirka 1,14 miljarder euro. Merparten av 2014 års försäljningsinkomster kom via Solidium i form av vinstutdelning.

Ägande är inte alltid en rättvis jämförelsegrund

Vid bedömningen av de statsägda bolagen bör man beakta att det i själva verket bara är en faktor som förenar dem, nämligen det statliga ägandet. I offentligheten jämförs statsbolagen emellanåt med exempelvis privatägda bolag. En sådan jämförelse är inte motiverad. I sin grupp är de statsägda bolagen mycket olika och av olika storlek. De bedriver verksamhet i olika branscher, de har ofta också andra ägare och en del är noterade på börsen. Om denna heterogena grupp av bolag jämförs som en enda grupp, är jämförelsen inte rättvis med tanke på bolagen.

I de statsägda bolagen kan man se en viss branschtyngd och detta är redan en bättre jämförelsegrund. Bland de bolag som är direkt statsägda kan man göra en grov indelning i till exempel bolag inom energi- och logistiksektorn. I Solidiums aktieportfölj ingår basindustri, innehav i mekaniska verkstäder samt informationstekno-

De statsägda bolagens samhälleliga effekt 2014

Värdet av statens bolagsinnehav uppgår till totalt cirka 25–30 miljarder euro

Omsättningen i de statsägda bolagen 82 miljarder euro

Antalet anställda i de statsägda företagen i Finland är drygt 88 000, i Finland och utlandet sammanlagt cirka 120 000

Vinstutdelningen 4,9 miljarder euro

Totalt uppgick de skatter som ska betalas och redovisas till 6,5 miljarder euro (de bolag som omfattas av kansliets ägarstyrning)

De sammanlagda investeringarna var 5,2 miljarder euro

logi. Därför bör de statsägda bolagen granskas enligt bransch, inte som en enda grupp.

De statliga bolagen kan dock generellt sett bedömas utifrån hur branschoberoende frågor har beaktats. Sådana är bl.a. corporate governance, företagsansvarsfrågor och skatteavtryck. I bolagen svarar respektive bolags styrelse för dessa frågor. Den statliga ägaren kan dock, åtminstone i de bolag som till 100 procent ägs av staten, påverka i vilken mån frågorna beaktas i bolaget. I extremfall kan staten påverka via lagstiftningen.

Ägarens främsta påverkningskanal är bolagsstämman och där framför allt vid valet av styrelse. Men ägaren kan också påverka på annat sätt. Ägarens representanter kan föra diskussioner

med bolagets ledning och ställa frågor och lägga fram synpunkter på olika frågor även i bolag som också har andra ägare. På detta sätt kan bolagets ledning få vetskap om vad åtminstone en ägare ser som viktigt. Det är befogat att fråga ledningen om exempelvis sådant som gäller företagsansvar. Så går också andra ägare eller placerare tillväga.

Placerarnas ökade medvetenhet om till exempel företagsansvarsfrågor kan ha en avgörande betydelse för ett placeringsbeslut. En placerare kan se ett företag som leds ansvarsfullt som ett bra placeringsobjekt, men däremot sälja aktierna i ett företag med dålig ledning eller inte satsa på företaget i fråga. Staten är ofta en stor ägare i bolag, och i stället för att rösta med

fötterna försöker staten påverka bolaget med de medel som står ägaren till buds. Statens ambition är således att vara en bra ägare.

Ägare eller placerare?

Gränsen mellan ägarens och placerarens roller är ofta oklar. Också placeraren äger aktier i bolaget. Om man så vill kan man dock urskilja vissa särdrag/skillnader. Svårigheten att dra en gräns mellan ägarens och placerarens roller är ett uttryck för att ägaren kan ses som en passiv ägare och placeraren som en aktiv placerare. Konstellationen ställs på ända om man väger in det faktum att ägande uttryckligen förutsätter aktivitet. Också placerande är aktivt, men ägarens och placerarens roller och mål kan skilja sig åt.

I dag anses det att ägande innebär en roll som kräver aktiv påverkan och specialkompetens. Också placerare påverkar bolagen, men på ett annat sätt. Gemensamt för de två grupperna är ett aktieägarorienterat synsätt. Ansvarsfulla ägare betonar vikten av ett intressentperspektiv som, om det sköts väl, leder till att också aktieägarvärdet ökar. Det är alltså inte fråga om två förhållningssätt som utesluter varandra, utan snarare kompletterar de varandra.

Det kan finnas vissa allmänna egenskaper som kännetecknar ägarens respektive placerarens roller. Generellt sett är ägarens andel av målföretagets aktier tämligen betydande, medan placerarens innehav är jämförelsevis litet. Placerarens andel av ägarens tillgångar kan vara betydande. Så kan det vara fallet i exempelvis gamla familjebolag. Placeraren sprider sin risk, vilket gör att

målföretagets andel av placerarens portfölj sannolikt är liten.

Ägarna och placerarna kan ha olika mål och roller. Ägarens mål kan vara att med sin långsiktiga placering få god avkastning på det placerade kapitalet. För aktieplaceraren är det utmärkande att placeringshorisonten är kortare, och målet kan vara till exempel att överträffa aktieindexet. Placeraren är ofta en s.k. marknadskraft som saknar ansikte, medan ägaren vanligen har ansikte och aktivt påverkar exempelvis via styrelseval.

Båda parterna är intresserade av att utveckla bolagets värde, men ägaren har en mer ansvarsfull roll när det gäller värdebildningen. Typiskt för placeraren är en kontinuerlig avvägning av olika placeringsalternativ. Ägarens ambition är att genom långsiktigt arbete få avkastning på sitt placerade kapital.

I praktiken framträder ägarnas och placerarnas olika roller exempelvis när bolagets resultat eller resultattrend håller på att sjunka. Det kan också vara kris i företaget. I en sådan situation kan placerarens reaktion vara att sälja aktierna. En ansvarsfull ägare försöker påverka situationen via styrelsearbetet eller på annat sätt och vinnlägga sig om en gynnsam långsiktig utveckling. Kunniga och aktiva ägare handlar så att det gagnar alla parter.

Ovan har vi framfört att ägande är aktivt. Placerarens roll har ansetts vara mer passiv. Placerarna har dock stor betydelse på marknaden. Placerarnas roll på marknaden yttrar sig via efterfrågan och utbud. Detta är en mycket stark kommunikation som riktar sig till företagen.

De statsägda bolagens roll på arbetsmarknaden – synpunkter från företrädare för centralorganisationerna

De statsägda bolagen är viktiga arbetsgivare. I slutet av 2014 sysselsatte de 88 000 personer i Finland och 120 000 utomlands. **Ilkka Oksala**, direktör vid Finlands Näringsliv EK, och **Matti Tukiainen**, arbets- och näringslivsdirektör vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, samtalar om de statsägda bolagens samhälleliga effekt på arbetsmarknaden.

Ilkka Oksala

Finlands Näringsliv EK, direktör med arbetslivslagstiftning, utbildning och företagssäkerhet som sina ansvarsområden.

Matti Tukiainen

Finlands Fackförbunds Centralorganisation, arbets- och näringslivsdirektör

Målet för statens ägarpolitik i kommersiellt verksamma bolag är en lönsam utveckling av bolagen och en långsiktig ökning av ägarvärdet. Hur bedömer du verkningarna av målet ur arbetsmarknadens synvinkel?

IO: Ur arbetsmarknadens synvinkel är det viktigt att både statsägda som privata företag agerar på samma sätt, och att statens förväntningar som ägare i princip inte ska skilja sig från andra ägares förväntningar. Å andra sidan skiljer sig naturligtvis alla ägares förvänt-

ningar åt när det gäller den egna affärsverksamheten och dess utveckling.

MT: Jag håller med om att målet är adekvat för alla företags vidkommande. Men i statsägda bolag understryks särskilt vikten av långsiktighet. I dem handlar det inte om kvartalsekonomi och maximering av resultatet på kort sikt, utan ägaren måste se utvecklingen på längre sikt.

Anser du att statsägda bolag ska ha andra mål än privatägda bolag i fråga om t.ex. näringslivsstrukturen eller den regionala sysselsättningen?

MT: Självfallet har statsägda bolag ett visst samlat ansvar för sysselsättningen. Ägarpolitiken är dock inte den främsta kanalen när det gäller att ordna sysselsättning. Tanken att den statliga ägaren ska trygga sysselsättningen också i företag som det går dåligt för är inte längre dagens trend. Men om det är möjligt att staten med aktiva åtgärder kan rädda arbetstillfällena eller trygga existensen för en livsduglig bransch, är sådana åtgärder nödvändiga och befogade. Åbo varv är ett ypperligt exempel. Där såg man till statens intressen på

lång sikt så att det blev möjligt att hålla kvar den internationellt konkurrenskraftiga kompetensen i Finland. Samma logik kan också tillämpas för att stödja den regionala sysselsättningen. Den verksamhet som får stöd måste vara marknadsmässigt hållbar på lång sikt.

I de nya näringslivsstrukturerna och företagen bör i princip majoriteten av placerarna vara privata. På detta sätt kan man försäkra sig om en livsduglig affärsverksamhet på marknadsvillkor.

Trots att staten inte kan bedriva olönsam verksamhet, har den enligt min mening en moralisk skyldighet att i svåra situationer överväga olika alternativ till att säga upp personal: kanske det är möjligt att stärka den framtida konkurrenskraften genom att utbilda personalen i stället för att säga upp den.

Som främjare av näringsverksamhet ska staten som ägare ha en aktiv roll. En del av de medel som flyter in i form av utdelningar och eventuella försäljningsintäkter bör användas för att förnya den industriella grunden och näringslivsstrukturen.

IO: En klok ägare, privat som offentlig, försöker alltid få en så god avkastning som möjligt på sitt innehav. Därför kan det inte vara statens primära mål att ordna sysselsättning, utan utgångspunkten ska vara att eftersträva en så lönsam verksamhet som möjligt. Lönsamma företag kan sysselsätta människor och genom tillväxt öka antalet arbetstillfällen. På en hårt konkurrensutsatt marknad bör alla också tillämpa samma spelregler. I ett historiskt perspektiv agerar staten numera i det avseendet betydligt mer professionellt än tidigare.

Produktiviteten är viktig för de statliga bolagen också av den anledningen att staten i viss mån upprätthåller offentliga tjänster med intäkterna från de bolag som är i deras ägo. Produktiviteten möjliggör således att många samhällsliga mål kan uppnås.

Jag anser att det skulle vara klarare om de regionala projekten fick stöd via budgeten eller något annat finansiellt arrangemang, inte via de statsägda företagen. Eftersom investeringsbesluten fattas på samhälls-ekonomiska grunder, skulle verksamheten bli betydligt mer genomskinlig om finansieringen kom från annat håll än från de statsägda bolagen.

Vilken roll spelar enligt din mening de statsägda bolagen som utvecklare av kompetens och innovationer?

IO: Jag anser inte att de statsägda bolagen härvidlag ska ha någon annan roll än andra företag. Inom såväl offentlig som privat sektor kan man stödja innovationer genom olika finansiella arrangemang, och de statsägda bolagen har inte i det avseendet någon särställning eller särskild skyldighet.

MT: Enligt min mening borde de statsägda bolagen ha en särskild roll och stå som exempel som utvecklare av kompetens och innovationer. Efter att Nokias mobiltelefonföretag kraschade har forsknings- och innovationsverksamheten i Finland fallit dramatiskt och vi ligger långt från bnp-målet på fyra procent. I ett land som Finland med en hög kostnadsnivå är det livsviktigt att satsa på spetskompetens genom såväl forskning och innovationer som utveckling av kompetensen hos alla personalgrupper.

Har de statsägda bolagen enligt din mening utmärkande drag som arbetsmarknadspart när det gäller t.ex. intressebevakning eller premiering av personalen och ledningen?

MT: Om man följer internationella trender har premieringspolitiken i den finländska företagsvärlden, också i de statsägda bolagen, helt glidit dem ur händerna. Problemet är inte att det betalas stora belopp till några få personer utan snarare att det saknas moral. Det finns ingen vettig förklaring till att någons arbete skulle vara så viktigt för ett företag att det är värt sådana enorma summor. Premieringssystemen bör dessutom gälla hela personalen och man bör kunna diskutera och enas om dem lokalt.

IO: I princip kan jag inte heller i den här frågan se några skillnader mellan statsägda och privata bolag. Det går dock inte att komma från det faktum att de statsägda bolagens åtgärder är utsatta för ett större tryck på arbetsmarknaden. Man försöker påverka åtgärderna via ägaren i synnerhet vid besvärliga arbetsmarknadsförhandlingar, vilket jag inte ser som något positivt.

Inom företagsansvaret

ÄR EN WIN-WIN-SITUATION MÖJLIG

Redan 2011 lyfte den statliga ägaren fram sina önskemål och krav beträffande företagsansvaret i de statsägda bolagen. I principbeslutet om ägarpolitiken förutsätter staten att de bolag som i sin helhet ägs av staten och onoterade bolag med statlig majoritet ska rapportera om företagsansvaret i en separat rapport eller i samband med årsberättelsen som en tydligt urskiljbar del och förväntar sig att också övriga statsägda bolag ska göra det. Från bara ett rapporteringskrav har man gått till att förvänta sig att bolaget påvisar ett allt mer strategiskt företagsansvar. Ägaren har som mål att genom att använda ägarmakten främja ansvarsfulla förfaranden och på så sätt höja bolagens ägarvärde. Enligt ägaren påverkar företagsansvaret bolagens ekonomiska prestationsförmåga och är därför ett viktigt medel för att höja ägarvärdet. Trycket till följd av de allt knappare naturtillgångarna, klimatförändringen och intressenternas allt större ansvarskrav gör att bara ett etiska, socialt ansvarsfulla och resurseffektiva företag kan skapa en hållbar konkurrensfördel. Således kan företag som sköter sitt företagsansvar på ett bra sätt sannolikt uppnå en konkurrensfördel.

Frågorna om företagsansvar förändras hela tiden; intressenterna ställer nya förväntningar och företagen kommer med nya idéer om hur företagsansvarsfrågorna ska skötas. I synnerhet skatteavtrycket och de mänskliga rättigheterna har under de senaste åren varit starkt framme. Frågorna om företagsansvar har i allt högre grad

integrerats i företagets affärsverksamhet, som en del av riskhanteringen och ledningssystemen.

Företagsansvaret i ägarstyrningen – med målet att öka ägarvärdet

Frågorna om företagsansvar har integrerats i ägarstyrningens analys- och ägarstrategiska arbete. Till den statliga ägarens rutiner hör att skapa sig en egen uppfattning om de viktigaste ansvarsfrågorna, riskerna, möjligheterna, nivån på hanteringen och ledningen av företagsansvaret samt prestationsnivån när det gäller företagsansvaret i varje bolag. Vilka ansvarsfrågor som är väsentliga är ofta beroende av bransch. En analys av företagsansvaret förutsätter således också en branschanalys för att man ska kunna bedöma ett företags strategi och verksamhet ur ett företagsansvarsperspektiv. De aspekter som gäller branschen kan handla om bl.a. utvecklingen av lagstiftningen, annan reglering, megatrendernas inverkan och efterfrågetrender.

År 2014 har metoden för analys av ägarstyrningens företagsansvar utvecklats och blivit allt mer konkret. Avsikten är att man ska finna allt bättre värde drivare för företagsansvaret, följa upp deras utveckling och stärka företagsansvarets ställning inom ramen för ägarstyrningen. Enligt ägarstyrningens mening visar sig företagsansvarets positiva effekter på ägarvärdet i huvudsak via ett bra system för ledning och en bra riskhantering av företagsansvaret. Ledningssystemet bör

överensstämma med risknivån inom företagsansvaret.

Förutom lägre risker innebär företagsansvaret också konkreta fördelar i form av bättre kostnadseffektivitet och tillväxt tack vare de affärs- och marknadsområden som uppstår till följd av ansvarsfulla innovationer, produkter och tjänster och nya megatrender samt bättre kundnöjdhet och kundlojalitet. Företagsansvaret bidrar också i hög grad till företagets anseende. I många fall konkretiseras företagsansvarsfrågor, framgångar och misslyckanden ekonomiskt via företagets anseende. En bra prestationsnivå när det gäller företagsansvaret uttrycker sig vanligen i reducerade miljöeffekter och i en positiv social inverkan. Dessa åter blir synliga i företagets resultaträkningar som regel i form av lägre kostnader och bättre intern effektivitet. En bra skötsel av företagsansvaret medverkar sannolikt också till lägre riskpremier och kapitalkostnader, vilket i betydande grad påverkar företagets värde. Allt detta förutsätter att företagsansvaret leds så att värdet ökar och ansvarsfrågorna blir en del av det normala ledningssystemet och den normala företagskulturen och att de är effektivt integrerade i alla kärnfunktioner.

Enligt ägarstyrningen visar sig ett välskött företagsansvar i ledningens engagemang, i till-

räckliga ansvarsresurser och i tillräcklig kompetens, regelbundet på styrelsens agenda, i ledningssystemet, som tydliga och ambitiösa mål och i uppföljningen av målen och i rapporteringen, som en del av premieringssystemen samt i strategin och värdegrunden. Ägaren förväntar sig också att riskerna med företagsansvaret identifieras och bedöms och att företagsansvaret integreras i riskhanteringssystemet. Möjligheterna med företagsansvaret bör ha identifierats och deras samband med strategin bör vara klar och tydlig. Ägaren följer via olika indikatorer aktivt upp prestationsnivåerna när det gäller det miljömässiga, sociala och ekonomiska ansvaret i bolagen.

Ägarstyrningen har regelbundna möten med ledningen för sina företag och företagsansvaret är en viktig fråga på dessa möten. Ägarens ambition är att föra en aktiv dialog med sina företag och på detta sätt påverka situationen i utifrån en analys av situationen när det gäller företagsansvaret. Analyserna görs som en del av den bolagsanalys som genomförs varje halvår av avdelningen för ägarstyrning, och resultaten rapporteras också till finanspolitiska ministerutskottet. Förutom genom en aktiv dialog kan ägaren också påverka genom att beakta bl.a. ansvarskompetensen vid valet av styrelse och företagsansvaret när riktlinjerna för premieringen dras upp.

Bedömning av företagsansvarsfrågor som ett led i företagsanalysen

Bedömning av riskerna och möjligheterna med företagsansvaret i förhållande till bolagets förmåga att hantera risker och dra nytta av möjligheter

Bedömning av nivån på hanteringen och ledningen av företagsansvaret

- Ledningssystem och strategisk nivå
- Organisationens kapacitet att hantera företagsansvarsfrågor
- Nivån på hanteringen av ansvarsriskerna
- Hantering av leveranskedjor
- Interaktion med intressenter
- Etik och integritet
- Mänskliga rättigheter
- Rapportering

Prestationsnivå Kostnadseffektivitet och tillväxt

- Socialt ansvar
- Miljöansvar
- Ekonomiskt ansvar
- Tillväxt

God ledning och hantering av företagsansvaret

Alla bolag som i sin helhet ägs av staten och statens majoritetsägda bolag rapporterar om sitt företagsansvar antingen i en separat rapport eller som en del av årsberättelsen. Bland de bolag som lämnar rapporter var som regel ledningen och hanteringen av företagsansvaret på en god nivå. År 2014 låg medeltalet för nivån på 67 procent och maximalt på 100 procent. Av bolagen uppnådde 87 procent en god eller mycket god nivå. Företagsansvar är starkt framme i de statsägda företagens strategier och värdegrunder och är som regel väl integrerat i ledningssystemen. Etiska affärsmetoder är en naturlig del av verksamheten. Så gott som alla bolag tillämpar etiska regler. Tydliga, mätbara och ambitiösa mål är mycket viktiga med tanke på ledningen av företagsansvaret. I genomsnitt är företagen i det när-

maste på en ypperlig nivå när det gäller att ställa upp mål, mätare och åtgärdsprogram.

Något över hälften av bolagen har fastställt vad som är väsentligt i fråga om företagsansvar genom att engagera relevanta intressenter. Vid ledningen av företagsansvaret är det dock särskilt viktigt att man identifierar vilka omständigheter som är väsentliga. I diskussionerna mellan ägaren och bolagen kommer man därför framöver att i allt högre grad lyfta fram väsentlighetsanalyser och interaktionen mellan intressenterna. Också när det gäller målen för företagsansvaret och deras roll som en del av premieringssystemen finns det helt klart sådant som behöver utvecklas. På leveranskedjorna har det som regel ställts krav på företagsansvar, men uppföljningen av att kraven genomförs och auditeringen av de mest kritiska leverantörerna kräver fortfarande insatser av flera bolag.

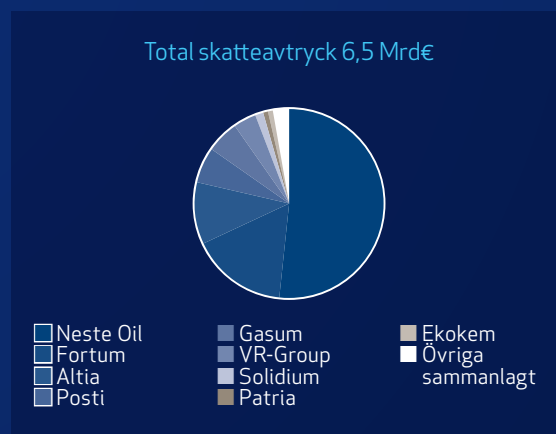

Statliga majoritetsägda bolags rapportering av skatter land för land

Regeringens handlingsprogram mot internationellt skattekringgående lämnades till riksdagen den 8.5.2014. Regeringens handlingsprogram förpliktar/kräver majoritetsägda statsbolag att rapportera om sina skatter landsspecifikt. Den 1.10.2014 utfärdade avdelningen för ägarstyrning en anvisning om landsspecifik rapportering av skatter.

Av 26 bolag publicerade 23 bolag sina skatteuppgifter för 2014. Vid granskningen av uppgifterna kunde man konstatera att alla bolag publicerat mer skatteuppgifter än tidigare, men att det fanns stora skillnader mellan bolagen när det gäller nivån på rapporteringen och omfattningen av den. Som kanal för rapporteringen hade bolagen valt antingen årsberättelsen eller ansvarsrapporten.

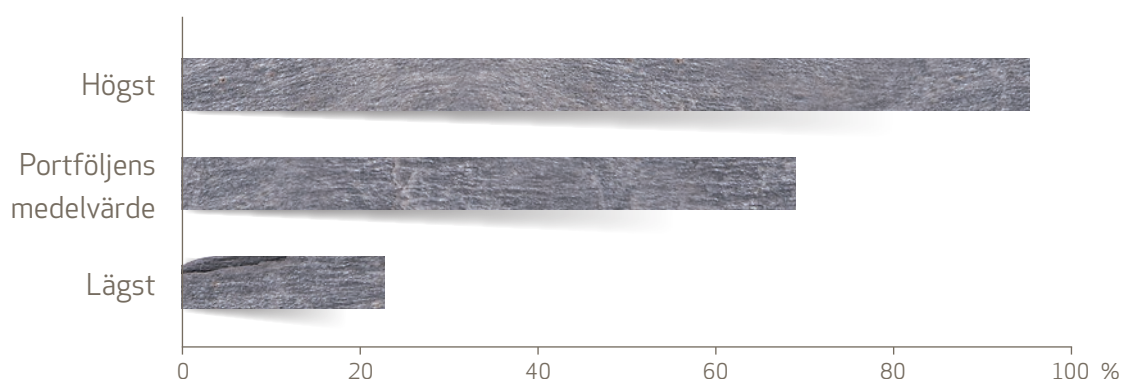
Bara en tredjedel av de bolag som publicerat en rapport beskrev hur skattefrågorna hade organiserats och ledningen av dem. Mestadels av bolagen redogjorde i någon mån för huvudprinciperna för skatteplaneringen, för sin skattestrategi och målen för den. Men de flesta

av dom uppgav bara att de iakttag lokal lagar och bestämmelser. Mestadels av bolagen redogjorde för vilka rapporteringsprinciper de tillämpat och för de väsentlighetsprinciper som bolaget hade valt. Av dessa bolag hade majoriteten ställt beloppsmässiga gränser för väsentligheten. Bara några bolag behandlade väsentlighetstemat mer omfattande. En fjärdedel av

Ledning av företagsansvaret och nivån på hanteringen

(max 100 %)

bolagen lämnade en utredning om de uppgifter som inte ingick i rapporten. När det gällde sådant som utelämnats hänvisade några av dessa bolag till att uppgifterna innehåller affärshemligheter. Med undantag för ett bolag lämnade bolagen ingen utredning om de uppgifter som de valt att ta med "arvion perusteella".

Som nyckeltal för beskattningen uppgav bolagen i huvudsak de nyckeltal som ägarstyrningsavdelningen använt i tidigare utredningar, dvs. omsättning, resultat före skatter och antal anställda. En del av företagen uppgav inte några nyckeltal överhuvudtaget, men nyckeltalen fanns i företagens bokslut. Bara några bolag gav utöver nyckeltalen ytterligare/därtill egna nyckeltal för att beskriva sina skatteuppgifter. En fjärdedel av bolagen lämnade inte sina rapporter landsvis eller enligt skatteslag, men en del av dessa bolag rapporterade dock separat om Finlands andel. Bara några företag redogjorde för de offentliga stöd som de tagit emot och en fjärdedel av bolagen beskrev sin verksamhet eller uppgav att de inte bedriver verksamhet i skatteparadis. Omkring hälften av bolagen offentliggjorde också uppgifter för jämförelseåret, även om det inte ingick i minimikraven på rapporter.

De skatter som skulle betalas och redovisas för 2014 uppgick till totalt omkring 6,5 (6,9) miljarder euro. Av skatterna betalar och redovisar bolagen cirka 4,8 (4,9) miljarder euro till Finland, dvs. omkring 74 (71)

procent av det totala beskattningsutfallet. Om man ser till skatteslagen kan man konstatera att de egentliga inkomstskatterna bara utgör en liten del av de skatter som bolagen betalar. Andelen inkomstskatter stannar på cirka 5 (6) procent av bolagens totala beskattningsutfall. Punktskatter och moms (netto) ger det största beskattningsutfallet. Löneskatter och arbetsgivaravgifter utgör tillsammans den näst största posten.

Av bolagens rapporterade sammanlagda omsättning uppges 70 (69) procent härröra från Finland. Av den beskattningsbara inkomsten tas 78 (43) procent upp i Finland. Förändringen från året innan beror huvudsakligen på betydande poster av engångskaraktär i bara några få bolag. Av de inkomstskatter som bolagen har betalat betalades 62 (60) procent till Finland. Av bolagens personal arbetar 74 (74) procent i Finland.

Av den sammanlagda omsättningen för alla bolag härrör 22 (23) procent från länder som inte rapporteras separat. I dessa länder uppkommer 17 (36) procent av den sammanlagda beskattningsbara resultatet och betalas 9 (7) procent av de sammanlagda inkomstskatterna. Förändringen i den beskattningsbara resultatet beror huvudsakligen på betydande skattefria poster av engångskaraktär som bara några få bolag tillfört den beskattningsbara inkomsten i Finland.

FÖRDELNINGEN AV DE STATSÄGDA BOLAGEN

BOLAG

Statsrådets kanslis centraliserade ägarstyrning

KOMMERSIELLT VERKSAMMA

PLACERARINTRESSE

BOLAGSGRUPP 1a

Altia Abp
Art and Design City Helsinki Oy Ab
Ekokem Oyj Abp
Kemijoki Oy
Nordic Morning Abp
Raskone Ab

STRATEGISKT INTRESSE

BOLAGSGRUPP 1b

Arctia Shipping Ab
Boreal Växtförädling Ab
Finnair Abp
Fortum Abp
Gasum Oy
Itella Abp
Leijona Catering Oy
Meritaito Ab
Motiva Oy
Neste Oil Abp
Patria Abp
Finlands Färjetrafik Ab
Finska Centralen för
Utsädespotatis Ab
Ab Myntverket i Finland
Suomen Viljava Oy
Vapo Oy
VR-Group Ab

SOLIDIUMS INNEHAV

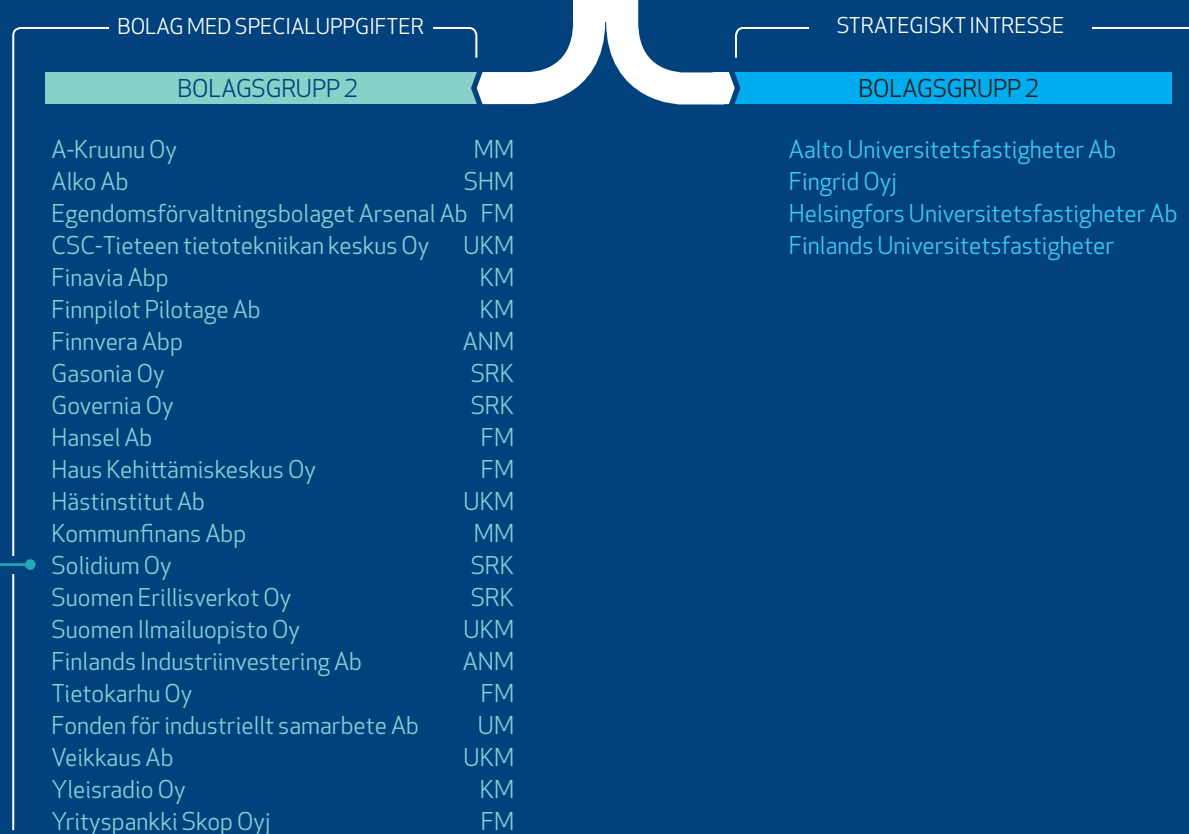
Elisa Abp
Kemira Oyj
Metso Abp
Outokumpu Oyj
Outotec Oyj
Sampo Abp

SSAB AB
Stora Enso Oyj
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj
TeliaSonera AB
Tieto Abp
Valmet Abp

I slutet av året ansvarade avdelningen för ägarstyrning för styrningen av sammanlagt 27 bolag. Av dessa var tre börsnoterade bolag (Finnair Abp, Fortum Abp, Neste Oil Abp) och fyra bolag med specialuppgifter (Gasonia Oy, Governia Oy, Solidium Oy, Suomen Erillisverkot Oy). År 2014 sålde staten hela aktiestocken i Destia Ab. Gasonia Oy grundades som ett led i ett ägararrangemang inom Gasum Oy.

Avdelningen för ägarstyrning ansvarar för styrningen av holdingbolaget Solidium Oy som i sin helhet ägs av staten. I Solidiums innehav ingick i slutet av 2014 aktier i 12 börsbolag i vilka Solidium var minoritetsägare.

Ägarstyrning vid olika ministerier

Grunduppgifter

OM PORTFÖLJBOLAGEN

	Omsättning, mn €	Rörelsevinst, mn €	Rörelsevinst %	Balansomslutning, mn €
BÖRSBOLAG				
Finnair	2 285	-72,5	-3,2 %	1 885
Fortum	4 751	3 428	72,2 %	21 375
Neste Oil	15 011	150	1,0 %	6 494

ONOTERADE KOMMERSIELLA BOLAG

Altia	426,3	-18,6	-4,4 %	501
Arctia Shipping	61,3	16,8	27,4 %	186
Art and Design City Helsinki	0,3	0,0	-5,4 %	1
Boreal Växtförädling	9,8	0,5	5,5 %	11
Ekokem	200,8	35,2	17,5 %	311
Gasum	1 079,0	5,1	0,5 %	1 621
Kemijoki	40,0	-2,6	-6,5 %	469
Leijona Catering	66,2	4,3	6,4 %	24
Meritaito	31,2	0,4	1,3 %	31
Motiva	8,0	0,2	2,8 %	4
Nordic Morning	106,6	3,4	3,2 %	75
Patria	462,4	56,0	12,1 %	491
Posti	1 858,7	5,8	0,3 %	1 291
Myntverket	76,2	-2,6	-3,4 %	74
Raskone	82,4	-3,6	-4,4 %	29
Finlands Färjetrafik	49,0	11,7	23,9 %	54
Finska Centralen för Utsädespotatis	3,4	0,0	-1,1 %	4
Suomen Viljava	19,0	3,7	19,4 %	24
VR-Group	1 367,2	90,4	6,6 %	1 877
Vapo*	847,4	50,1	5,9 %	787

BOLAG MED SPECIALUPPGIFTER

Governia	99,6	6,8	6,8 %	289
Suomen Erillisverket	40,9	0,2	0,6 %	138
Solidium	0	190,5		

*räkenskapsperioden 1.1.2013-30.4.2014

Soliditet	Avkastning på sysselsatt kapital	Avkastning på eget kapital	Nettoskuldsättnings- grad	Personal
27,7 %	-6,1 %	-13,9 %	107,5 %	4 981
51,2 %	19,5 %	30,2 %	38,6 %	8 592
41,0 %	3,3 %	2,1 %	61,0 %	4 833
28,7 %	-3,5 %	-11,6 %	34,2 %	987
72,7 %	11,3 %	10,0 %	-15,6 %	261
75,1 %		-5,2 %	-89,2 %	3
78,3 %	8,3 %	7,3 %	-25,9 %	72
52,4 %	17,1 %	17,2 %	13,8 %	465
28,4 %	0,7 %	-0,4 %	73,2 %	281
18,1 %	-0,6 %	-3,0 %	412,7 %	78
73,3 %	25,7 %	21,0 %	-76,3 %	466
66,7 %	1,7 %	1,4 %	13,4 %	228
59,4 %	9,1 %	6,9 %	-62,9 %	70
51,8 %	7,0 %	9,8 %	2,2 %	660
45,3 %	18,3 %	18,4 %	17,0 %	2 546
45,3 %	1,1 %	-0,7 %	19,0 %	24 617
47,6 %	-3,9 %	-9,6 %	69,5 %	212
19,7 %	-16,8 %	-49,5 %	160,0 %	639
72,8 %	33,9 %	26,5 %	-33,2 %	318
41,5 %	-1,4 %	0,0 %	50,3 %	13
85,2 %	16,6 %	13,8 %	-6,1 %	91
82,5 %	6,3 %	4,5 %	-21,6 %	9 689
39,4 %	3,9 %	1,2 %	110,3 %	1 091
56,4 %	2,4 %	1,6 %	28,4 %	176
85,0 %	0,4 %	-0,1 %	-12,9 %	117
80 %				12

Aktieportföljens utveckling

Marknadsvärdet av statens direkta innehav i börsbolag steg 2014 med 13,8 procent. I slutet av 2014 var portföljens marknadsvärde 10 857 (9 543) miljoner euro. Utvecklingen av portföljens marknadsvärde överskred rejält marknadsutvecklingen. Generalindex på Helsingforsbörsen steg 2014 med 5,7 procent. Totalavkastningen av portföljen under granskningsperioden var 21 procent. Avkastningsindex på Helsingforsbörsen steg 2014 med 10,7 procent. Bäst av bolagen producerade Neste Oil, vars aktiekurs steg 39,6 procent. Bolagets totalavkastning 2014 uppgick till 45,4 procent.

Avkastningen av Solidiums aktieportfölj för 2014 var 7,1 procent. Avkastningen stannade under jämförelseindexets (OMX Helsinki Cap GI) avkastning, som var 10,6 procent.

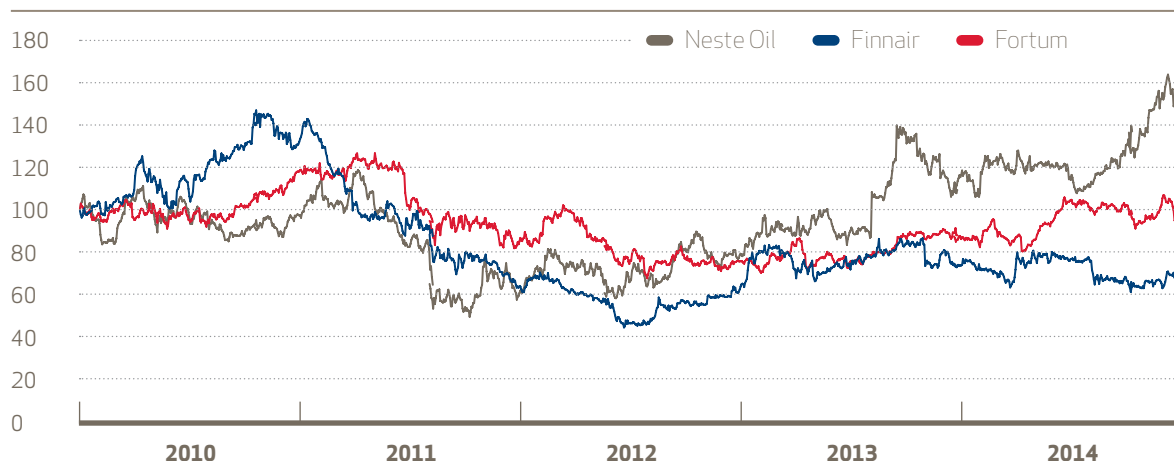
Marknadsvärdet av statens börsinnehav har under de senaste två åren utvecklats i enlighet med bilden nedan.

Vid en granskning av de årliga avkastningarna under en femårsperiod har Neste Oils avkastning likaså varit god. Finnairs aktiekurs har under femårsperioden sjunkit med 34 procent, vilket även återspeglas som en svag avkastningsutveck-

MARKNADSVÄRDET AV STATENS BÖRSINNEHAV 31.12.2014 OCH 31.12.2013

	31.12.2014			31.12.2013		
	Statens ägarandel	Innehavets marknadsvärde, mn €	Vikt i portföljen	Innehavets marknadsvärde, mn €	Vikt i portföljen	
Finnair	56 %	177,4	2 %	198	2 %	
Fortum	51 %	8 103,3	75 %	7 499	79 %	
Neste Oil	50 %	2 576,9	24 %	1 846	19 %	
Sammanlagt		10 857		9 543		
Solidiums marknadsvärde		7 616		8 172		
Sammanlagt		18 473		17 715		

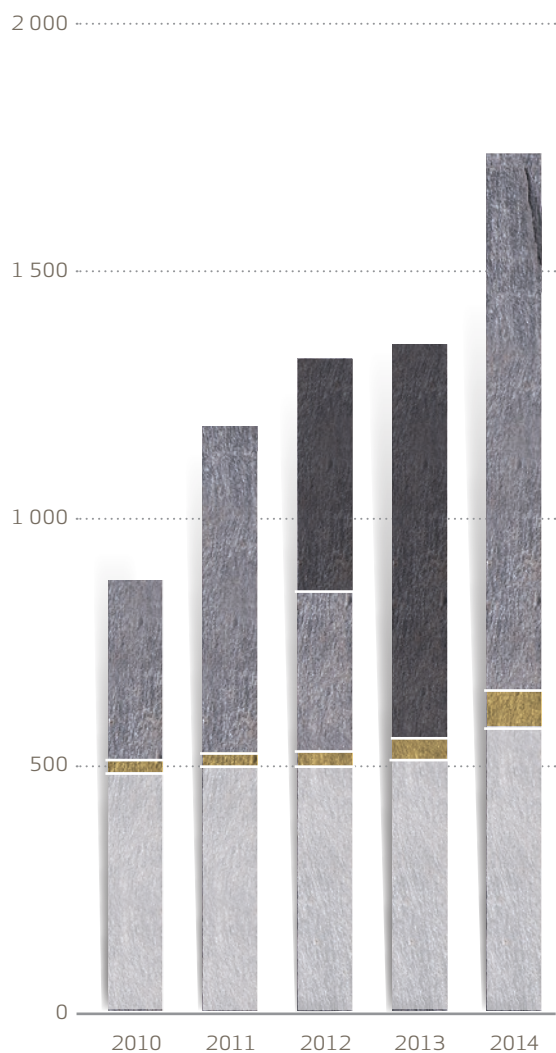
UTVECKLINGEN AV MARKNADSVÄRDET AV STATENS DIREKTA INNEHAV I BÖRSBOLAG 2010–2014

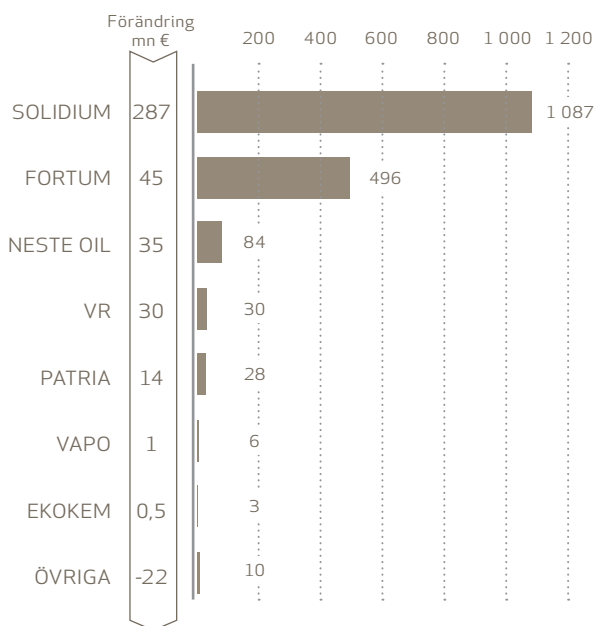
ling. Hela portföljens årliga avkastning 2010–2014 har utgjort 6,2 procent.

År 2014 steg utdelningen och kapitalåterbäringen till staten från de bolag som lyder under statsrådets kanslis ägarstyrning till 1743 miljoner euro från 1353 miljoner euro året innan. Bakgrunden till ökningen var delvis besluten i ramförhandlingarna om intäktsföringar på cirka en miljard euro i statbudgeten fram till regeringsperiodens slut. Bland börsbolagen i portföljen ökade både Neste Oil och Fortum sin vinstutdelning. För onoterade bolag steg utdelningarna till 77 (46) miljoner euro. De största utdelningsbetalarna bland onoterade bolag var VR, vars utdelning steg till 30 (0) miljoner euro och Patria, som betalade 27,8 (13,9) miljoner euro i utdelning till staten. Bland onoterade bolag väntas utdelningen från resultaten 2014 ytterligare stiga som helhet. Den mest signifikanta faktor som påverkar detta är att VR:s utdelning stigit till 100 miljoner euro.

VINSTUTDELNING TILL STATSRADETS KANSLI
SAMMANLAGT 2009–2013, MN EURO

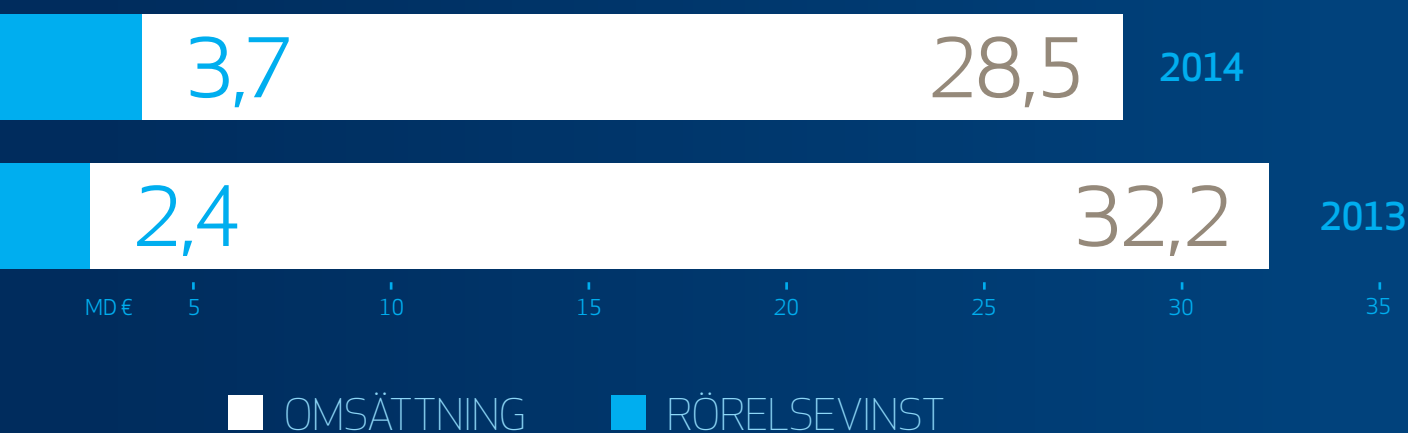
VINSTUTDELNING TILL STATSRADETS KANSLI 2014
ENLIGT BOLAG, MN EURO

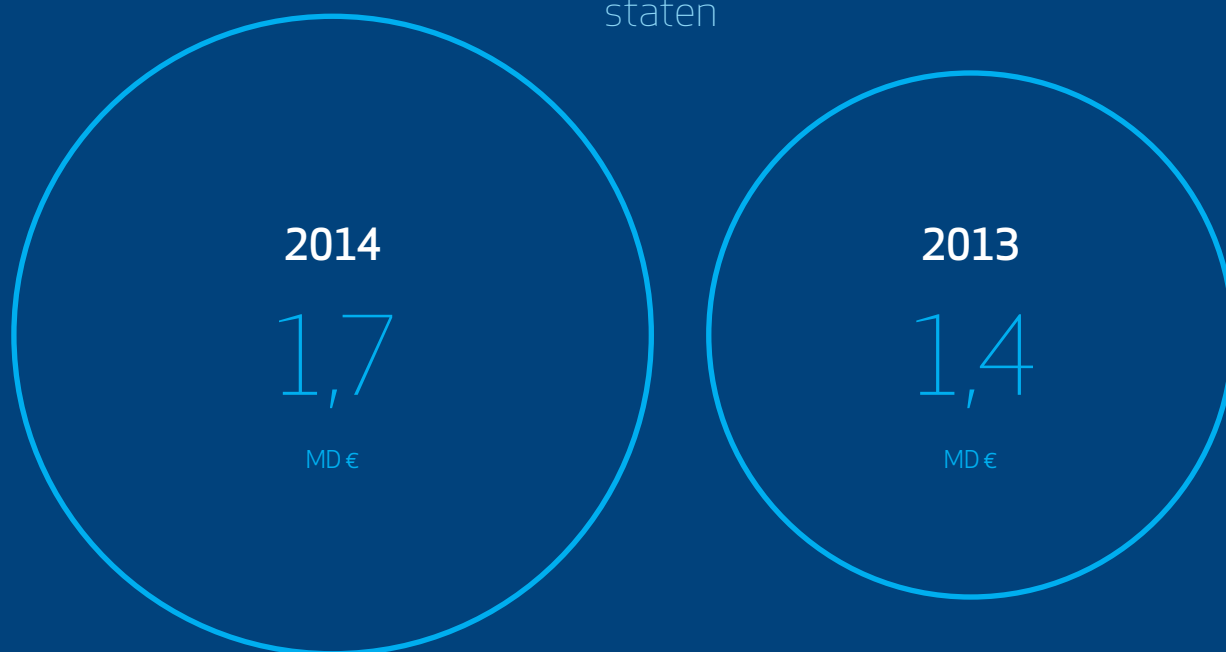
Utdelningen till staten från börsbolag där staten hade direkt innehav 2014 stiger till 669,7 (579,5) miljoner euro. Den bakomliggande orsaken är ökningen av Fortums utdelning. Fortum betalar 0,2 euro i tilläggsutdelning per aktie, vilket höjer den totala utdelningen till 1,3 (1,1) euro per aktie. Portföljens utdelningsavkastning steg till 6,2 (6,1) procent, men utdelningsrelationen sjönk till 42,2 (65,8) procent. Till detta bidrog ökningen av Fortums nettoresultat på grund av poster av engångskaraktär från försäljningen av elöverföringsverksamhet. Ur ägarens synvinkel gav statens direkta innehav i börsbolag 2014 fortfarande en god utdelningsavkastning jämfört med den genomsnittliga nivån för de bolag som var noterade på Helsingforsbörsens huvudlista, som var 4,7 procent.

Bolags- översikter

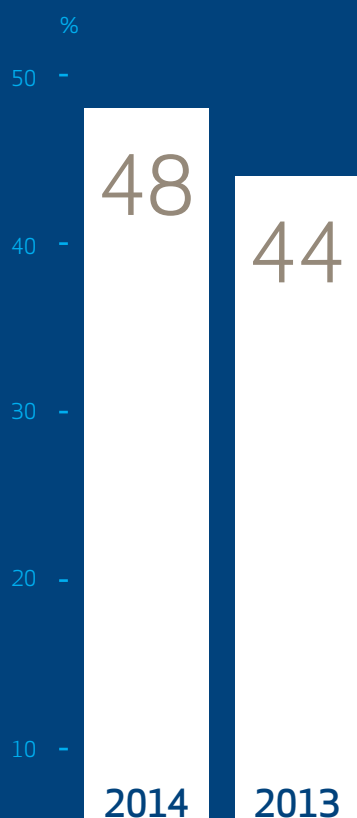
I slutet av 2014 ansvarade avdelningen för ägarstyrning för tre börsnoterade bolag, 20 onoterade kommersiella bolag och fyra bolag med specialuppgifter. Infografiken på denna sida åskådliggör nyckeltalen för de kommersiella bolagens portfölj.

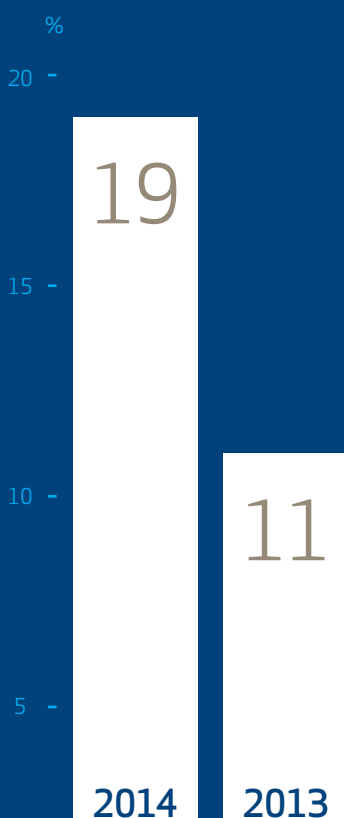
Utdelning till staten

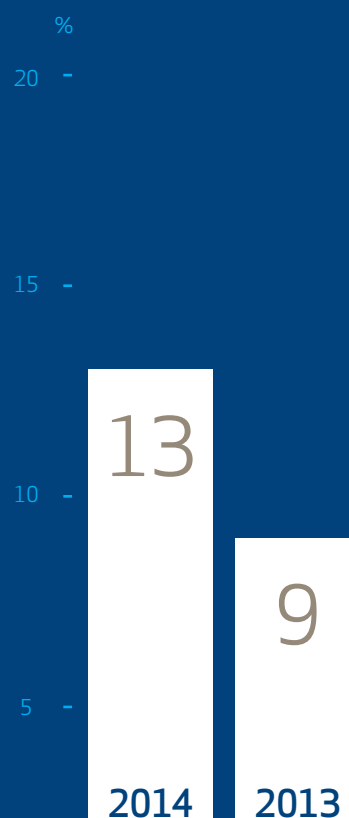
Soliditet

Avkastning på eget kapital

Avkastning på sysselsatt kapital

Omstrukturerings- och sparprogrammet färdigt

MÅLET EN LÖNSAM TILLVÄXT

FINNAIR ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Pekka Vauramo

STYRELSEORDFÖRANDE

Klaus W. Heinemann

STYRELSELEDAMÖTER

Majja-Liisa Friman, Jussi Itävuori, Harri Kerminen,
Gunvor Kronman, Jaana Tuominen, Nigel Turner

NYCKETAL		2014	2013*
Omsättning	mn €	2 285	2 400
Rörelsevinst**	mn €	-72,5	7,9
Rörelsevinst %	%	-3,2	0,3
Balansomslutning	mn €	1 885	2 118
Soliditet	%	27,7	32,6
Nettoskuldssättningsgrad***	%	107,5	79,2
Avkastning på eget kapital	%	-13,8	3,2
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-6,5	3,6
Antal anställda totalt 31.12		4 981	5 803
Antal anställda i Finland (cirka)		4 305	5 093
Utdelning totalt	mn €	0	0
Utdelning till staten	mn €	0	0
Investeringar	mn €	82	77

* Jämförelsesiffrorna för 2013 har korrigerats bl.a. på grund av en ändring av redovisningsprinciperna i anslutning till hanteringen av underhållskostnader.

** Ägarstyrningen rapporterar rörelsevinsten som innefattar bl.a. värdeförändringar på derivat och försäljningsvinster.

*** Innefattar beräknade leasingavgifter för de kommande sju åren.

STATENS ÄGARANDEL

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Säkerställa att flygtrafiksystemet fungerar, upprätthålla tillräckligt med heltäckande internationella flygförbindelser med Helsingfors-Vanda flygplats som bolagets hemmabas

BRANSCH

Flygbolag

HUVUDORT I FINLAND

Vanda

"Vi siktar på tillväxt och på att ha den mest moderna långdistansflottan i Europa."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
PEKKA VAURAMO

Finnair är en koncern i resebranschen som erbjuder reguljärflyg, resebyråttjänster och frakttjänster i Finland och utomlands. I centrum för Finnairs strategi står Asientrafiken där bolaget drar nytta av den korta rutten från hemmaplan till Fjärran östern. Bolaget flyger varje vecka upp till 78 flygningar till olika destinationer i Asien och över 800 flygningar till destinationer i Europa och Finland. År 2014 transporterade bolaget 9,6 (9,3) miljoner passagerare och 149 (147) miljoner kilo frakt.

Finnair slutförde under 2014 sitt omstrukturerings- och sparprogram. Bolaget lyckades överskrida sitt mål på 200 miljoner euro för bestående årliga besparingar jämfört med nivån 2010, eftersom årliga besparingar på 217 miljoner euro uppnåddes. Under programmet har sparavtal ingåtts med alla personalgrupper. En ökad effektivitet och lägre kostnadsnivå var nödvändiga åtgärder med avseende på Finnairs konkurrenskraft, och kostnadsmedvetenheten måste upprätthållas även i fortsättningen. Effekterna av sparprogrammet märks inte ännu till fullt belopp i resultatet från 2014.

Ett annat insatsområde i Finnairs verksamhet 2014 var det praktiska genomförandet av bolagets reviderade kommersiella strategi. Bolaget lanserade produktnyheter som planerats utifrån en omfattande kundundersökning. Kunden har nu bättre möjlighet att skräddarsy tjänster enligt sina behov genom att betala för valda tilläggstjänster. Passagerarerfarenheterna har förbättrats även genom att utveckla processerna och erbjuda nya digitala tjänster. Ruttsortimentet utökades med nya destinationer.

Ett insatsområde

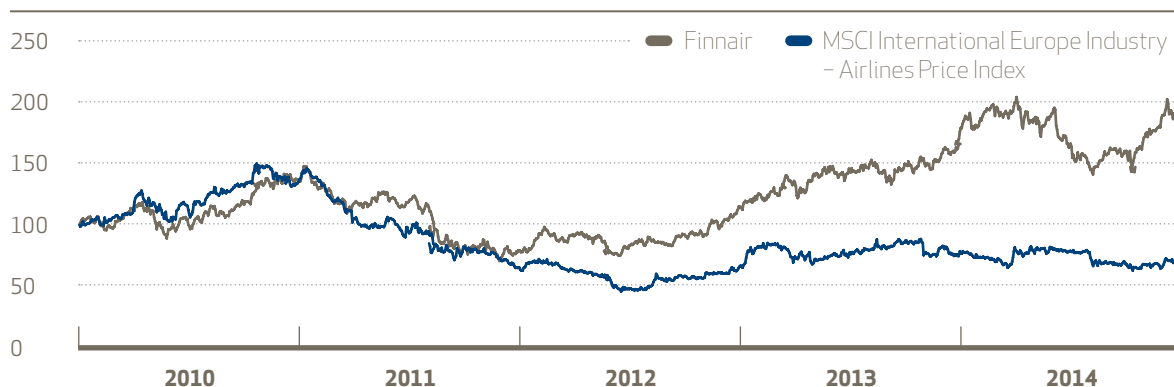
är att genomföra den reviderade kommersiella strategin.

Samarbetet mellan Finnair och brittiska Flybe inom de regionala flygningarna upphör och Finnair förhandlar med nya samarbetspartner om ägararrangemangen i Flybe Nordic som överförs till bolaget.

Sedan sparprogrammet avslutats har Finnair som mål att öka omsättningen och få verksamheten att bli lönsam. Även om ökningen av flygtrafiken har avtagit i det rådande ekonomiska läget, antas de globala passagerarkilometrarna fortsätta att fördubblas med 15 års mellanrum, som de enligt ICAO:s statistik har gjort tidigare. Till exempel från Kina väntas stora mängder nya passagerare. Finnair har ställt som mål att fördubbla avkastningen av Asientrafiken under åren 2010–2020. Bolagets Asienstrategi ger finländarna bättre flygförbindelser än vad som annars skulle vara möjligt med hänsyn till den inhemska marknadens storlek.

Finnairs långsiktiga mål är en rörelsevinstmarginal på sex procent. Denna lönsamhetsnivå möjliggör enligt bolaget nödvändiga investeringar för att bredda och utveckla verksamheten och i den avkastning som krävs för det kapital som är bundet i verksamheten.

AKTIEKURSENS UTVECKLING 2010–2014

19 nya bredbukiga Airbusplan beställda.

Avkastningen av passagerar- och fraktrafiken låg

Finnairs rörelseresultat 2014 blev negativt: -36,5 (11,9) miljoner euro. Orsaken till förlusten var nedgången i omsättningen med nästan fem procent. Nedgången i omsättningen berodde mest på den minskade avkastningen per enhet inom passagerar- och fraktrafiken, den minskade försäljningen i dotterbolaget Aurinkomatkat och ett omsättningsbortfall på grund av omstruktureringen. Finnairs kapacitet sjönk med ungefär en procent. Avkastningen från passagerartrafiken härrörde till 44 procent från Asientrafiken.

Finnairs verksamhetskostnader exklusive bränslekostnader sjönk något jämfört med föregående år tack vare sparåtgärderna. Även bränslekostnaderna sjönk som ett resultat av att marknadspriset på bränsle sjönk och en mindre kapacitet. Bränslet är bolagets största enskilda kostnadspost och bränslekostnaderna utgjorde 28 procent av omsättningen. Personalkostnadernas andel utgjorde 15 procent.

Räkenskapsperiodens resultat var -99,1 (26,8) miljoner euro. Affärsverksamhetens nettopenningflöde försämrades och var 24 (142) miljoner euro. Bolagets finansiella ställning var fortsatt god. I bolagets eget kapital ingick ett hybridlån på 120 miljoner euro som hade emitterats i november 2012.

Finnairs personalstyrka fortsatte att minska kraftigt och var vid årets slut 14 procent mindre ett år tidigare. Antalet anställda minskade till följd av strukturomvandlingen.

Flottan förnyas

Finnairs flotta utökades i början av 2014 med två nya plan med smal flygplanskropp från Airbus som ersatte de två Boeingplan som varit i bruk i semestertrafiken. Nu använder bolaget endast Airbus-plan. Det är dock bara början på bolagets egentliga förnyelse av flygplansflottan. Finnair har beställt sammanlagt 19 bredbukiga plan av Airbus nya modell A350 XWB. Räknat enligt Airbus listpriser är affären värd nästan två miljarder euro. De första fyra planen levereras till Finnair i slutet

av detta år, och leveranserna fortsätter fram till 2023. En del av de nya planen ersätter de plan som nu är i bruk. Passagerar- och fraktkapaciteten i de nya planen är större än i de nuvarande, men även storleken på långdistansflottan ökar från nuvarande 15 flygplan. Förutom investeringarna inom långdistanstrafiken måste bolaget under de närmaste åren fatta beslut om huruvida det ska förnya sin flotta av plan med smal flygplanskropp.

I den flotta som bolaget driver finns sammanlagt 45 plan. Dessutom äger bolaget 25 plan som opereras av andra bolag. Bolaget har som mål att äga ungefär hälften av den flotta det opererar. Investeringarna i flottan har finansierats med långfristiga lån och finansiell leasing. Bolaget ingick under årets lopp flera avtal om försäljning och återleasing av flygplan, inklusive ett avtal som omfattar de två första A350-planen.

Den nya flottan är energi- och kostnadseffektiv, och investeringarna i flottan är ytterst viktiga för Finnairs konkurrenskraft. Att flyga en flotta med låga utsläpp har också samband med inriktningen på ansvarsfullhet i bolagets verksamhet. I Finnair är ansvarsfull verksamhet knuten till målen och värderingarna i affärsverksamheten, och strategin för ansvarsfullhet utgör en viktig del av bolagets strategi.

Finnair utarbetar en rapport om ansvarsfullheten i enlighet med anvisningen Global Reporting Initiative (GRI). Organisationen Carbon Disclosure Project har valt bolaget till A-klassen av företag som aktivt minskar sitt koldioxidavtryck. Passagerarnas och personalens säkerhet, bränsleeffektiviteten och konkurrenskraften hör till de faktorer som har störst betydelse för såväl intressenterna som bolagets ledning. Utveckling av ledarskapet och personalens välbefinnande är viktiga för bolaget. Finnair förutsätter att alla samarbetspartner iakttar de etiska reglerna samt övervakar att säkerhets- och kvalitetskriterierna uppfylls.

Finnair utsågs för femte året i rad till Nord-europas bästa flygbolag. Priset är baserat på en global undersökning som mäter kundtillfredsställelsen, där kundservicen i mer än 200 flygbolag utvärderades.

Utsläppsfri produktion hörnsten i strategin

GODA TILLVÄXTMÖJLIGHETER

FORTUM ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Pekka Lundmark 1.9.2015 sedan,
Timo Karttinen, tf. vd. 1.2.-31.8.2015,
Tapio Kuula 31.1.2015 ända

STYRELSEORDFÖRANDE

Sari Baldauf

STYRELSELEDAMÖTER

Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Eva Hamilton,
Kim Ignatius, Tapio Kuula Petteri Taalas, Jyrki Talvitie

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	4 751	5 308
Rörelsevinst	mn €	3 428	1 508
Rörelsevinst %	%	72,2	28,4
Jämförbar rörelsevinst	mn €	1 351	1 403
Balansomslutning	mn €	21 375	23 348
Soliditet	%	51	43
Nettoskuldssättningsgrad	%	39	77
Avkastning på eget kapital	%	30,2	12,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	19,5	8,9
Antal anställda totalt		8 592	9 186
Antal anställda i Finland		2 040	n/a
Utdelning totalt	mn €	1 155	977
Utdelning till staten	mn €	586	496
Investeringar	mn €	837	1 019

STATENS ÄGARANDEL

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Säkerställa att produktionen av el fungerar utan
avbrott också i exceptionella förhållanden

BRANSCH

Samhällsservice

HUVUDORTER I FINLAND

Esbo, Lovisa, Havs-Björneborg, Ule älv, Träskända,
Joensuu, Imatra

"Fortum inriktade sig på att öka flexibiliteten i sin affärsverksamhet och förbereda sig för nästa steg av vikt för genomförandet av bolagets strategi."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TAPIO KUULA
31.1.2015 ända

Företagsförsäljningarna stöder genomförandet av en strategi baserad på utsläppsfri produktion

Marknadssituationen i branschen har inneburit fortsatta utmaningar vilket i sin tur lett till effektivisering och inriktning på kärnverksamheten. Också Fortum genomförde flera divesteringar under 2014. Fortum har avyttrat sin elöverföringsverksamhet i Finland och Norge och aktierna i Gasum liksom flera andra innehav som inte hör till kärnverksamheten. I mars 2015 meddelade bolaget att det slutfört försäljningen av elöverföringsverksamheten i Sverige. Försäljningen av verksamheterna gav bolaget totalt 9,3 miljarder euro och en vinst på 6,3 miljarder euro. Av vinsten hänför sig 1,9 miljarder euro till 2014.

Tack vare effektiviseringsprogrammet och betydande företagsförsäljningar är Fortums finansiella ställning mycket stark. Bolagets situation är strategiskt sett god och bolaget har möjlighet att växa inom sin kärnverksamhet; inom utsläppsnål produktion och försäljning av el och värme och genom tillväxtinvesteringar öka ägarvärdet på lång sikt. Å andra sidan var det naturligt att Fortums avyttring av en reglerad affärsverksamhet med stabil produktion och reinvestering av kapital skulle öka bolagets affärsrisk. Inriktningen av eventuella tillväxtinvesteringar påverkar i hög grad framtidsutsikterna för Fortum.

En hörnsten i Fortums strategi är en utsläppsfri produktion. Strategin bygger på tre huvudfaktorer. Genom sin strategi vill bolaget stärka den nordiska kärnverksamheten, skapa en stabil tillväxt i Ryssland och bygga en grund för framtida tillväxt. Vid sidan av koldioxidfri produktion av vatten- och kärnkraft samt energieffektiv samproduktion av el och värme utvecklar Fortum återvinningen och användningen av biobränslen samt undersöker möjligheterna för sol- och vågkraft. I Indien har bolaget två små solkraftverk.

Ryssland erbjuder såväl utmaningar som tillväxtpotential

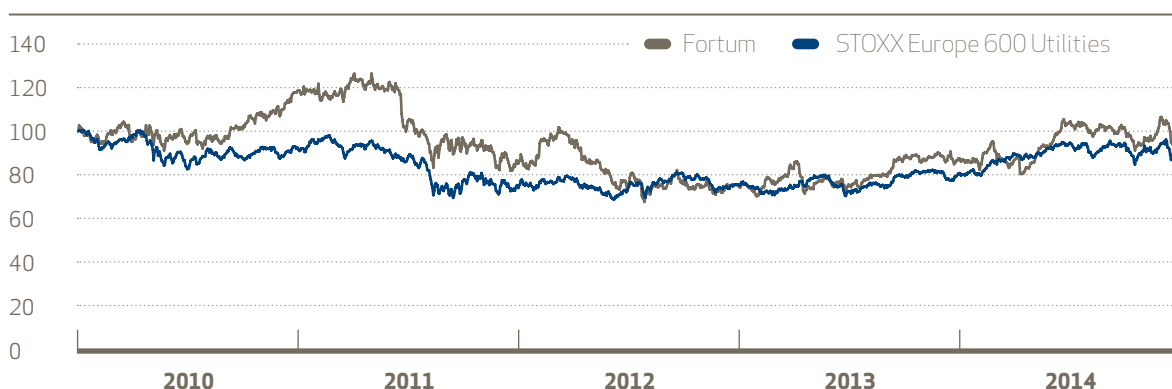
Den svaga rubeln och den ryska ekonomiska krisen i medförde stora utmaningar för Fortums verksamhet i Ryssland. Rysslandsdivisionens rörelsevinst var 161 (156) miljoner euro. I sin resultatstyrning 2015 eftersträvar bolaget fortfarande en rörelsevinst på 18,2 miljarder rubel, vilket dock enligt nuvarande kurs motsvarar bara cirka 340 miljoner euro. Fortums investeringsprogram i Ryssland håller på att avslutas och de två sista enheterna i programmet kommer enligt Fortum att bli klara under sista delen av 2015. Viktiga faktorer med tanke på affärsverksamheten i Ryssland är den ekonomiska tillväxten, kursen på rubeln, utvecklingen i fråga om regleringen av fjärrvärmemarknaden samt utvecklingen av parti- och kapacitetsmarknaden för el.

Ett projekt som har en positiv inverkan på Fortums strategi och tillväxt är potentiell övertagandet av produktionen av den vattenkraft som finns inom TGC-1. Fortum meddelade under hösten om omstruktureringen av vattenkraftsinnehavet och efter att arrangemanget lyckats, att bolaget kommer att delta med en minoritetsandel i Fennovoimas kärnkraftsprojekt. Projektet kommer att öka Fortums produktionsportfölj i Ryssland, förbättra bolagets förmåga att optimera produktionen och minska beroendet av priset på gas. Efter omstruktureringen kommer 40 procent av affärsverksamheten i Ryssland att vara inriktad på vattenkraft. En eventuell rysk värmereform

Eventuellt övertagande av vattenkraftsproduktionen inom TGC-1 skulle stödja Fortums tillväxt.

AKTIEKURSENS UTVECKLING 2010–2014

Hållbar affärsverksamhet en konkurrensfördel för Fortum.

skulle sannolikt betyda en mycket betydande tillväxtpotential i Ryssland.

Marknadssituationen

innebär fortsatta utmaningar

Resultatet för 2014 påverkades förutom av den kraftiga nedgången av rubelkursen också av lägre marknadspriser på el, en sänkning av råvarupri- serna och den ekonomiska recessionen framför allt i Ryssland. Tack vare exporten av el ökade elproduktionen något i de nordiska länderna. I Ryssland stannade efterfrågan på samma nivå som året innan. Det nordiska marknadspriset på el sjönk till 29,6 (38,1) euro/MWh. Priset på utsläppsrätterna för koldioxid var fortsatt lågt, men återhämtade sig något mot slutet av året.

Fortums jämförbara rörelsevinst sjönk något från året innan. Orsaken var närmast en nedgång av distributionsdivisionens jämförbara rörelse- vinst, vilket i första hand berodde på det milda vädret och försäljningen av elöverföringsverksam- heten i Finland. Fortum uppnådde sitt mål för kapitalavkastningen 2014. Avkastningen på både sysselsatt och eget kapital påverkades dock i bety- dande grad av vinsterna från försäljningen av dels elöverföringsverksamheten i Finland, dels elöver- förings- och värmeverksamheterna i Norge. Vin- sterna från försäljningen och minskningen av främmande kapital visade sig också i en starkt balansräkning. Förhållandet mellan nettoskul- derna och rörelseresultatet före avskrivningar sjönk till 2,3 (3,4). Våren 2015 meddelade Fortum om nya ekonomiska mål. Som förväntat sjönk målförhållandet mellan nettoskulden och rörelse- resultatet före avskrivningar till 2,5x. Föränd- ringen avspeglar den tidigare affärsprofilen som var mer riskfylld. Fortum blev klar med sitt effek- tiviseringsprogram under det sista kvartalet av 2014. Effektiviseringen hjälper i sin tur bolaget att upprätthålla lönsamheten i en marknadssitua- tion som innebär fortsatta utmaningar.

Ur ägarens synvinkel har Fortum gett bra avkastning. Utöver den normala utdelningen på 1,1 euro betalade Fortum ytterligare 0,2 euro per aktie för 2014. Enligt aktiekursen i slutet av 2014 var avkastningen på utdelningen 7,2 procent.

Fortums verkställande direktör Tapio Kuula gick i pension i slutet av januari 2015. Pekka Lundmark utsågs till ny verkställande direktör för Fortum.

Affärsverksamheten påverkas av kampen mot klimatförändringen och behovet av att utnyttja naturresurserna mer effektivt

Fortum är ett energibolag med ett starkt engage- mang i hållbar utveckling. Hållbar utveckling är en hörnsten i Fortums strategi och hållbar affärs- verksamhet en konkurrensfördel för bolaget. Att hejda klimatförändringen är ett strategiskt priori- terat område för Fortum. Genom sin strategi har Fortum positionerat sig väl i den framtida energi- sektorn. År 2014 var 94 (90) procent av Fortums elproduktion i EU koldioxidfri.

I sin affärsverksamhet beaktar Fortum jäm- likt sitt ekonomiska och sociala ansvar och sitt ansvar för miljön såväl i sin verksamhet som för hela värdekedjans del. Hållbar utveckling är en väl integrerad del av Fortums verksamhetpraxis och ledningssystem.

Fortum har ställt tydliga mål för minsk- ningen av utsläppen av växthusgaser. När det gäller miljömålen är situationen i viss mån krä- vande och femårsmedeltalet för de specifika utsläppen av koldioxid från den totala energipro- duktionen har fortsatt stiga huvudsakligen till följd av den ryska produktionen. Bolaget ligger dock fortfarande i målet.

I fråga om det sociala ansvaret betonades fortfarande säkerheten i arbetet. Dödsfallen bland entreprenörerna fördystrade dock året. Entrepre- nörernas säkerhet är således en utmaning för bolaget och kravet på att förbättra den framhålls i målen för 2015. Kundnöjdheten utvecklades posi- tivt och bolagets anseende var fortsatt stabilt och förbättrades i Finland. För Sveriges del är anseen- det ännu inte på målnivån. Fortum tillämpar ett människorättsperspektiv såväl som ett led i bedömningen av investeringsprojekt som på de krav som ställs på auditeringen av underleveran- törskedjor och på leverantörerna.

Bränslen för en renare trafik

ANSVARSFULLHET KÄRNAN I STRATEGIN

NESTE ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Matti Lievonen

STYRELSEORDFÖRANDE

Jorma Eloranta

STYRELSELEDAMÖTER

Majja-Liisa Friman, Laura Raitio, Jean-Baptiste Renard, Willem Schoeber, Kirsi Sormunen, Marco Wiren

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	15 011	17 462
Rörelsevinst	mn €	150	632
Rörelsevinst %	%	1,0	3,6
Balansomslutning	mn €	6 494	7 043
Soliditet	%	41,0	41,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	61,0	42,8
Avkastning på eget kapital	%	2,1	19,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	3,3	13,4
Antal anställda totalt		4 833	5 049
Antal anställda i Finland	mn €	3 309	3 572
Utdelning totalt	mn €	166	167
Utdelning till staten	mn €	83,5	83,5
Investeringar	mn €	272	214

STATENS ÄGARANDEL

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Att trygga den rikstäckande bränsleförsörjningen speciellt i undantagsförhållanden med beaktande av försörjningsberedskapsaspekter.

BRANSCH

Energiindustri

HUVUDORT I FINLAND

Esbo, Borgå, Nådendal

"Konkurrens-
kraften

uppstår av en mångsidig
utveckling av företaget och
ansvarsfull verksamhet."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
MATTI LIEVONEN

Neste Oil är ett förädlings- och marknadsföringsbolag som inriktar sig på högklassiga bränslen för renare trafik och som tillverkar alla viktiga oljeprodukter. Bolaget är med en årlig produktionskapacitet på 2 miljoner ton också världens största leverantör av diesel som framställs ur förnybara råvaror.

Neste Oils traditionella oljeraffinaderier ligger i Borgå och Nådendal och de har en produktionskapacitet på sammanlagt cirka 15 miljoner ton per år. Bolagets två raffinaderier för förnybar diesel finns i Singapore och Rotterdam i Holland. Också vid raffinaderiet i Borgå tillverkas förnybar diesel. Nestes produktionskapacitet för förnybar diesel är 2,4 miljoner ton per år. Bolagets mål är att höja produktionskapaciteten till 2,6 miljoner ton före 2017.

Neste Oil har redan under flera år i rad funnits med på listan över de ansvarsfullaste företagen i världen, The Global 100, och i Dow Jones indexet för hållbar utveckling. CDP Forest har bedömt Neste Oil som ett av de företag inom olje- och gasbranschen som bäst berättar om sina ekologiska fotavtryck i skogen. Bolaget rapporterar dessutom växthusgasutsläppen från hela sin verksamhet som en del av projektet Carbon Disclosure (CDP).

Från och med den 1 juni 2015 är bolagets namn Neste Abp.

2014 evenemang

Nestes vision är att vara den mest eftertraktade partnern när det gäller bränslelösningar för en renare trafik. År 2014 definierade Neste sina två strategiska huvudmål. Bolaget vill vara den ledande leverantören av bränslelösningar i Östersjöområdet och vill växa på den globala marknaden för förnybara råvaror.

Världens ledande
leverantör av diesel tillverkad
av förnybara råvaror.

Östersjöområdet är bolagets hemmamarknad där dess konkurrenskraft bygger på en utvecklad produktionsstruktur och ett gott läge med avseende på kunderna och anskaffningen av råvaror.

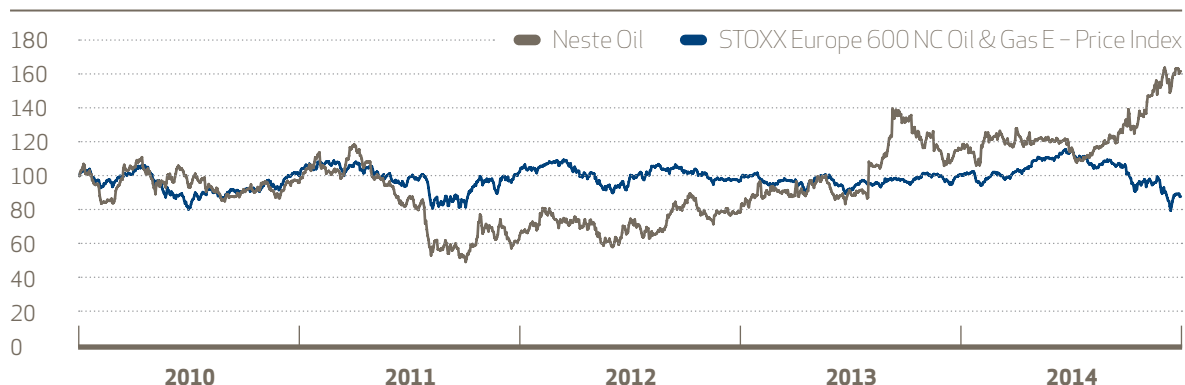
Neste är världens största tillverkare av högklassig förnybar diesel. Bolaget kan tillverka NEX-BTL-diesel från mer än tio förnybara råvaror. Bolaget meddelade hösten 2014 att det ser tillväxtpotentialer i förnybara produkter även utanför bränslemarknaden. Ur detta perspektiv kan användningen av fossila råvaror ersättas med biobaserade kemiska produkter.

Neste Oil beslöt hösten 2014 att bolaget integrerar raffinaderierna i Nådendal och Borgå i enlighet med verksamhetsmodellen för en enda helhet. Denna reform blir färdig i början av 2017. Som en del av arrangemanget beslöt bolaget att investera över 20 miljoner euro i förbehandlingen av råvarumatning i Borgå och cirka 60 miljoner euro i projekt som effektiviserar processen i Nådendal. Neste håller dessutom genom ett joint venture på att göra en kraftverksinvestering på 250 miljoner euro i raffinaderiet i Borgå.

Förändringarna i verksamheten har också lett till en anpassning av personalen. Som ett resultat av samarbetsförhandlingarna i slutet av 2014 måste 203 personer lämna bolaget.

Neste slutförde också under våren 2014 det projekt för utlokaliseringen av rederiverksamheten som inleddes 2013.

AKTIEKURSENS UTVECKLING 2010–2014

Marknadsmiljö, ekonomi och ansvarsfullhet

Till de marknadsfaktorer som i första hand påverkar Neste Oils resultat hör de internationella raffinering marginalerna, prisskillnaden mellan Brent-råolja från Nordsjön och den tyngre ryska råoljan (REB), valutakursskillnaden mellan USDollar och euro samt prisskillnaderna mellan växtoljor, mellan växtoljor och fossila oljor samt marginalerna för biodiesel.

Förändringar i priset på råolja, balansen mellan utbud och efterfrågan och osäkerheten i det politiska beslutsfattandet i anslutning till Förenta staternas skattelättnad Blender's Tax Credit och andra incitament påverkar marknaden för oljeprodukter och förnybara bränslen.

År 2014 använde Neste 62 (52) procent avfalls- och biprodukter och råvaruflöden som råvara vid produktionen av förnybara bränslen. Bolagets mål är att det före 2017 ska vara möjligt att till 100 procent utnyttja avfall och biprodukter som råvara.

Ekonomisk utveckling

Nestes rapporterade rörelsevinst försämrades 2014 med 150 (632) miljoner euro. Halveringen av oljans pris under det andra halvåret ledde till en minskning av lagervärdet. Den jämförbara rörelsevinst som bolaget uppgav för 2014 uppgick till 583 (596) miljoner euro, dvs. nästan på samma nivå som året innan.

Den jämförbara rörelsevinsten för 2014 för segmentet oljeprodukter var 285 (275) miljoner euro, för förnybara produkter 239 (273) miljoner euro och för detaljhandeln 68 (77) miljoner euro.

Bolagets största resultatgenerator var fortfarande oljeprodukter. Affärsområdet för förnybara produkter stod för cirka 41 procent av det jämförbara resultatet.

Referensmarginalerna för oljeprodukter låg på samma nivå som året innan. Försäljningsmängderna för förnybara produkter ökade nio procent, men marknaden var i övrigt svagare än året innan. Förnyandet av skattelättnaden Blenders Tax Credit hade en positiv resultateffekt på 89 miljoner euro. Lägre enhetsmarginaler försämrade detaljhandelns försäljningsresultat i Finland och nordvästra Ryssland.

Nestes skuld utgjorde en andel om 37,9 (30,0) procent av det totala kapitalet, dvs. den låg inom det mål på 25–50 procent som bolaget uppgett.

Affärsverksamhetens kassaflöde uppgick till 248 (839) miljoner euro. Det minskade kassaflödet berodde i huvudsak på effekten av lägre oljepriser. Lagerförlusterna uppgick till 492 miljoner euro och förändringarna i driftskapitalnivåerna jämfört med året innan minskade kassaflödet med 133 miljoner euro.

I bokslutskommunikén 2014 uppgav bolaget att den jämförbara rörelsevinsten 2015 kommer att vara fortsatt stark, men sannolikt lägre än 2014. Bolaget gav en positiv resultatvarning den 21 april 2015 och ändrade sin resultatstyrning för 2015. Enligt den bedömer bolaget att den jämförbara rörelsevinsten kommer att vara högre än 2014.

Det åtta veckor långa driftstoppet i april-maj vid raffinaderiet i Borgå hade en effekt på cirka -100 miljoner euro i resultatet för segmentet oljeprodukter.

Investeringarna 2014 uppgick till 272 (214) miljoner euro. Investeringarna 2015 bedöms uppgå till cirka 450 miljoner euro, i vilket ingår 100 miljoner euro för driftstoppet vid raffinaderiet i Borgå.

Ansvarsfullhet är ett centralt element i Nestes strategi. Ansvarsfullhet är en av bolagets fyra värderingar och ingår i all verksamhet. Ansvarsfullhet är en del av bolagets affärsverksamhet. Bolagets ansvarsfullhet kan sammanfattas i ansvarsfullhetsprogrammet (Neste Oil Sustainable Way)

De huvudsakliga målen för Nestes ansvarsfullhet är Renare lösningar, Säkerhet, Våra anställda, Samhälle, Klimat- och resurseffektivitet och Ansvarsfulla produktionskedjor.

Neste Oils viktigaste policyer och principer som rör ansvarsfullhet är bolagets etiska regler, policyn för en hållbar utveckling, principerna för en hållbar utveckling av biobränslen, personalpolitiken och anvisningarna för förhindrandet av skogsskövling och en ansvarsfull upphandling av råvaror.

Nestes styrelse övervakar hur ansvarsfullheten genomförs och godkänner policyer som gäller ansvarsfullhet. Bolaget inledde 2014 en uppdatering av ansvarsfullhetspolicyn som blir klar under 2015.

Bolaget uppdaterade väsentlighetsanalysen under 2014 och början av 2015. Det ekonomiska ansvaret och teman som berör materialeffektivitet fick i den nya väsentlighetsanalysen klart större vikt än i analysen 2012.

ALTIA

ALTIA ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Pekka Tennilä

STYRELSEORDFÖRANDE

Sanna Suvanto-Harsaee

STYRELSELEDAMÖTER

Kim Henriksson, Minna Huhtaniska, Annikka Hurme, Jarmo Kilpelä, Kasper Madsen

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	426,3	475,8
Rörelsevinst	mn €	-18,6	0,7
Rörelsevinst %	%	-4,4	0,1
Balansomslutning	mn €	501,5	577,7
Soliditet	%	28,7	29,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	34,2	65,4
Avkastning på eget kapital	%	-11,6	-1,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-3,5	3,5
Antal anställda totalt		987	1074
Antal anställda i Finland		498	504
Utdelning totalt	mn €	0	0,0
Utdelning till staten	mn €	0	0,0
Investeringar	mn €	16,7	63,4

När det gäller starka alkoholdrycker, viner och konjak är Altia marknadsledande i Norden och på Baltikum. Altia är det sjätte största konjakshuset i världen. Altia har ett starkt nordiskt försäljnings- och logistknätverk. Enligt sin nya strategi riktar Altia in sig på att förbättra den operativa verksamheten, konkurrenskraften och lönsamheten. Altia har inte längre någon strategisk betydelse för staten och riksdagen har godkänt att kravet på kvalificerad majoritet i Altia ska slopas.

Ekonomisk utveckling

År 2014 sjönk Altias omsättning med 10,4 procent från året innan. Omsättningen för Altias egna produkter stannade något under jämförelseårets nivå. Marknadsandelarna och omsättningen för huvudmännens produkter sjönk framför allt i Sverige. Omsättningen sjönk mest på grund av de avtalskundrelationer som avslutades när den danska vin- och glöggproduktionen överfördes från fabriken i Svendborg till Rajamäki. Även om försäljningen av starkviner fortsatte gå ner, ökade Altias marknadsandelar i Finland och Sverige. I enlighet med strategin kommer omsättningen 2015 ytterligare att sjunka.

STATENS ÄGARANDEL

100%

BRANSCH

Alkoholproduktion, import av alkohol och logistiktjänster samt produktion och försäljning av industriella produkter och tjänster

HUVUDORTER I FINLAND

Helsingfors, Koskenkorva, Rajamäki

"År 2014 var den operativa lönsamheten fortfarande på samma nivå som året innan trots att omsättningen sjönk. År 2015 kommer vi att skapa förutsättningar för en långsiktig tillväxt."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
PEKKA TENNILÄ

Rörelsevinsten utan poster av engångskaraktär låg kvar på samma nivå som året innan, dvs. 17,9 (17,4) miljoner euro, tack vare effektiviseringsåtgärder och kostnadsbesparingar. Rörelsevinsten efter posterna av engångskaraktär uppgick till -18,6 (0,7) miljoner euro huvudsakligen på grund av nedskrivningar. Lönsamheten för Altias egna produkter förbättrades, medan lönsamheten för huvudmännens produkter försvagades. År 2015 förväntas rörelsevinsten utan poster av engångskaraktär stiga jämfört med 2014.

Nettokassaflödet från affärsverksamheten var -7,5 (46,1) miljoner euro, men likviditeten var god. För investeringar användes 16,7 (63,4) miljoner euro i första hand för ett biokraftverk vid fabriken i Koskenkorva. Investeringarna året innan gällde dessutom bolagets köp av Larsen SAS och det danska akvavitmärket Brøndums.

Företagsansvar

Altias ansvarsarbete följs upp och utvecklas av en intern arbetsgrupp som rapporterar till ledningsgruppen. Projektet för utveckling av företagskulturen fortsätter. Det har ställts upp miljömål för 2013–2015. För miljömålens del följer man upp bland annat förbrukningen av energi och vatten, kvaliteten på avfallsvattnet, materialeffektiviteten och de nya nyckeltalen.

ARCTIA SHIPPING AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Tero Vauraste

STYRELSEORDFÖRANDE

Christer Granskog

STYRELSELEDAMÖTER

Maire Laitinen, Ilpo Nuutinen, Antti Pankakoski,
Päivi Söderholm

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	61,3	63,0
Rörelsevinst	mn €	16,8	17,5
Rörelsevinst %	%	27,4	27,8
Balansomslutning	mn €	185,7	175,6
Soliditet	%	72,7	70,7
Nettoskuldssättningsgrad	%	-15,6	-12,0
Avkastning på eget kapital	%	10,0	11,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	11,3	12,5
Antal anställda totalt		261	267
Antal anställda i Finland		261	267
Utdelning totalt	mn €	7,9	-
Utdelning till staten	mn €	7,9	-
Investeringar	mn €	15,6	17,8

Till följd av en mild isvinter och kortvarigare befraktning av kombiisbrytarna under sommarsäsongen sjönk omsättningen och vinsten 2014. Antalet driftsdagar med isbrytning i Östersjön uppgick till bara 350 (579). Arctias kunds operation i Alaska avbröts för 2014, men dess inverkan på resultatet för året var obetydlig. Under sensommaren assisterade Fennica vid undersökningarna av havbotten i vattnen kring Grönland. Arctias avtalsstock var fortsatt god och Trafikverket beslutade utnyttja optionsavtalet om Nordica och Fennica 2017–2018.

Fokus på en höjning av nyttjandegraden

Under året förtydligades bolagets strategi och enligt den ska Arctia trygga isbrytningen i Östersjön och ersätta föråldrat isbrytarmateriel på ett sätt som är effektivt för den statliga ekonomin genom en höjning av fartygens nyttjandegrad. Enligt strategin ska nyttjandegraden höjas genom en ökning av affärsverksamheten i polarregionerna. En utveckling av den polara marknaden har därför stor betydelse för bolagets resultat- och investeringsförmåga. För att nå goda resultat såväl inom isbrytningen i Östersjön som på den polara

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Garantera en fungerande sjöfart genom att
tillhandahålla isbrytjänster

BRANSCH

Specialrederi

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

"Isbrytningen i Östersjön måste tryggas genom en höjning av nyttjandegraden för materielen och bättre konkurrensförmåga."

 VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TERO VAURASTE

marknaden krävs det också att konkurrensförmågan förbättras vad gäller kostnaderna. Det sänkta priset på olja leder i sin tur till lönsamhetsproblem för projekt inom oljeindustrin och det kan påverka den polara marknads utveckling.

Arctia Shipping arbetar på känsliga havsområden som kräver särskilt skydd. Med tanke på affärsverksamheten är miljöansvaret därför av stor betydelse. För miljöns vidkommande är kvaliteten och säkerheten när det gäller tjänsterna inom Ice management således mycket kritisk. För Arctia är säkerheten, såväl i arbetet som i miljön, utgångspunkt för all verksamhet. Under 2014 ökade antalet olycksfall i arbetet. Säkerhetstänket kräver därför fortfarande ständiga insatser. Också kompetensen inom oljebekämpningen har ökat i betydelse i isbrytarnas verksamhet. År 2014 satsade Arctia särskilt på ansvarsfullheten inom underleverantörskedjorna genom att ställa krav på företagsansvar och auditera sina underleverantörer. Ansvarsfullhet kommer att betonas allt mer i energibolagens underleverantörskedjor liksom i andra intressegruppers förväntningar, och med tanke på utvecklingen av Arctias konkurrensförmåga är det därför viktigt att satsa på ansvarsfullhet.

ART AND DESIGN CITY HELSINKI OY AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Kari Halinen

STYRELSEORDFÖRANDE

Nyrki Tuominen

STYRELSELEDAMÖTER

Chandika Chandras, Jan-Erik Krusberg, Markku Löytönen, Sinikka Mustakari, Päivi Paltola- Pekkola, Pekka Saarela

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	0,3	0,4
Rörelsevinst	mn €	-0,017	0,018
Rörelsevinst %	%	-5,6	3,9
Balansomslutning	mn €	0,5	0,5
Soliditet	%	84,4	86,3
Nettoskuldssättningsgrad	%	-89,2	-103,5
Avkastning på eget kapital	%	neg.	4,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	neg.	3,8
Antal anställda totalt		3	3
Antal anställda i Finland		3	3
Utdelning totalt	mn €	0,0	0,0
Utdelning till staten	mn €	0,0	0,0
Investeringar	mn €	0,0	0,0

Art and Design City Helsinki Oy Ab:s (ADC) uppdrag är att inrätta ett konstindustriellt centrum i området Arabiastranden genom att ordna tjänster som stöder projektet. För att nå målet producerar bolaget marknadsförings- och utbildningstjänster och andra tjänster samt deltar i olika utvecklings- och andra projekt.

Utvecklingen av arabiastranden har slutförts

ADC har samordnat utvecklingen av Arabiastranden både som framtida boendeområde och som en innovativ miljö för nya företag samt som campusområde för sju högskolor och läroinrättningar. ADC har sedan år 2001 administrerat Arabiastrandens portal Helsinki Virtual Village med tillhörande bildskärmar i Arabia-köpcentret och i skolor. ADC har också svarat för utvecklingen av Arabiastrandens regionala fibernät och nättjänster.

I området Arabiastranden har det genomförts närmare 20 olika utvecklingsprojekt, där den regionala portalen använts som hjälpmedel vid undersökningar. År 2007 inledde ADC projek-

STATENS ÄGARANDEL

BRANSCH

Samhällsplanering

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

"Art and Design City Helsinki Oy Ab är en kunnig stadsdelsutvecklare."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
KARI HALINEN

tet Helsinki Living Lab, som har utsträckts till hela metropolområdet.

Bolagets ursprungliga uppdrag och verksamhet börjar redan vara på sluttampen. Arabiastranden förväntas vara klar 2015.

Bolagets verksamhet baserar sig huvudsakligen på ett avtal mellan ADC och Helsingfors stad om produktion av tjänster. I avtalet definieras de tjänster och funktioner som bolaget ska producera för staden. Av betydelse för bolagets verksamhet är att avtalets värde har sjunkit och är nu en bråkdel av nivån de senaste åren.

Företagsansvar med fokus på god information och resurseffektivitet

I enlighet med sin strategi tar ADC ansvar för miljön.

BOREAL VÄXTFÖRÄDLING AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Markku Äijälä

STYRELSEORDFÖRANDE

Kaj Friman

STYRELSELEDAMÖTER

Jukka Hollo, Pekka Hurtola, Jyrki Lepistö,
Taina Vesanto

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	9,8	9,4
Rörelsevinst	mn €	0,5	0,7
Rörelsevinst %	%	5,5	7,9
Balansomslutning	mn €	10,5	10,2
Soliditet	%	79,9	77,5
Nettoskuldssättningsgrad	%	-25,9	-53,7
Avkastning på eget kapital	%	7,3	5,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	8,3	10,6
Antal anställda totalt		72	72
Antal anställda i Finland		72	72
Utdelning totalt	mn €	0,3	0,2
Utdelning till staten	mn €	0,2	0,1
Investeringar	mn €	1,7	0,2

Boreal Växtförädling Ab förädlar och marknadsför jordbruksgrödor som lämpar sig för odlingsförhållandena i Finland och andra nordliga områden. I hemlandet behöll Boreal sin starka marknadsställning 2014. Marknadsandelen uppgick till 57 (58) procent av odlingsarealen för sädesslag och oljevaxter. Marknadsandelen för vallväxter var över 70 procent. Bolaget söker tillväxt på exportmarknaden. Samarbetet med Limagrain har varit ett stöd för utvecklingen av exporten av jordbruksgrödor. På exportmarknaden har utvecklingen varit positiv, i synnerhet i Sverige och Estland.

Bolagets verksamhetsförutsättningar tryggas genom förvärv av åkrar

År 2014 ökade omsättningen med 4,1 procent till 9,8 miljoner euro. Orsaken var en ökning av försäljningen av utsäde och växtförädlingstjänster till Försörjningsberedskapscentralen. Rörelsevinsten 2014 minskade till 0,5 miljoner euro (0,7), vilket är 5,5 procent av omsättningen (7,9). Avkastningen på sysselsatt kapital steg. Bolagets balansräkning var fortsatt stark. Soliditeten var 79,9 (77,5) procent.

STATENS ÄGARANDEL

60,75%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Säkerställa livsmedelsförsörjningen och
försörjningsberedskapen

BRANSCH

Förädling och marknadsföring av kulturväxter

HUVUDORT I FINLAND

Jockis

"En stark forskning och
utveckling som stöder
växtförädling."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
MARKKU ÄIJÄLÄ

Av staten köpte bolaget 130 hektar åkrar i Jockis. Åkrarna lämpar sig för växtförädling.

Företagsansvar med fokus på hållbar utveckling och resurseffektivitet

Växtförädling är en affärsverksamhet som främjar hållbar utveckling. Med växtförädling förbättrar man odlingsvillkoren på ett hållbart sätt och främjar ett hållbart nyttjande av naturresurser. Klimatförändringen, det tilltagande globala behovet av livsmedelsproduktion och en ökad självförsörjning med protein är utmaningar som bolaget försöker bemöta med sin förädlingsverksamhet. Viktiga teman inom företagsansvaret är även frågor som gäller personalen och ärliga och etiska handlingssätt. Bolaget har också som ambition att förbättra energi- och materialeffektiviteten i sin verksamhet.

EKOKEM

EKOKEM ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Timo Piekkari

STYRELSEORDFÖRANDE

Juha Vanhainen

STYRELSELEDAMÖTER

Leena Karessuo, Pia Björk, Karri Kaitue, Jukka Ohtola, Tiina Tuomela

STATENS ÄGARANDEL

BRANSCH

Miljöaffärsverksamhet, energiproduktion

HUVUDORT I FINLAND

Riihimäki

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	200,8	195,2
Rörelsevinst	mn €	35,2	29,6
Rörelsevinst %	%	17,5	15,2
Balansomslutning	mn €	310,5	303,3
Soliditet	%	55,9	52,9
Nettoskuldssättningsgrad	%	20,6	40,3
Avkastning på eget kapital	%	17,1	16,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	16,2	14,6
Antal anställda totalt		465	479
Antal anställda i Finland		324	326
Utdelning totalt	mn €	11,3	9,9
Utdelning till staten	mn €	3,8	3,4
Investeringar	mn €	16,6	22,0

"Ekokems vision är att bli ledande inom miljökompetens i Norden."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TIMO PIEKKARI

Ekokem är en producent av helhetskoncept för krävande miljöunderhåll. Bolagets styrka är sakkunskap och personlig kundservice. Kärnkompetensen omfattar behandling av miljöfarligt avfall, återvinning av avfall, energiproduktion, sanering av förorenad jord och förorenat grundvatten samt miljöbyggnad och anknytande tjänster.

Affärsverksamheten expanderar till de nordiska länderna

Ekokems omsättning ökade 2014 med 2,9 procent från året innan och uppgick till 200,8 miljoner euro. Också rörelseresultatet steg till 35,2 miljoner euro från föregående års nivå (29,6). Ökningen härrörde närmast från affärsområdena i Finland. En försvagning av konjunkturerna och en sjunkande volym inom industrin i Sverige hade en negativ inverkan på utvecklingen av den svenska Sakab-enheten. Av den orsaken inleddes ett nytt program för att förbättra produktiviteten.

Under de närmaste åren kommer i synnerhet utvecklingen av Sakabs omsättning och lönsamhet att påverka Ekokem-koncernens omsättning och resultat. Ekokem har för avsikt att också

i Sverige införa de servicekoncept som utvecklats i Finland. I början av 2015 utvidgade Ekokem sin verksamhet också till Danmark genom köp av Nord-koncernen, vilket särskilt stärker Ekokems vattenhanteringsteknologi och kunnande inom vattenhantering.

Övergången till en återvinningsekonomi ger Ekokem nya affärsmöjligheter.

Teman för företagsansvaret

Centrala teman för Ekokems företagsansvar är bevarande av naturresurserna och återvinning av avfall, verksamhetens miljöpåverkan, säkerhet, ekonomiskt ansvar, ansvar för personalen och samhällsverksamhet.

Gasum

GASUM OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Johanna Lamminen

STYRELSEORDFÖRANDE

Johanna Lamminen

STYRELSELEDAMÖTER

Björn Ahlnäs, Aleksei Novitsky, Christer Paltschik,
Ari Suomilampi, Kristiina Vuori

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	1 079,0	1 147,5
Rörelsevinst	mn €	5,1	40,5
Rörelsevinst %	%	0,5	3,5
Balansomslutning	mn €	1 621,1	822,8
Soliditet	%	28,4	52,3
Nettoskuldssättningsgrad	%	73,2	41,3
Avkastning på eget kapital	%	neg.	8,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	0,7	6,3
Antal anställda totalt		281	273
Antal anställda i Finland		275	273
Utdelning totalt	mn €	0	17,9
Utdelning till staten (SRK:s andel)	mn €	0	4,3 (2,2)
Investeringar	mn €	51,5	21,6

Gasums affärsverksamhet omfattar import, överföring och försäljning av naturgas. Kunderna är industrier, energiverk och småfastigheter.

I slutet av 2014 uppgick den totala längden på överföringsnätverket för naturgas till 1 287 kilometer.

Staten blev majoritetsägare i Gasum den 3.11.2014 genom köpet av Fortums och E.ON:s aktier i Gasum. Den andra ägaren, ryska OAO Gazprom, äger 25 procent i Gasum.

Lng och biogas som motorer för tillväxten

Konsumtionen av naturgas i Finland sjönk med cirka 12 procent jämfört med året innan och uppgick till 29,3 TWh (33,2 TWh). Försäljningen av naturgas minskade särskilt inom den kombinerade el- och värmeproduktionen, där naturgasen i första hand ersattes med stenkolk. Nedgången i försäljningen berodde på naturgasens svaga konkurrenskraft.

Gasum utvecklar också produktionen och distributionen av biogas. Under 2014 matades totalt 33 877 MWh (31 721 MWh) biogas in i Gasums nätverk.

STATENS ÄGARANDEL

75%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Säkerställa den inhemska kontrollen över nätverket för gasöverföring

BRANSCH

Överföring och försäljning av naturgas

HUVUDORTER I FINLAND

Esbo, Valkeala

"Gasum – ett nordiskt gasbolag"

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
JOHANNA LAMMINEN

Gasums dotterbolag Gasbörssen Ab:s årsomsättning 2014 uppgick till 1 891 GWh (2 035 GWh), vilket är en andel på 6,4 procent av naturgasanvändningen i Finland.

I början av 2014 köpte Gasum en ägarandel på 51 procent av Skangass, som bedriver lagring och försäljning av LNG i Östersjöområdet. Skangass har fattat ett investeringsbeslut om LNG-terminalen i Björneborg. Terminalen förväntas bli klar hösten 2016. Skangass samföretag Manga har likaså fattat ett investeringsbeslut om att bygga en LNG-terminal i Torneå.

Gasum och estniska AS Alexela Energia har gjort en utredning om en stor LNG-terminal som ska betjäna Finland och de baltiska länderna. Enligt utredningen är projektet inte företagsekonomiskt lönsamt. Gasum har fortsatt utvecklingen av sitt eget terminalprojekt med målet att förbättra tillgången till LNG i södra Finland.

Inom företagsansvaret ligger fokus på miljövänlighet och driftsäkerhet

Fokus i Gasums företagsansvar ligger på innovationer och framtiden, samhällsverksamhet, leveranssäkerhet och säkerhet samt en effektiv och ansvarsfull värdekedja.

POSTI GROUP ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Heikki Malinen

FÖRVALTNINGSRÅDETS ORDFÖRANDE

Mauri Pekkarinen

STYRELSEORDFÖRANDE

Arto Hiltunen

STYRELSELEDAMÖTER

Petri Järvinen, Petri Kokko, Jussi Kuutsa, Kirsi Nuotto, Päivi Pesola, Marja Pokela, Suvi-Anne Siimes

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	1 858,7	1 976,8
Rörelsevinst	mn €	5,8	9,9
Rörelsevinst %	%	0,3	0,5
Balansomslutning	mn €	1 291,3	1 415,6
Soliditet	%	45,3	47,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	19,0	21,0
Avkastning på eget kapital	%	-0,7	1,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	1,1	1,4
Antal anställda totalt		24 617	27 253
Antal anställda i Finland		19 391	21 603
Utdelning totalt	mn €	0,0	0,0
Utdelning till staten	mn €	0,0	0,0
Bruttoinvesteringar	mn €	57,5	61,1

Itella blev den 1 januari 2015 Posti Group Abp. Bolaget är ett internationellt företag, vars affärsverksamhet är indelad i fyra grupper: Posttjänster, Paket och logistiktjänster, Itella Ryssland och OpusCapita. I Finland verkar bolaget under namnet Posti Group och i de övriga verksamhetsländerna under namnet Itella. I Ryssland är bolaget marknadsledande inom lagring. Itella Logistics Oy uppgick den 1 januari 2015 i Itella Posti Ab. Namnet på affärsbolaget ändrades samtidigt till Posti Ab.

Posti Groups omsättning 2014 uppgick till 1 859 miljoner euro. Omsättningen sjönk sex procent jämfört med året innan. Mängden post fortsatte att minska i och med att den elektroniska kommunikationen blev allt allmänare. Mängden tung trafik fortsatte att minska i Finland för tredje året i rad. Av Posti Groups omsättning kommer 96 procent från företag och samfund. De viktigaste kundbranscherna är handel, tjänster och media.

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Dagliga posttjänster enligt skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster

BRANSCH

Posttjänster

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors, Jyväskylä, Kuopio, Lahtis, Villmanstrand, Uleåborg, Seinäjoki, Tammerfors, Åbo, Vanda

"År 2014 var för oss en tid av stora reformer. Vi förverkligar vår nya strategi vars syfte är att anpassa vår affärsverksamhet till den allvarliga omvälvningen i post- och logistikbranschen."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
HEIKKI MALINEN

Rörelseresultatet utan poster av engångskaraktär uppgick till 50,8 miljoner euro (50,5). Det rapporterade resultatet försämrades av omstruktureringar och av poster av engångskaraktär i anslutning till omstruktureringar i personalen. Bolaget offentliggjorde våren 2015 att det säljer fastigheter för 120 miljoner euro. Bolaget meddelade också om förnyelser i servicenätverket.

Omvälvning och vision i branschen

På grund av det spända ekonomiska läget och omvälvningarna i branschen har Posti Group gjort förändringar, bland annat personalnedskärningar. Bolaget nådde målen på 100 miljoner euro i sitt sparprogram enligt tidtabellen. Arbetet med att effektivisera verksamheten fortsätter med ett nytt program på 75 miljoner euro. Reformen av servicenätet orsakar anpassningsbehov.

Posti Groups vision fram till år 2020 är att vara "Ditt första val för post-, logistik- och e-handelstjänster". Verksamheten styrs av kundorientering. Att beakta de olika intressenternas förväntningar är kärnan i bolagets ansvarsfullhet och utgör samtidigt grundvalen för kontinuiteten i Posti Group.

KEMIJOKI OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Tuomas Timonen

STYRELSEORDFÖRANDE

Matti Ruotsala

STYRELSELEDAMÖTER

Risto Andsten, Elina Engman, Tapio Jalonen,
Tapio Korpeinen, Pekka Manninen, Jukka Ohtola

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	38,6	36,5
Rörelsevinst	mn €	-6,2	-4,6
Rörelsevinst %	%	-16,1	-12,6
Balansomslutning	mn €	452,9	457,8
Soliditet	%	17,0	19,0
Nettoskuldssättningsgrad	%	476,2	400,5
Avkastning på eget kapital	%	-12,5	-7,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-1,4	-1,0
Antal anställda totalt		78	218
Antal anställda i Finland		78	218
Utdelning totalt	mn €	0,7	0,7
Utdelning till staten	mn €	0,4	0,4
Investeringar	mn €	14,4	12,6

Kemijoki Oy bedriver produktion av vattenkraft och bolaget har sammanlagt 20 kraftverk vid Kemi älv, Kymmene älv och Lieksa älv. Den el som bolaget producerar säljs till ägarna till självkostnadspris i förhållande till ägarnas innehav av vattenkraftsaktier. Den nya verksamhetsmodellen innebär att bolaget köper en betydande del av funktionerna som tjänster av sina avtalsparter.

Den förnyade maskinparken garanterar kostnadseffektivitet och god nyttjandegrad

År 2014 uppgick Kemijoki Oy:s produktion av vattenkraft till 4,1 TWh, vilket ligger cirka 7 procent under den genomsnittliga produktionen (ca 4,4 TWh). Av elen producerades cirka 90 procent vid Kemi älv och de resterande 10 procenten vid kraftverken i Lieksa och Kymmene älv. Bolagets elproduktion 2014 motsvarade cirka 31 procent av den el som producerats med inhemsk vattenkraft. Den totala nyttjandegraden för kraftverken ligger fortfarande på en god nivå.

Bolagets ekonomiska situation var fortsatt stabil. Moderbolagets resultat för räkenskapsperioden 2014 motsvarar liksom tidigare år i det

STATENS ÄGARANDEL

50,1%

BRANSCH

energiproduktion

HUVUDORT I FINLAND

Rovaniemi

"Kemijoki Oy har övergått till en verksamhetsmodell som grundar sig på partnerskap."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TUOMAS TIMONEN

närmaste den utdelning som fastställts i bolagsordningen.

Kemijoki Oy har för närvarande en totaleffekt på cirka 1 150 MW. Merparten av Kemijoki Oy:s kraftverksmaskiner förnyades under 1990–2010 då också effekten höjdes. Under 2014 tillkom 14 MW ny kraftverkseffekt.

Maskinerna i Taivalkoski kraftverk kommer att genomgå en grundlig upprustning under 2015–2017. Behandlingen av tillståndet för Sierilä har dragit ut på tiden, vilket påverkar tidtabellen för byggandet. I slutet av 2017 ska totaleffekten för bolagets kraftverk att uppgå till cirka 1 200 MW.

Inom företagsansvaret läggs fokus på vattendragens kvalitet och fiskbeståndens utveckling

Under 2014 deltog bolaget i flera projekt vilkas syfte var att utveckla fiskbestånden. Det fortlopande arbetet med att förbättra landskapen och vattendragen fortsatte i form av åtgärder för strandskydd, landskapsplanering och röjning.

LEIJONA CATERING OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Ritva Paavonsalo

STYRELSEORDFÖRANDE

Riitta Laitasalo

STYRELSELEDAMÖTER

Anne Gullsten, Hannu Kuusela, Sinikka Mustakari,
Teemu Penttilä, Kari Rimpi

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	66,2	65,3
Rörelsevinst	mn €	4,3	4,0
Rörelsevinst %	%	6,4	6,1
Balansomslutning	mn €	24,4	21,3
Soliditet	%	73,3	72,8
Nettoskuldssättningsgrad	%	-76,3	-79,0
Avkastning på eget kapital	%	21,0	22,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	25,7	27,5
Antal anställda totalt		466	521
Antal anställda i Finland		466	521
Utdelning totalt	mn €	1,2	1,2
Utdelning till staten	mn €	1,2	1,2
Investeringar	mn €	0,5	0,5

Försvarmaktens servicecentral för bespisning bolagiserades i slutet av 2011 och Leijona Catering Oy inledde sin verksamhet i början av 2012. Under de första verksamhetsåren har bolaget fokuserat på att utveckla strategin, att förnya organisations- och ledningsmodellen och på försäljning och marknadsföring. Bolagets största kund är Försvarmakten. Leijona Catering öppnade under 2014 fyra nya restauranger: personalrestauranger i Tikkakoski och Helsingfors samt restauranger för studerande i Uttis och Kuopio. Leijona Catering svarar dessutom för personalrestaurangen i Institutet för hälsa och välfärds nya huvudbyggnad i Helsingfors som blev klar i februari 2015.

Ekonomisk utveckling

Omsättningen ökade 2014 med 1,3 procent jämfört med året innan. Rörelsevinstens andel av omsättningen var 6,4 (6,1) procent. Kassa och bank utgör 55,8 procent av balansomslutningen. Nettorörelsekapitalet binder kapitalet obetydligt. Likviditeten är god. Soliditeten var 72,9 procent. Bolaget har inga skulder. För 2015 antas omsättningen öka och rörelsevinsten förväntas minska. Trycket på ökade livsmedelskostnader är måttligt.

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Förplägnadstjänster till försvarsmakten

BRANSCH

Förplägnadstjänster

HUVUDORT I FINLAND

Kuopio, restaurangverksamhet på 50 ställen

"Parallellt med Försvarmaktens matservice bygger vi upp restaurangverksamhet för personalen och studerande. Eftersom grunden för välbefinnande läggs i unga år, utgör de unga den viktigaste kundgruppen i båda våra affärsområden."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
RITVA PAAVONSALO

För 2014 utgjorde investeringarna sammanlagt cirka 1,5 miljoner euro. År 2015 kommer investeringarna att uppgå till uppskattningsvis cirka 3,1 miljoner euro. År 2015 görs ersättningsinvesteringar i utrustningen vid fem garnisonsrestauranger och genomförs fas I av renoveringen i Sandhamn. Under åren 2015 - 2017 renoveras tre garnisonsrestauranger.

På grund av nedläggningar av enheter inom Försvarmakten minskades personalen med 81 anställda.

Företagsansvar

Fokus i Leijona Caterings ansvarsarbete ligger på personalen, upphandlingskedjan och miljöarbetet. I livsmedelsbranschen är en ansvarsfull upphandling samt en säker och genomskinlig upphandlingskedja frågor som särskilt framhålls. I bolagets upphandling är graden av inhemsk tillverkning hög.

I miljöfrågor styrs arbetet av ett detaljerat miljöprogram och i samarbetsfrågor av ett etiskt regelverk. Leijona Catering rapporterar i tillämpliga delar enligt den internationella anvisningen Global Reporting Initiative (GRI).

MERITAITO AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Jari Partanen

STYRELSEORDFÖRANDE

Matti Puhakka

STYRELSELEDAMÖTER

Taru Keronen, Eeva Niskavaara, Jukka Ohtola,
Mats Rosin

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	31,2	26,9
Rörelsevinst	mn €	0,4	-2,7
Rörelsevinst %	%	1,3	-10
Balansomslutning	mn €	30,6	29,3
Soliditet	%	67	70
Nettoskuldssättningsgrad	%	13,4	11,2
Avkastning på eget kapital	%	1,4	-13,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	1,7	-10,9
Antal anställda totalt		228	227
Antal anställda i Finland		228	227
Utdelning totalt	mn €	-	-
Utdelning till staten	mn €	-	-
Investeringar	mn €	2,2	1,5

Meritaito har genomgått en betydande förändringsprocess sedan marknaden för farledshållningen och sjömätningen öppnades för konkurrens åren 2010–2012. Bolagets affärsverksamhet är indelad i kärnverksamheten, som består av farledshållning och sjömätning, och i miljöteknologisk affärsverksamhet som sker under varumärket SeaHow. Under berättelseåret lyckades bolaget väl i sina mål att förbättra omsättningen och lönsamheten och resultatet blev positivt jämfört förra årets dystra förlustsiffror. Omsättningen för produkter som säljs under varumärket SeaHow ökade klart, även om deras andel av den totala omsättningen fortfarande är liten. Trots resultatförbättringen var räntabiliteten på kapitalet anspråkslös. Den betydande nedgången i priserna på entreprenader för farledsskötsel har återspeglats i Meritaitos affärsverksamhet, men bolaget har ändå lyckats bevara sin position som marknadsledande i Finland.

Omsättningens utveckling för varumärket SeaHow är mycket kritisk med tanke på bolagets framtid och Meritaito strävar efter en kraftig tillväxt i affärsverksamheten. När det gäller sjömätning skärps konkurrenssituationen ytterligare av

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Sjömätningstjänster på Finlands territorialvatten

BRANSCH

Farledshållning och sjömätning

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors, farledsstationer runtom i Finland

"Vårt mål var att förbättra lönsamheten och söka tillväxt bland nya kundgrupper och i affärsverksamhet som bygger på miljöteknologi."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
JARI PARTANEN

fartygsstödet till svenska sjömätningsskutor. Av bolagets omsättning utgörs 70 procent av entreprenader som beställts av Trafikverket och det är således mycket viktigt för bolaget att konkurrensutsättningen av dem blir framgångsrik. Situationen understryker vikten av en flexibel affärsmodell som ska bära även vid minskad efterfrågan inom kärnverksamheten.

Tillväxt i den miljöteknologiska affärsverksamheten

SeaHow-affärsverksamheten bygger på de affärsmöjligheter som ansvarsfullhet ger. Den bygger på behovet av att skydda miljön och hantera miljörisker. Marknaden för SeaHow-produkter är global. Företagsansvarsfrågor blir allt viktigare när den internationella affärsverksamheten växer. Strategier mot korruption och frågor samt risker som rör de mänskliga rättigheterna och de lokala förhållandena ska beaktas i större utsträckning. Säkerhet är en central del av Meritaitos verksamhet och även i fråga om företagsansvaret en mycket viktig fråga. Meritaito har gjort stora satsningar på utvecklingen av arbetarskyddet och utvecklingsinsatserna märks också i form av goda resultat.

MOTIVA OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Jouko Kinnunen

STYRELSEORDFÖRANDE

Salla Vainio

STYRELSELEDAMÖTER

Heli Arantola, Pekka Kettunen, Jarmo Muurman,
Arto Rajala

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	8,0	8,6
Rörelsevinst	mn €	0,2	0,5
Rörelsevinst %	%	2,8	6,1
Balansomslutning	mn €	4,4	4,4
Soliditet	%	59,4	63,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	-62,9	-46,6
Avkastning på eget kapital	%	6,9	16,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,1	21,8
Antal anställda totalt		70	68
Antal anställda i Finland		70	68
Utdelning totalt	mn €	0,3	0,3
Utdelning till staten	mn €	0,3	0,3
Investeringar	mn €	0,0	0,1

Motiva Oy är ett expertföretag, som erbjuder sina tjänster i syfte att effektivisera och minska användningen av energi och material samt främja en effektiv och hållbar användning av förnybar energi. Motiva har en viktig roll i arbetet för att förbättra förvaltningens och tjänsternas samt produktionens lönsamhet genom att öka kostnadseffektiviteten. Motiva erbjuder såväl offentliga sektorn, näringslivet som konsumenterna rådgivningstjänster inom resurseffektivitet.

Bolaget är en sådan anknuten enhet som avses i lagen om offentlig upphandling (347/2007), dvs. en s.k. inhouse-enhet. De viktigaste kunderna är ministerierna och den övriga statsförvaltningen. Dotterbolaget Motiva Services Oy, som bedriver sin verksamhet på marknadsvillkor, erbjuder tjänster till företag och till bland annat kommuner.

Motiva-koncernens omsättning 2014 minskade med cirka sex procent från året innan och moderbolagets omsättning med cirka åtta procent. Orsaken till omsättningens minskning var det allmänna svaga ekonomiska läget och statens allt knappare anslag för främjandet av resurseffektivitet. Projektens försäljningstider blev längre

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Främja energi- och materialeffektivitet samt förnybar energi

BRANSCH

Konsultationer inom energi och materialfunktioner

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

"I en effektiv och miljövänlig materialanvändning finns stor potential för såväl ny affärsverksamhet som förbättring av företagets lönsamhet."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
JOUKO KINNUNEN

på grund av recessionen. Ungefär 87 procent av omsättningen kom från den inhemska försäljningen. Merparten av den övriga omsättningen var export till Europa, främst till de övriga EU-länderna. Koncernens rörelsevinst blev mindre än hälften av nivån föregående år. Koncernens soliditet och likviditet var fortsatt god under räkenskapsperioden.

Energieffektiviteten måste förbättras

Behovet av en förbättrad energi- och materialeffektivitet är allmänt erkänt. För att verkställa EU:s energieffektivitetsdirektiv i Finland stiftades en energieffektivitetslag som trädde i kraft vid ingången av 2015 och förpliktar stora företag att göra en energibesiktning vart fjärde år. Energiverket, som är Motivastörsta kund, koordinerade de energieffektivitetsavtal som är i en central ställning för att effektivitetsförpliktelserna ska uppnås. Motiva eftersträvar en framträdande roll vid verkställigheten av avtalen.

Företagens intresse för en ansvarsfull, resurseffektiv verksamhet är en viktig drivkraft för Motivast affärsverksamhet. Motiva strävar efter att minska miljöolägenheterna av sina kunders verksamhet. Bolagets egen verksamhet orsakar ingen stor miljöbelastning. När det gäller Motiva är det personalen som är det viktigaste i företagsansvaret.

NORDIC MORNING ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Timo Lepistö

STYRELSEORDFÖRANDE

Jussi Lystimäki

STYRELSELEDAMÖTER

Carina Brorman, Maritta Iso-Aho, Anni Ronkainen,
Petri Vihervuori, Anne Årneby

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	106,6	121,3
Rörelsevinst	mn €	3,4	4,0
Rörelsevinst %	%	3,2	3,3
Balansomslutning	mn €	75,1	89,3
Soliditet	%	51,8	42,3
Nettoskulsättningsgrad	%	2,2	16,8
Avkastning på eget kapital	%	9,8	11,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	7,0	8,0
Antal anställda totalt		660	668
Antal anställda i Finland		286	319
Utdelning totalt	mn €	2,0	1,5
Utdelning till staten	mn €	2,0	1,5
Investeringar	mn €	4,0	3,6

Nordic Morning är ledande kommunikationskoncern i Norden. I koncernen arbetar 750 kommunikationsexperter i 15 bolag som är verksamma i Finland, Sverige, Danmark, Norge, Ukraina och Indien.

Ny servicestrategi och koncernstruktur

Nordic Morning förnyade sin servicestrategi 2014 och organiserade i enlighet med den sin affärsverksamhet i tre affärsområden: Visibility & Service Design, Content och Campaigns & Dialogue. Koncernen har utvecklats från ett traditionellt tryckeri till en modern kommunikationskoncern, bl.a. genom företagsköp. Hösten 2014 köpte bolaget det finska bolaget Seed Digital Media som fokuserar på digital kundrelationsmarknadsföring och i början av mars 2015 köpte bolaget det svenska bolaget Ottoboni som fokuserar på digital kommunikation.

Koncernens omsättning 2014 sjönk 12 procent och utgjorde 106,6 (121,3) miljoner euro. Omsättningen minskades i huvudsak av att faktureringen via tredje part minskade i Klikki-koncernen och av nedgången i svenska kronan.

STATENS ÄGARANDEL

100%

BRANSCH

Grafisk industri och marknadskommunikation

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

"Kärnan för framgång består av fem tjänsteområden som är kopplade till varandra, Insights, Content, Service Design, Visibility och Campaigns. Samtliga behövs för att bygga en framgångsrik interaktion som ger resultat i en snabbt föränderlig omvärld, med allt mer fokus på nätet."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TIMO LEPISTÖ

Koncernens omsättning uppgick till 3,4 (4,0) miljoner euro. Rörelsevinsten utan poster av engångskaraktär uppgick till 1,0 (4,0) miljoner euro.

Företagets soliditet steg med 9,5 procentenheter under räkenskapsperioden 2014. Bolagets nettoskulsättning sjönk med 14,6 procentenheter.

Företagsansvar

Grunden för företagsansvarsprogrammet som är kopplat till Nordic Mornings strategi är koncernens värderingar: förnyelse, respekt och ansvarsfullhet. Inom Nordic Morning svarar verkställande direktören för företagsansvaret, medan kommunikationsdirektören tillsammans med CRI-arbetsgruppen svarar för utveckling, kommunikation och rapportering. Nordic Mornings intressebolag är med i koncernbokslutet, men Nordic Morning svarar inte för deras företagsansvar. Rapporteringen bygger på det företagsansvarsprogram som ursprungligen gjordes upp 2010 och årligen uppdateras enligt behov.

Patria

PATRIA ABP

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Heikki Allonen

STYRELSEORDFÖRANDE

Christer Granskog

STYRELSELEDAMÖTER

Sari Helander, Marko Hyvärinen, Kirsi Komi, Kari Rimpi

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	462,4	589,5
Rörelsevinst	mn €	56,0	87,8
Rörelsevinst %	%	12,1	14,9
Balansomslutning	mn €	491,3	680,3
Soliditet	%	45,3	55,3
Nettoskuldssättningsgrad	%	17,0	-6,3
Avkastning på eget kapital	%	18,2	21,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	18,4	23,7
Antal anställda totalt (i genomsnitt)		2 546	2 612
Antal anställda i Finland		2 445	2 500
Utdelning totalt	mn €	13,9	38,0
Utdelning till staten	mn €	13,9	27,8
Investeringar	mn €	8,1	17,0

* Konsolideringen av Nammo-koncernen görs från 1.1.2014 enligt kapitalandelsmetoden i stället för relativt enligt den tidigare rad för rad-metoden. Jämförelsesiffrorna för 2013 har ändrats så att de motsvarar den nya konsolideringspraxisen.

Patria Abp är en internationell leverantör av livs-cykeltjänster och tekniska lösningar för försvars-, säkerhets- och flygbranschen. Försvarsmaterielens och underhållets andel av omsättningen 2014 utgjorde 89 (93) procent och civilsektorn en andel om 11 (7) procent. Av omsättningen kom 50 (54) procent från export.

Millogs roll som Försvarsmaktens partner expanderade

En av höjdpunkterna för Patria 2015 var det nya partnerskapsavtal som undertecknades mellan Millog och finska försvarsmakten och trädde i kraft i början av 2015. Tjänsterna i anslutning till Arméns underhåll breddades och dessutom överfördes Marinens underhållscentraler till Millog. Avtalet ökar Millogs omsättning avsevärt. Millogs andel av koncernens omsättning 2014 var 26 procent. Hela koncernens omsättning sjönk som förväntat. I omsättningen ingår inte längre intressebolaget Nammos omsättning på grund av för-

STATENS ÄGARANDEL

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Försvaret

BRANSCH

Försvarsindustri, flygindustri

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors, Tavastehus, Halli

Under räkenskapsperioden utvecklades verksamheten och gjordes kostnadseffektivare och flexibla så att den svarar på förändringar i omvärlden."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
HEIKKI ALLONEN

ändringar i konsolideringspraxis. Patrias relativa lönsamhet var fortsatt god.

Tack vare avtalet med Millog fick bolaget betydligt flera order än året innan, dvs. 876 (377) miljoner euro. Orderstocken uppgick vid årets slut till cirka 1,2 (0,8) miljarder euro. Även affärs-enheten Aviation fick flera order. Enheten Lands orderstock fortsatte däremot att sjunka.

Staten söker en ny minoritetsägare till Patria

Patrias minoritetsägare Airbus Group NV bröt sig loss från företaget i december 2014, då Patria löste in största delen av de aktier som ägdes av Airbus Group, och Governia Oy köpte en del av dem. Patria makulerade en del av de inlösta aktierna. Som ett resultat av arrangemanget kontrolleras Patria helt av finska staten. Staten har vidtagit åtgärder för att hitta en ny industriell minoritetsägare.

Patria utvecklade under året ledningen av företagsansvaret och undertecknade FN:s initiativ Global Impact för främjandet av anti-korruptions-verksamhet. En etisk verksamhet utgör grunden för en lönsam affärsverksamhet för bolaget och det för en aktiv dialog om etisk praxis med sina samarbetspartner.

RASKONE

RASKONE AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Timo Seppä

STYRELSEORDFÖRANDE

Juho Lipsanen

STYRELSELEDAMÖTER

Anniina Bergström, Jukka Ohtola, Klaus Sundström,
Tiina Tuomela, Helena Walldén

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	82,4	91,5
Rörelsevinst	mn €	-3,6	1,8
Rörelsevinst %	%	-4,4	2,0
Balansomslutning	mn €	29,0	35,9
Soliditet	%	19,7	26,7
Nettoskuldssättningsgrad	%	160,0	65,7
Avkastning på eget kapital	%	-49,6	15,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-17,8	9,5
Antal anställda totalt (i genomsnitt)		639	749
Antal anställda i Finland		639	749
Utdelning totalt	mn €	0	0
Utdelning till staten	mn €	0	0
Investeringar	mn €	0,9	0,7

Raskone producerar livscykeljänster för sina kunders nyttofordon. Moderbolaget Raskone är det största företaget i Finland som är specialiserat på underhåll av nyttofordon och arbetsmaskiner och företaget har verkstäder över hela landet. Under de senaste åren har bolaget byggt upp en enhetlig kedja av verkstäder som finns på 21 orter. Dotterbolaget Pajakulma Oy som ingår i koncernen planerar och genomför utrustningslösningar för nyttofordon och arbetsmaskiner. Pajakulma är Finlands ledande leverantör av fjädrar för tung fordonsmateriel.

Fortsatt svårt marknadsläge

Läget i Raskones bransch var svårt 2014 på samma sätt som under flera tidigare år. Antalet transportprestationer sjönk redan för fjärde året i rad, eftersom den ekonomiska utvecklingen var svag. Marknaden för underhåll av lastbilar korrelerade med transportprestationerna och efterfrågan på underhållstjänster var därmed lam.

Raskone-koncernens omsättning 2014 var nästan 10 procent mindre än året innan, och koncernens resultat blev negativt. Rörelsevinsten

STATENS ÄGARANDEL:

85%

(Governia Oy 15 %)

BRANSCH

Reparation och underhåll av nyttofordon

HUVUDORT I FINLAND

Vanda, verkstäder runtom i Finland

"Raskone gjorde ett grundligt strategiarbete ifjol. Vid genomförandet av strategin är personalens kompetens och motivation avgörande för framgången."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TIMO SEPPÄ

under jämförelseåret förbättras av poster av engångskaraktär som härrörde från försäljningen av affärsfunktioner och placeringar. Moderbolagets omsättning krympte cirka 15 procent och var 62 (73) miljoner euro. Dess rörelseförlust var 2,8 miljoner euro, även om verksamheten anpassades och man lyckades gallra bland kostnaderna i enlighet med målen i sparprogrammet. Antalet anställda måste minskas så att det motsvarade efterfrågan på tjänster.

Företagsansvaret utvecklades

Även om företagsansvar ännu inte har blivit en särskild konkurrensfaktor i Raskones bransch, tror bolaget att dess betydelse för affärsverksamheten kommer att öka. Raskone vill vara en föregångare i branschen och vill integrera ansvarsfullheten i den strategiska ledningen. I en enkät bland intressentgrupperna blev faktorer som ansluter sig till det sociala ansvaret, såsom utbildning, chefsarbete och arbetarskydd, de viktigaste ansvarsaspekterna. Det viktigaste i miljöansvaret anser bolaget vara en optimering av distributionen och logistiken samt avfallshantering.

FINLANDS FÄRJETRAFIK AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Mats Rosin

STYRELSEORDFÖRANDE

Pertti Saarela

STYRELSELEDAMÖTER

Lauri Ojala, Virpi Paasonen, Matti Pajula,
Minna Pajumaa

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	49,0	47,1
Rörelsevinst	mn €	11,7	8,2
Rörelsevinst %	%	23,9	17,5
Balansomslutning	mn €	53,9	43,0
Soliditet	%	72,8	70,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	-33,2	-17,5
Avkastning på eget kapital	%	26,5	20,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	33,9	27,9
Antal anställda totalt		318	330
Antal anställda i Finland		318	330
Utdelning totalt	mn €	5,0	1,0
Utdelning till staten	mn €	5,0	1,0
Investeringar	mn €	9,1	0,5

Finlands Färjetrafik svarar för statens färjetjänster som en del av det allmänna vägnätet. Färjtrafikens andel av den totala marknaden i Finland är cirka 80 procent. I Insjö-Finland har Finlands Färjetrafik skött alla utom ett av de färjställen som ingår i det allmänna vägnätet. Fartygen transporterar årligen omkring tio miljoner passagerare och fem miljoner fordon.

Ekonomisk utveckling

År 2014 växte omsättningen med 4,0 procent från året innan. Rörelsevinsten ökade med 42 procent. Orderstocken är god tack vare de anbud bolaget vunnit. Bolagets finansiella ställning var fortsatt stark. Omsättningen antas 2015 vara oförändrad eller minska något jämfört med nivån året innan. Rörelsevinsten antas bli klart lägre än 2014.

Finlands Färjetrafik har sammanlagt 13 frigående färjor, 62 vajerfärjor, 8 förbindelsebåtar och 1 bogserbåt. Det kombinerade oljebekämpnings- och förbindelsefartyget Otava som beställts från Uudenkaupungin Työvene togs emot i augusti 2014 och började trafikera rutten Kotka–Pyttis.

År 2014 uppgick nettoinvesteringarna till sammanlagt 9,1 miljoner euro. Till bolagets största

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Säkerställa färjetjänster som en del av det allmänna vägnätet

BRANSCH

Färje- och vattentrafiktjänster

HUVUDORT I FINLAND

Åbo, Nyslott ja 43 färjställen runt om i Finland

"Uppmuntrande resultat från kundundersökningar visar att rederiets väg till affärsverksamhet med kundtjänst har varit rätt lösning."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
MATS ROSIN

risker hör den åldrande flottan. En dryg fjärdedel av renoveringsskulden är nu avklarad. Under de följande 2–3 åren uppgår investeringarna till sammanlagt cirka 25–28 miljoner euro.

Finlands Färjetrafiks största kund är NMT-centralen i Egentliga Finland och bland övriga kunder kan nämnas privata väglag. Det finns sammanlagt 13 beställare, men 95 procent av beställningarna kommer från Trafikverket och NMT-centralerna. NMT-centralen har som mål att få nya serviceproducenter att etablera sig och skapa konkurrens i branschen. År 2014 vann Finlands Färjetrafik en konkurrensutsättning av 26 färjställen och färjrutten till Karlö som ordnades av NMT-centralen i Egentliga Finland. Dessa står för cirka 50 procent av bolagets omsättning.

Företagsansvar

De värderingar som bolaget fastställt i samråd med sin personal är säkerhet, serviceinriktning och lönsamhet. Bolaget upprätthåller och utvecklar ett säkerhets- och miljöledningssystem för fartygen baserat på ISM-koden. Ett att bolagets miljöloften är att minska bränsleförbrukningen.

AB MYNTVERKET I FINLAND

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Paul Gustafsson

STYRELSEORDFÖRANDE

Hanna Sievinen

STYRELSELEDAMÖTER

Pekka Hurtola, Pekka Leskinen, Harry Linnarinne,
Riitta Mynttinen, Anna Maija Wessman ja Ari Viinikkala

NYCKELTAL		2014	2013
Omsättning	mn €	76,2	97,3
Rörelsevinst	mn €	-2,6	-6,4
Rörelsevinst %	%	-3,4	-6,6
Balansomslutning	mn €	74,4	76,6
Soliditet	%	47,6	51,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	69,5	59,3
Avkastning på eget kapital	%	-9,6	-17,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-3,9	-8,9
Antal anställda totalt (i genomsnitt)		212	230
Antal anställda i Finland		61	73
Utdelning totalt	mn €	0	0
Utdelning till staten	mn €	0	0
Investeringar	mn €	0,5	12,4

Koncernen Myntverket i Finland är ledande myntverk i Norden och på Baltikum. Myntverket formger, marknadsför och präglar mynt och tillverkar myntämnen. Till produkterna hör förutom bruksmynt också jubileums- och specialmynt, myntserier och myntämnen. Myntverket är en av de få aktörer i branschen som kan erbjuda sina kunder kompletta tjänster inom allt från tillverkning av myntämnen till redskapstillverkning och prägning av mynt. Av bolagets omsättning härrörde 90 (95) procent från export. Marknaden för bruksmynt är global. Myntverket har ökat sin synlighet på nya marknadsområden. Bolagets synlighet har ökat i synnerhet i Syd- och Centralamerika samt Afrika. Totalt håller efterfrågan på mynt på att öka i världen.

Ekonomisk utveckling

År 2014 sjönk Myntverkets omsättning med cirka 20 procent. Resultatet blev negativt, men förlusten minskade jämfört med året innan. Driftsbidraget var positivt. Resultatet förbättrades i alla branscher. Efterfrågan på bruksmynt var låg i början på året. Utsikterna blev bättre i början på hösten.

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Sköta den allmänna myntförsörjningen och säkerställa att det finns en tillräcklig mängd bruksmynt i omlopp

BRANSCH

Metallindustri

HUVUDORT I FINLAND

Vanda

"Den osunda konkurrensen på marknaden för bruksmynt har länge orsakat friktioner i branschen. Den har också en negativ inverkan på utvecklingen i hela branschen."

 VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
PAUL GUSTAFSSON

Bolaget vann flera anbud om bruksmynt. Försäljningen av jubileumsmynt är fortfarande utmanande. Myntämnesfabriken gjorde ett gott resultat.

De arrangemang som vidtagits för att göra affärsmodellen klarare var framgångsrika och alla bruksmynt, myntämnen och samlingsprodukter säljs nu från Finland. Likaså sköts materialanskaffningarna centraliserat från Finland.

Myntverket har som mål att bli den mest ansedda aktören i myntvärlden, och ansvarsfull verksamhet ses som en viktig del av affärsstrategin. Aktiv verksamhet och påverkan talar till kunden och inger framtidstro. Myntverket strävar efter göra produkternas kvalitet och verksamhetens tillförlitlighet och ansvarsfullhet till en konkurrensfördel vid sidan om ett konkurrenskraftigt pris.

FINSKA CENTRALEN FÖR UTSÄDESPOTATIS AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Paula Ilola

STYRELSEORDFÖRANDE

Ossi Paakki

STYRELSELEDAMÖTER

 Kauko Matinlauri, Antti Lavonen, Jouko Lähteenoja
 Jorma Mäkelä, Jyrki Siira

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	3,2	3,9
Rörelsevinst	mn €	-0,036	0,4
Rörelsevinst %	%	-1,1	9,0
Balansomslutning	mn €	3,6	3,3
Soliditet	%	41,0	47,4
Nettoskuldssättningsgrad	%	50,3	21,1
Avkastning på eget kapital	%	0	15,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-1,4	10,5
Antal anställda totalt		13	13
Antal anställda i Finland		13	13
Utdelning totalt	mn €	0	0,075
Utdelning till staten	mn €	0	0,017
Investeringar	mn €	0,13	0,07

Finska Centralen för Utsädespotatis Ab är ett företag som producerar inhemsk utsädespotatis. Verksamheten går ut på att säkra produktionen av utsädespotatis så att den inte drabbas av sjukdomar och att producera, förpacka och marknadsföra basutsäde och certifierad utsädespotatis. Sortunderhållet och produktionen av basutsäde grundar sig på kontrakt som centralen har ingått med de finländska ägarna eller sortrepresentanterna. Dessutom underhåller centralen och producerar potatisutsäde av s.k. fria sorter. Under räkenskapsperioden hade bolaget sammanlagt 25 potatissorter i produktion för den inhemska marknaden som alla underhölls av centralen själv eller var i växthusproduktion. Dessutom fanns det över 20 sorter i växthusproduktion avsedda för exportmarknaden.

Forskning och utveckling som kvalitetsgaranti

År 2014 sjönk bolagets omsättning med cirka 18 procent jämfört med föregående år och uppgick till 3,2 miljoner euro. Rörelseresultatet blev på grund av minskad volym och lägre marknadspriser negativ. Bolagets soliditet låg fortfarande på

STATENS ÄGARANDEL

22%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Försörjningsberedskap och växthälsa

BRANSCH

 Bevarande, produktion och marknadsföring av
 potatissorter

HUVUDORT I FINLAND

Tyrnävä

"Vi främjar växthälsan
i Finland."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
PAULA ILOLA

en god nivå. Bolaget hade ingen utdelning för räkenskapsperioden 2014.

Den aeroponiska metod som bolaget utvecklat ökar antalet knölar per växt upp till tio gånger jämfört med tidigare. Tack vare den nya metoden kan nya, lovande potatissorter från inhemska utsädesstammar snabbare fås in på marknaden i Finland och beroendet av utländska stamutsäden minskar. Också produktionskostnaderna per enhet sjunker betydligt. Bolaget fortsatte under räkenskapsperioden att utveckla metoden.

Bolaget deltog också i regionala och rikstäckande undersökningar om potatisodling och växtsjukdomar.

Företagsansvar för växthälsa och försörjningsberedskap

Finska Centralen för Utsädespotatis har hittills inte lämnat några egentliga ansvarsrapporter. Det kan anses att bolaget indirekt bidrar till en stark realisering av företagsansvaret genom att förebygga växtsjukdomar och främja försörjningsberedskapen.

SUOMEN VILJAVA OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Seppo Koponen (Pasi Lähdetie fr.o.m.1.8.2015)

STYRELSEORDFÖRANDE

Petri Alava

STYRELSELEDAMÖTER

Michael Hornborg, Pekka Kettunen, Helena Tammi,
Tanja Viljanen

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	19,0	16,7
Rörelsevinst	mn €	3,7	2,6
Rörelsevinst %	%	19,0	15,9
Balansomslutning	mn €	23,8	25,2
Soliditet	%	85,1	81,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	-6,1	5,4
Avkastning på eget kapital	%	13,8	8,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	16,6	10,9
Antal anställda totalt		91	88
Antal anställda i Finland		91	88
Utdelning totalt	mn €	3,0	3,0
Utdelning till staten	mn €	3,0	3,0
Investeringar	mn €	2,0	2,3

Suomen Viljavan huvudsakliga verksamhetsområde är att hantera och lagra spannmål och råvaror av spannmålstyp. Bolaget har verksamhet på 19 orter som ligger centralt i förhållande till de spannmålsproducerande regionerna i Finland. Närmare hälften av det spannmål som levereras till den finländska handeln passerar dessa lager. Förutom inom säkerhetslagringen av spannmål spelar Suomen Viljava en viktig roll i livsmedelskedjan som producent av lasthanterings- och lagertjänster i samband med export och import av spannmål. Bolaget säkerställer också att produktionskedjan och logistiken för spannmål fungerar från primärproduktion via förädling och distribution till konsumtion.

De mottagna och levererade partier som hanterades av bolaget under 2014 uppgick till sammanlagt 2,2 (1,8) miljoner ton. Spannmåls-mängden i bolagets lager ökade. Vid årets slut hade bolaget 825 000 (760 000) ton spannmål i lager.

Prisfluktuationerna för spannmål påverkar bolagets verksamhet. Särskilt på foderspannmål rådde ett överutbud både i Finland och på den internationella marknaden. Eftersom priserna på

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Medverka till en fungerande marknad för lagring och hantering av spannmål och säkerställa att de uppgifter som gäller försörjningsberedskap och EU:s interventioner fungerar störningsfritt

BRANSCH

Lagring och hantering av spannmål

HUVUDORT I FINLAND

Vantaa, Naantali, Rauma, Kokemäki, Turenki

"Behovet av lagring av spannmål ökar och vi möter efterfrågan."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
SEPPO KOPONEN

världsmarknaden var låga, avtog spannmålshandeln i början av året och spannmålsmängden i bolagets lager förblev stor. Till bolagets lager kom in fjolårsspannmål före den nya skördeperioden, och eftersom höstens skörd var god, fylldes lagren snabbt. Mängden spannmål som kommer in för export väntas vara stor under detta år, vilket kan vara en utmaning för lagrings- och fartygslastningskapaciteten i bolagets hamnlager.

Omsättningen ökade och resultatet förbättrades

Tack vare de stora volymerna ökade omsättningen 2014 cirka 14 procent jämfört med året innan och bolagets resultat förbättrades. Bolaget sålde lagret i Kuopio på grund av minskat användningsbehov. Bolagets balansräkning krympte och soliditeten steg.

Bolaget investerade främst i renoveringar och ombyggnader. En del av investeringarna gjordes i tillvaratagande och brikettering av spannmålsdamm. Bolaget strävar i enlighet med sin miljöpolitik att utöka användningen av förnybar energi. Spannmålsdammet utnyttjas vid torkning av spannmål och för värmeproduktion i bolagets lager.

VAPO OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Tomi Yli-Kyyny

STYRELSEORDFÖRANDE

Juho Lipsanen

STYRELSELEDAMÖTER

Perttu Rinta, Risto Kantola, Minna Pajumaa,
Hannu Linna, Pirita Mikkonen

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	847,4	652,9
Rörelsevinst	mn €	50,1	9,2
Rörelsevinst %	%	5,9	1,4
Balansomslutning	mn €	786,9	801,7
Soliditet	%	39,4	36,9
Nettoskudsättningsgrad	%	110,3	123,4
Avkastning på eget kapital	%	1,2	2,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	3,9	1,4
Antal anställda totalt		1 091	1 154
Antal anställda i Finland		759	770
Utdelning totalt	mn €	0	10,0
Utdelning till staten	mn €	0	5,01
Investeringar	mn €	65,0	48,0

I Vapos verksamhet ingår produktion av torv och träbränsle, pellets, produktion av fjärrvärme, sågar och miljöverksamhet.

Vapo inriktar sig särskilt på att minska torvproduktionens belastning på vattendrag och bolaget har under tre års tid investerat 30 miljoner euro i vattenbehandling och hållbar torvproduktion.

Som ny verksamhet har Vapo startat planering och byggande av konstruktioner för rening och behandling av naturliga vatten. Orderstocken för den nya cleantech-verksamheten har varit god.

Förbättrad soliditet

Vapos omsättning under räkenskapsperioden 1.1.2013–30.4.2014 uppgick till 847,4 miljoner euro och rörelsevinsten till 50,1 miljoner euro. Den jämförelsevis positiva ekonomiska utvecklingen har under räkenskapsperioden lett till en ökning av soliditeten till 39 procent och samtidigt till en betydande minskning av skudsättningsgraden, vilket var det centrala målet.

Under uppvärmningsperioden 2013/2014 fanns det tillräcklig tillgång på energitorv av god kvalitet. Under räkenskapsperioden förbättrades

STATENS ÄGARANDEL:

50,1%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Mångsidig inhemsk energiproduktion

BRANSCH

Energiproduktion, sågindustri, miljöverksamhet

HUVUDORT I FINLAND

Jyväskylä, Mänttä, Nurmes, Lieksa

"Vapos högklassiga vattenkompetens i allmänt bruk."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TOMI YLI-KYNY

lönsamheten för torv liksom för träbränsle och pellets samt fjärrvärme. Dessutom minskade förlusten inom sågindustrin. Vapo sålde sin såg i Hankasalmi i början av 2014.

Vapos svenska dotterbolag Neova AB och en annan stor pelletproducent, Lantmännen Agroenergi AB, slog under räkenskapsperioden ihop sin pelletproduktion och blev branschledande bolag i Norden. Syftet med arrangemanget är att söka synergifördelar i produktionen, marknadsföringen och logistiken och på så vis skapa förutsättningar för en ökad efterfrågan på pellets.

Företagsansvaret förbättrar vattendragens tillstånd

Vapos miljöloften har infriats så att branschens bästa metoder (BAT) användes i all rening av vattendragen 2014, automatisk vattenmätning görs varje timme och torvmossarna kontrolleras med två veckors mellanrum. Utöver det säljs eller byts orörda torvmossar för skyddsändamål.

VR-GROUP AB

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Mikael Aro

FÖRVALTNINGSRÅDETS ORDFÖRANDE

Kari Rajamäki

STYRELSEORDFÖRANDE

Hannu Syrjänen

STYRELSELEDAMÖTER

Riku Aalto, Heikki Allonen, Jarmo Kilpelä,
Roberto Lencioni, Liisa Rohweder, Tuija Soanjärvi,
Maija Strandberg

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	1 367,2	1 421,2
Rörelsevinst	mn €	90,4	70,6
Rörelsevinst %	%	6,6	5,0
Balansomslutning	mn €	1 876,8	1 808,8
Soliditet	%	82,5	83,5
Nettoskuldssättningsgrad	%	-21,6	-17,7
Avkastning på eget kapital	%	4,5	4,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	6,3	5,1
Antal anställda totalt		9 689	10 234
Antal anställda i Finland		9 109	9 720
Utdelning totalt	mn €	100,0	0
Utdelning till staten	mn €	100,0	0
Bruttoinvesteringar	mn €	120,3	185,2

VR Group Ab:s affärsområden är passagerartrafik som bedrivs av VR, logistik tjänster som tillhandahålls av VR Transpoint och infrastruktur som VR Track:s specialområde. Passagerartrafiken omfattar tågtrafik som bedrivs av VR samt Pohjolan Liikennes busstrafik. VR:s huvudsakliga marknadsområde är Finland, men inom godstrafiken är en stor del av transportererna internationella. Över hälften av omsättningen härrör från järnvägstrafiken.

Ekonomisk utveckling

År 2014 sjönk omsättningen på alla affärsområden. Nedgången var totalt 3,8 procent från året innan. Däremot steg rörelseresultatet tack vare förbättrad kostnadseffektivitet. Inom logistiken och infrastrukturuområdet förbättrades rörelsevinsten och inom passagerartrafiken nådde man samma nivå som föregående år. År 2015 förväntas omsättningen nå högst samma nivå som året innan och rörelsevinsten försvagas från föregående år. Bolagets finansiella ställning är fortfa-

STATENS ÄGARANDEL

100%

STRATEGISKT INTRESSE I INNEHAVET

Främja spårbunden trafik och säkerställa att den fungerar

BRANSCH

Järnvägs- och landsvägstrafik samt byggande och underhåll av banor

HUVUDORTER I FINLAND

Helsingfors, Kouvola, Uleåborg och Tammerfors

"Vi har satsat starkt på att förbättra VR-koncernens konkurrenskraft. Det har gett resultat, och det med rätta."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
MIKAEL ARO

rande stark. År 2014 är VR:s utdelning till den statliga ägaren 100 miljoner euro.

Under de närmaste åren kommer VR:s verksamhet att styras av kravet på att säkerställa investeringarna genom bättre resultatförmåga. År 2014 uppgick totalinvesteringarna till 120,3 miljoner euro och leasingavtalen till 48,7 miljoner euro. Investeringarna i tågmateriel var 102,9 miljoner euro. Under den kommande tioårsperioden kommer VR:s investeringsnivå att ligga på sammanlagt omkring 1,5 miljarder euro. De viktigaste planerade investeringarna i tågmateriel kommer att uppgå till cirka 100 miljoner euro per år. De övriga underhållsinvesteringarna är omkring 60–80 miljoner euro per år.

Företagsansvar

Vid VR är ansvarsfullhet en integrerad del av koncernstrategin. VR:s viktigaste mål är att minska koldioxidutsläppen, öka användningen av förnybar energi och förbättra energieffektiviteten. VR har gett fem nya miljölöften för 2013–2020. Till stöd för miljölöftena har det utarbetats ett miljöprogram och för alla affärsfunktioner har det skrivits in vilka åtgärder de ska vidta för att uppfylla löftena.

GOVERNIA OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Timo Kankuri

STYRELSEORDFÖRANDE

Jarmo Kilpelä

STYRELSELEDAMÖTER

Rita Linna, Ilkka Salonen, Taina Susiluoto,
Petri Vihervuori

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	99,6	124,6
Rörelsevinst	mn €	6,8	12,2
Rörelsevinst %	%	6,8	9,8
Balansomslutning	mn €	289	473,3
Soliditet	%	56,4	29,0
Nettoskuldsättningsgrad	%	28,4	168,8
Avkastning på eget kapital	%	1,6	3,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	2,4	4,4
Antal anställda totalt		176	253
Antal anställda i Finland		176	253
Utdelning totalt	mn €	-	0,9
Utdelning till staten	mn €	-	0,9
Investeringar	mn €	18	130,6

STATENS ÄGARANDEL

100%

SPECIALUPPGIFT

Ett bolag som har hand om statens placeringsverksamhet och vars kapacitet kan användas i samband med särskilda ägararrangemang

BRANSCH

Placeringar

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

"För Governia var 2014 ett särskilt aktivt år. Som en driftig aktör var vi engagerade i flera av den statliga ägarens strukturella arrangemang."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TIMO KANKURI

Governia Oy är ett helägt statligt specialuppgiftsbolag vars balansräkning aktivt används för ägarrelaterade specialarrangemang och för att utveckla de bolag som är i företagets ägo. Governias mest betydande dotterbolag är Kruunuasunnot Oy, Cinia Group Ab och Turun Telakkakiinteistö Oy. Till innehaven hör också C-Lion 1 Ab, som är ett dotterbolag inom Cinia Group-koncernen och i vilket Governia har direktinvesterat 33,3 procent i eget kapital. I slutet av 2014 kapitaliserade staten Governia med 20 miljoner euro för genomförandet av sjökabelprojektet. Under berättelseåret var Governia involverat i såväl Patria Abp:s som Gasum Oy:s ägararrangemang.

I juni 2014 sålde Governia hela aktiestocken i Easy Km till ALD Finland Oy. Med Governia som ägare har bolagen utvecklats avkastningsinriktat och långsiktigt. Vid affären noterades en försäljningsvinst på 7,5 miljoner euro.

I slutet av 2014 omvandlades Cinia (tid. Corenet) till koncern och affärsfunktionerna bolagiserades i dotterbolagen Cinia One Ab och Cinia Cloud Ab. Cinia Cloud Ab:s dotterbolag C-Lion 1 Ab kommer att fungera som bygg- och ägarbolag

vid byggandet av sjökabeln mellan Finland och Tyskland. I slutet av 2014 breddades Cinias ägarunderlag och ägare vid sidan av Governia blev också arbetspensionsbolaget Ilmarinen och finansgruppen OP:s försäkrings- och pensionssamfund.

Governia-koncernens omsättning var 99,6 (124,6) miljoner euro. Orsaken till nedgången var huvudsakligen försäljningen av Easy Km. Cinia Group:s omsättning steg till 37,9 (35,7) miljoner euro. Omsättningen för Kruunuasunnot sjönk till 23,3 (28,7) miljoner euro. Båda bolagens lönsamhet försämrades. Försäljningen av Easy Km stärkte Governias finansiella ställning och förmåga att sköta sin specialuppgift framöver. Koncernens soliditet steg till 56 (29) procent.

Via styrelsearbetet deltar Governia i ledningen och uppföljningen av företagsansvaret i koncernen. Genom påverkan och ledning vill man säkerställa ett etiskt handlingssätt, se till att riskhanteringssystemet fungerar effektivt och att föreskrifterna iakttas samt att ledningen premieras och personalens välmående och utveckling följs upp.

SOLIDIUM OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Kari Järvinen

STYRELSENS TF. ORDFÖRANDE

Heikki Bergholm

STYRELSELEDAMÖTER

Eero Heliövaara, Markku Hyvärinen,
Marketta Kokkonen, Anni Vepsäläinen

"Solidium har förbundit sig till ett långsiktigt ansvarsfullt ägande i nationellt viktiga företag."

 VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
KARI JÄRVINEN

STATENS ÄGARANDEL

100%

SPECIALUPPGIFT

Specialuppgift att stärka och stabilisera det inhemska ägandet i nationellt viktiga företag och på lång sikt öka innehavens ekonomiska värde.

BRANSCH

Placeringsverksamhet

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

NYCKELTAL		1.7-31.12.2014	1.7-31.12.2013	1.7.2013-30.6.2014
Omsättning	mn €	0,0	0,0	0,0
Rörelsevinst	mn €	190,5	123,9	400,3
Periodens vinst	mn €	-348,5	164,5	1 449,9
Avkastning på placeringarna till verkligt värde	%	-4,8	17,6	31,3
Erhållna utdelningar och återbetalningar av kapital	mn €	0,0	0,0	350,0
Verksamhetens förvaltningskostnadsförhållande	%	0,08	0,05	0,07
Substansvärde	mn €	6 642,3	7 228,5	8 094,4
Eget kapital	mn €	3 965,2	4 115,3	5 400,7
Räntebärande skulder	mn €	950,0	600,0	950,0
Soliditet	%	80,0	86,8	83,9
Antal anställda totalt		12	12	11
Antal anställda i Finland		12	12	11
Utdelningar sammanlagt*	mn €	1 527	800	0
Utdelning till staten*	mn €	1 527	800	0

*) I utdelning för den räkenskapsperiod som upphörde 30.6.2014 betalades 26.8.14, 16.12.14 och 4.3.15 sammanlagt 1 527 miljoner euro.

Solidium är ett statligt helägt aktiebolag vars uppgift är att stärka och stabilisera det inhemska ägandet i nationellt viktiga företag och på lång sikt öka det ekonomiska värdet av innehaven. Solidiums placeringsverksamhet bygger på ekonomisk analys. Grunden och det centrala målet för Solidiums placeringsstrategi är en god skötsel av den nuvarande portföljen och att öka placeringarnas värde. I Solidiums aktieportfölj ingår 12 börsnoterade bolag. Solidium är minoritetsägare i samtliga dessa bolag. Antalet börsbolag ökade med ett när Metso vid årsskiftet 2013–2014 genom partiell delning delades upp i Metso och Valmet.

Solidiums räkenskapsperiod är 1.7–30.6.

Under det första halvåret av räkenskapsperioden gick Rautaruukki och SSAB samman den 29 juli 2014. Solidium meddelade den 29 januari 2014 att bolaget stöder samgåendet mellan Rautaruukki och SSAB. Efter att arrangemanget genomförts blev Solidium den största aktieägaren i det fusionerade bolaget med en ägarandel på 16,8 procent och enligt rösttalet den näst största ägaren med ett röstetal på 10,0 procent.

Under kalenderåret köpte Solidium aktier för cirka 42 miljoner euro. I februari köpte bolaget Outokumpus aktier av Thyssen Group för cirka 9 miljoner euro. Solidiums ägarandel i Outo-

kumpu steg från 21,8 procent till 29,9 procent. Under kalenderåret köpte Solidium aktier i Outotec för cirka 11 miljoner euro. Köpen ledde till att Solidiums ägarandel i Outotec steg från 10,0 procent till 11 procent. Solidium köpte i juni 2014 aktier i Metso för cirka 42 miljoner euro. Köpen ledde till att Solidiums ägarandel steg från 11,2 procent till 11,7 procent.

Solidium deltog i mars i Outokumpus emission av teckningsrätter med cirka 199 miljoner euro i enlighet med sin ägarandel.

Under kalenderåret 2014 sålde Solidium aktier för cirka 996 miljoner euro.

Solidium sålde i februari 2014 A-aktier i Sampo och emitterade ett masskuldebrevslån med koppling till A-aktierna i Sampo. Bolaget sålde 2,3 procent av de emitterade aktierna i Sampo. Försäljningspriset för aktierna var 449 miljoner euro och storleken på masskuldebrevslånet 350 miljoner euro.

Bolaget sålde i november 2,3 procent av de emitterade aktierna i TeliaSonera. Solidiums ägarandel sjönk från 10,1 procent till 7,8 procent. I försäljningsintäkter fick Solidium cirka 547 miljoner euro.

Under kalenderåret 2015 har Solidium köpt fler aktier i Outotec för 17 miljoner euro och aktier i Metso för 27 miljoner euro. Köpen ledde till att Solidiums ägarandel i Outotec utgör 12,8 procent och i Metso 12,3 procent.

Solidium sålde i februari 2015 aktier i TeliaSonera för sammanlagt 1 069 miljoner euro. Försäljningen ledde till att bolagets ägarandel i TeliaSonera sjönk till 3,2 procent. Solidium sålde i februari 2015 aktier i Outokumpu för sammanlagt 95 miljoner euro. Solidiums ägarandel i bolaget sjönk till 26,2 procent.

Talvivaaras operativa dotterbolag Talvivaara Sotkamo försattes i konkurs den 6 november 2014.

Under halvårsperioden betalade Solidium 1 087 miljoner euro i vinstutdelning till staten. I mars 2015 betalade bolaget dessutom 440 miljoner euro i utdelning till staten.

I bokslutet för senaste räkenskapsperiod noterades en återföring av nedskrivning på 805 miljoner euro av Outokumpus och Rautaruukkis aktier. Av Talvivaaras aktier noterades en nedskrivning på 23 miljoner euro. I halvårsrapporten

den 31 december 2014 noterades nedskrivningar till ett sammanlagt belopp på 500 miljoner euro, varav 320 miljoner euro hänför sig till aktier i Outokumpu, 157 miljoner euro till aktier i SSAB och 22 miljoner euro till aktier i Talvivaara.

Fördelningen av Solidiums aktieportfölj 31.12.2014

ALLA PLACERINGAR	Euro	Vikt, %
Elisa	379 870 610	5 %
Kemira	255 982 820	3 %
Metso	435 579 195	5 %
Outokumpu	593 012 928	7 %
Outotec	88 334 040	1 %
Sampo	2 587 638 715	32 %
SSAB	414 226 359	5 %
SSAB A	126 738 888	
SSAB B	287 487 471	
Stora Enso	724 287 439	9 %
Stora Enso A	415 857 609	
Stora Enso R	308 429 830	
Talvivaara	9 645 369	0 %
TeliaSonera	1 796 869 012	22 %
Tieto	159 505 641	2 %
Valmet	170 625 833	2 %
Aktieplaceringar smlgt	7 615 577 961	94 %
Penningmarknadsplaceringar	482 560 237	6 %
Alla placeringar	8 098 138 198	100 %

AKTIEPLACERINGAR	Euro	Vikt, %
Elisa	379 870 610	5 %
Kemira	255 982 820	3 %
Metso	435 579 195	6 %
Outokumpu	593 012 928	8 %
Outotec	88 334 040	1 %
Sampo	2 587 638 715	34 %
SSAB	414 226 359	5 %
SSAB A	126 738 888	
SSAB B	287 487 471	
Stora Enso	724 287 439	10 %
Stora Enso A	415 857 609	
Stora Enso R	308 429 830	
Talvivaara	9 645 369	0 %
TeliaSonera	1 796 869 012	24 %
Tieto	159 505 641	2 %
Valmet	170 625 833	2 %
Aktieplaceringar smlgt	7 615 577 961	100 %

Vid granskningsperiodens utgång den 31 december 2014 utgjorde aktieplaceringarnas andel av Solidiums placeringsportfölj cirka 94 procent.

Bland aktieplaceringarna hade Sampo den största vikten med en andel på 32 procent av hela portföljen. I Solidiums portfölj har Sampo och TeliaSonera hög vikt.

Den 31 december 2014 uppgick Solidiums penningmarknadsplaceringar till 483 miljoner euro (30.6.2014, 1 116 miljoner euro). Penningmarknadsplaceringarnas belopp påverkades under perioden av utdelningar, betalning av skatter och försäljning av aktier i TeliaSonera.

Totalavkastningen på Solidiums portfölj stannade under totalavkastningen för det viktbe-gränsade OMX Helsinki Cap GI-avkastningsindexet både under granskningsperioden och under de senaste 12 månaderna.

Avkastning på placeringarna

	1.7.2014– 31.12.14	1.1.2014– 31.12.14
Aktieportföljens totalavkastning	-5,2 %	7,1 %
Penningmarknadsplaceringar	0,1 %	0,3 %
Avkastning på placeringarna	-4,8 %	6,2 %
OMX Helsinki Cap GI-avkastningsindex	2,0 %	10,6 %

Avkastningen på TeliaSonera, som var Solidiums enligt vikten näst största bolag (31.12.2014), blev negativ och stannade under jämförelseindexets avkastning, vilket sänkte avkastningen på Solidi-

ums hela portfölj. Förklaringen till den stora procenten för Outokumpu är den låga utgångsnivån. Avkastningen på Solidiums portfölj stannade under jämförelseindexets avkastning.

Avkastning på aktierna, 1.1–31.12.2014

Outokumpu	108 %
Valmet*	57 %
Tieto	38 %
Elisa	25 %
Sampo	13 %
SSAB	10 %
Metso	6 %
Stora Enso	6 %
TeliaSonera	-6 %
Kemira	-15 %
Outotec	-41 %
Talvivaara	-60 %

* Valmet från 2.1.2014

Utdelningsavkastningen på bolagen i Solidiums aktieportfölj enligt kurserna i slutet av 2014 och utdelningsförslagen i bokslutsuppgifterna var 5,5 procent och utdelningsrelationen 108 procent. Enligt samma beräkningssätt var utdelningsavkastningen på Helsingforsbörsen 4,7 procent och avkastningsrelationen 79 procent.

SUOMEN ERILLISVERKOT OY

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Timo Lehtimäki

STYRELSEORDFÖRANDE

Jarmo Väisänen

STYRELSELEDAMÖTER

Lea Jokinen, Ilkka Korkiamäki, Harri Martikainen,
Sohvi Rajamäki, Esa Rautalinko, Elina Selinheimo

NYCKETAL		2014	2013
Omsättning	mn €	40,9	38,5
Rörelsevinst	mn €	0,2	-0,8
Rörelsevinst %	%	0,6	-2,1
Balansomslutning	mn €	138,4	135,6
Soliditet	%	85,0	85,7
Nettoskuldssättningsgrad	%	-12,9	-18,5
Avkastning på eget kapital	%	0,4	-0,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-0,1	-0,6
Antal anställda totalt		117	110
Antal anställda i Finland		117	110
Utdelning totalt	mn €	-	-
Utdelning till staten	mn €	-	-
Investeringar	mn €	7,1	11,9

Koncernen Suomen Erillisverkot är ett statligt specialuppgiftsbolag som ska trygga en kritisk ledning av vårt samhälle och informationssamhällets tjänster i alla förhållanden. Koncernens moderbolag Suomen Erillisverkot Oy är ett icke-vinstsyftande bolag. I koncernen ingår dessutom dotterbolagen Suomen Virveverkko Oy, Virve Tuotteet ja Palvelut Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy och Leijonaverkot Oy. År 2014 har bolaget gjort betydande satsningar på säkra och driftssäkra telekommunikationsnät och utvecklat sin verksamhet med tanke på säkerhetsaktörernas framtida behov.

Året präglades av förberedelser inför verksamheten i säkerhetsnät

Koncernens verksamhet 2014 utmärktes av förberedelserna för överlåtelsen av säkerhetsnätet. Lagen om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät antogs i december 2014 och de nät- och infrastrukturtjänster som anknyter till verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät och tillhörande serviceproduktion övergick i början av 2015 till Suomen Turvallisuusverkko Oy.

STATENS ÄGARANDEL

100%

SPECIALUPPGIFT

att bygga och administrera telekommunikationsnät och andra säkerhetsnätverk som används av myndigheter inom den offentliga förvaltningen och som är nödvändiga för säkerheten i samhället samt tillhandahålla anknyttande tjänster och konsultationer.

BRANSCH

nätverksbaserade operationer

HUVUDORT I FINLAND

Helsingfors

"Vi har tidigare starkt inriktat oss på olika krissituationer och myndighetsverksamhet, i fortsättningen kommer också samhället att omfattas i ett vidare perspektiv."

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
TIMO LEHTIMÄKI

Förberedelserna för verksamheten i säkerhetsnät påverkade också koncernens ekonomiska resultat, eftersom verksamheten börjar generera omsättning först 2015. Omsättningen ökade dock med 6,3 procent och uppgick till 40 (38) miljoner euro. Koncernens rörelsevinst steg till 0,2 (-0,8) miljoner euro. Den ökade omsättningen berodde närmast på en positiv utveckling av affärsfunktionerna Produkter och tjänster och telelokaler.

Säkra och driftssäkra telekommunikationstjänster hör till de viktigaste elementen i Erillisverkots företagsansvar. De utmaningar som anknyter till säkerheten i informationssamhället kommer att framhäva denna aspekt också framöver. Vikten av identifiering och hantering av de risker som företagsansvaret medför kommer alltså även framledes att understrykas. Ledningen av företagsansvaret grundar sig på Suomen Erillisverkots strategi och värderingar. Ett viktigt ansvarstema är också en ansvarsfull och motive-rad personal. När det gäller att minska miljöeffekterna betonas vikten av att förbättra energieffektiviteten framför allt för maskinhallarnas del.

Uppgifterna i denna berättelse är baserade på offentligt material. För årsberättelsen har man valt ut sådana uppgifter om statens aktieportfölj och bolag som enligt ägarstyrningsavdelningens uppfattning är relevanta. Ägarstyrningsavdelningen analyserar bolagen självständigt och anlägger egna synpunkter på varje bolags situa-

tion. För analyserna används Valuatum Oy:s system för företagsanalyser. Ägarstyrningsavdelningen har räknat ut nyckeltalen enligt beräkningsformlerna nedan. Nyckeltalen kan avvika från dem som bolagen själva räknat ut. Skillnaderna beror bland annat på vilka poster som i det enskilda fallet räknas in i bolagets jämförbara vinst.

Rörelsevinst, %	=	$\frac{\text{rörelsevinst}}{\text{omsättning}} \times 100$
Soliditet, %	=	$\frac{\text{eget kapital} + \text{minoritetsandel}}{\text{balansomslutning} - \text{erhållna förskott}} \times 100$
Avkastning på sysselsatt kapital, %	=	$\frac{\text{vinst före skatter} + \text{räntor och övriga finansiella kostnader}}{\text{sysselsatt kapital i genomsnitt}} \times 100$
Avkastning på eget kapital, %	=	$\frac{\text{nettoresultat}}{\text{eget kapital (räkenskapsperiodens genomsnitt)}} \times 100$
Nettoskuldsättningsgrad, %	=	$\frac{\text{räntebärande nettoskulder}}{\text{eget kapital}} \times 100$
Utdelning, %	=	$\frac{\text{utdelning/aktie}}{\text{aktiekurs}} \times 100$
Utdelningsrelation, %	=	$\frac{\text{utdelning/aktie}}{\text{nettoresultat/aktie}} \times 100$

Avkastningar

Compound aggregate growth rate

$$\text{CAGR} = \left(\frac{KA_{t+n} + \sum \text{kassaflöden}_{n...t}}{KA_t} \right)^{1/n} - 1$$

där,

KA= statens andel av bokföringsvärdet för eget kapital

Portföljavkastning

$$\text{Dagsavkastning } d = \frac{MA_e - MA_b - C}{MA_b}$$

$$\text{Kumulativ avkastning} = ((1+d_1) \times (1+d_2) \times (1+d_3) \dots (1+d_t) - 1)$$

där,

MA_e = portföljens marknadsvärde vid dagens slut

MA_b = portföljens marknadsvärde vid föregående dags slut

C = kassaflöden under dagen

31.12.2014

BÖRSBOLAG	Ägarstyrning	Grupp	Statens innehav	Nedre gräns för innehavet
Elisa Abp	Solidium Oy	1a	10,0 %	0,0 %
Finnair Abp	SRK	1b	55,8 %	50,1 %
Fortum Abp	SRK	1b	50,8 %	50,1 %
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	16,7 %	0,0 %
Metso Abp	Solidium Oy	1a	11,7 %	0,0 %
Neste Oil Abp	SRK	1b	50,1 %	50,1 %
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	26,2 %	0,0 %
Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	11,0 %	0,0 %
Sampo Abp	Solidium Oy	1a	11,9 %	0,0 %
SSAB	Solidium Oy	1a	17,1 %	0,0 %
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	12,3 %	0,0 %
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	Solidium Oy	1a	15,2 %	0,0 %
Telia Sonera AB	Solidium Oy	1a	7,8 %	0,0 %
Tieto Abp	Solidium Oy	1a	10,1 %	0,0 %
Valmet Abp	Solidium Oy	1a	11,1 %	0,0 %
Totalt		15		

ICKE-NOTERADE KOMMERSIELLA BOLAG

Altia Abp	SRK	1a	100,0 %	0,0 %
Arctia Shipping Ab	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Art and Design City Helsinki Oy Ab	SRK	1a	35,2 %	0,0 %
Boreal Växtförädling Ab	SRK	1b	60,8 %	50,1 %
Ekokem Abp	SRK	1a	34,1 %	0,0 %
Fingrid Oyj	FM	1b	53,1 % *	0,0 %
Finlands Färjetrafik Ab	SRK	1b	75,0 % **	0,0 %
Finska Centralen för Utsädespotatis AB	SRK	1a	100,0 %	100,0 %
Gasum Oy	SRK	1a	50,1 %	50,1 %
Itella Abp	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Kemijoki Oy	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Leijona Catering Oy	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Meritaito Ab	SRK	1a	100,0 %	0,0 %
Motiva Oy	SRK	1b	90,4 %	50,1 %
Myntverket i Finland Ab	SRK	1a	85,0 %	0,0 %
Nordic Morning Abp	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Patria Abp	SRK	1b	100,0 %	50,1 %
Raskone Ab	SRK	1b	22,0 %	0,0 %
Suomen Viljava Oy	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Vapo Oy	SRK	1b	50,1 %	50,1 %
VR-Group Ab	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Totalt		21		
Kommersiella bolag totalt		36		

BOLAG SOM SKÖTER SPECIALUPPGIFTER	Ägarstyrning	Grupp	Statens innehav	Nedre gräns för innehavet
Aalto Universitetsfastigheter Ab	VM	2	33,3 %	..
A-Kruunu Oy	YM	2	100,0 %	100,0 %
Alko Ab	STM	2	100,0 %	100,0 %
Arsenal Ab ¹⁾	VM	2	100,0 %	0,0 %
CSC-tieteellinen laskenta Oy	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Finavia Abp	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Finlands Industriinvestering Ab	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Finlands Universitetsfastigheter Ab	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Finnpilot Pilotage Ab	VNK	2	99,0 %	0,0 %
Finnvera Abp	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Fonden för industriellt samarbete Ab	VM	2	100,0 %	100,0 %
Gasonia Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Governia Oy	VM	2	33,3 %	..
Hansel Ab	OKM	2	25,0 %	0,0 %
HAUS Kehittämiskeskus Oy	YM	2	16,0 %	0,0 %
Helsingfors Universitetsfastigheter Ab	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Hästinstitut Ab	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Kommunfinans Abp	OKM	2	49,5 %	0,0 %
Solidium Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Erillisverkot Oy	VM	2	33,3 %	..
Suomen Ilmailuopisto Oy	UM	2	90,4 %	50,1 %
Tietokarhu Oy	VM	2	20,0 ²⁾ %	50,1 %
Veikkaus Ab	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Yleisradio Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Yrityspankki Skop Oyj ²⁾	VM	2	95,2 %	0,0 %
Totalt		25		
Totalt (antal)		61		

* Statens andel av röstetalet 70,9 %

** 48,5 % Gasonia Oy, 26,5 % Försörjningsberedskapscentralen och Finska staten 1 K-aktie

1) I likvidation, innehavet är 21,05 % via Statens säkerhetsfond

2) Statens andel av röstetalet 80 %

3) I likvidation, innehav via Statens säkerhetsfond (52,9 %) och bolag som staten har bestämmanderätt över (42,3 %)

ANM = Arbets- och näringsministeriet

FM = Finansministeriet

KM = Kommunikationsministeriet

MM = Miljöministeriet

SHM = Social- och hälsovårdsministeriet

SRK = Statsrådets kansli

UM = Utrikesministeriet

UKM = Undervisnings- och kulturministeriet

Bolagsgrupp 1 a: Staten har som ägare enbart eller i det närmaste enbart ett starkt placerarintresse i bolaget. När ägarstyrningen ordnas bör hänsyn tas till statens bestämmanderätt eller bestämmande inflytande samt anknytande ägarrisk och deltagande i bolagets beslut baserat på ägandet.

Bolagsgrupp 1 b: Förutom med ett starkt placerarintresse är bolaget förknippat med strategiska intressen på grund av vilka staten tillsvidare behöver förbli en stark ägare eller på annat sätt trygga de strategiska intressena i fråga, om staten minskar sin ägarandel eller avstår från ägandet.

Bolagsgrupp 2: Som ägare har staten ett särskilt intresse i bolaget baserat på reglering eller myndighetsuppgifter: bolaget har ett näringslivs- eller samhällsuppdrag eller något annat politiskt uppdrag eller någon annan särskild roll.

Snellmansgatan 1, Helsingfors
PB 23, 00023 Statsrådet
tfn 0295 16001
fax 09 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
www.vnk.fi/julkaisut